

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2007. gada publiskais pārskats

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2007. gada publiskais pārskats

Saturs

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	4
1. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	5
1. 1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss un struktūra	5
1. 2. Politikas jomas un darbības virzieni	5
1. 3. Aizsardzības ministrijas strukturālās izmaiņas	5
1. 4. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	6
2. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības virzieni un rezultāti	7
2. 1. Aizsardzības sistēmas attīstības virzieni	7
2. 2. Aizsardzības ministrijas darbības virzieni un rezultāti	9
Aizsardzības politika un plānošana	9
Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības jomā	11
Starptautiskā sadarbība	12
Krīžu vadība un mobilizācija	21
Nodrošinājuma politika	22
Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana aizsardzības nozarē	24
Militārā izglītība un svešvalodu apmācība	25
Vides aizsardzība	26
2. 3. Jaunās politikas iniciatīvas un to finansējums	27
2. 4. Iestādes darbības uzlabošanas sistēmas	29
Iekšējais audīts	29
Materiālo un finanšu līdzekļu revīzijas	29
Iepirkumu kontrole	29
2. 5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošo iestāžu, t. sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti	30
Jaunsardzes centrs	30
Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra	30
Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»	31
Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»	32
Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»	32
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	33
Nacionālie bruņotie spēki	34
3. nodaļa. Aizsardzības ministrijas budžets un tā izlietojums	39
3. 1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	39
3. 2. Aizsardzības ministrijas 2007. gada budžeta programmas	41
4. nodaļa. Aizsardzības ministrijas personāls	42
5. nodaļa. Saikne ar sabiedrību	43
5. 1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	43
5. 2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	44
5. 3. Sabiedrības viedokļa izzināšana	45
6. nodaļa. Aizsardzības ministrijas 2008. gada plāns	46

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads

2007. gada 1. janvārī Latvija kļuva par pirmo Baltijas jūras reģiona valsti, kurā ir ieviests profesionālais dienests. Šis dienesta veids ir uzlabojis bruņoto spēku profesionalitāti un ļauj kvalitatīvāk un efektīvāk nodrošināt valsts aizsardzību. Lai piesaistītu personālu valsts aizsardzības veikšanai, aizvadītajā gadā ir paaugstināts karavīru atalgojums un uzlabota sociālo garantiju sistēma — paaugstināta piemaksa par dalību starptautiskajās operācijās, dzīvojamās platības īres kompensācija un uzturdevas vērtības kompensācija. Īstenoti modernizācijas projekti — pretmīnu cīņas kuģu, pretgaisa aizsardzības ieroču, strēlnieku ieroču un karavīru jauno lauka formas tērpu iegāde, kā arī turpināts darbs pie bruņoto spēku infrastruktūras objektu attīstības. Lai gan pāreju no obligātā uz profesionālo dienestu kopumā var uzskatīt par veiksmīgu, tomēr jāatzīst, ka pastāv nopietni izaicinājumi gan jaunu karavīru rekrutēšanā, gan arī virsnieku, instruktoru un kareivju motivēšanā turpmākajam dienestam Nacionālajos bruņotajos spēkos (NBS). Arī turpmāk Aizsardzības ministrijai un NBS būs rūpīgi jāstrādā pie karavīru motivācijas programmas pilnveidošanas.

Aizvadītajā gadā nozīmīgs uzdevums bija Latvijas dalība starptautiskajās operācijās — Afganistānā, Kosovā, Irākā, kā arī Bosnijā un Hercegovinā. Piedaloties starptautiskajās operācijās, mūsu valsts gan sniedz ieguldījumu starptautiskajā drošībā, gan stiprina nacionālo drošību. 2007. gadā par Latvijas prioritāti kļuva NATO starptautiskā operācija Afganistānā, kurā aizvadītajā gadā, salīdzinot ar 2006. gadu, Latvijas bruņoto spēku klātbūtne gandrīz trīskāršojās. Savukārt pēc atbildības nodošanas Irākas pārvaldes pārziņā, aizvadītā gada vidū no starptautiskās operācijas Irākā atgriezās kājnieku rota un kopš 2007. gada jūnija šai valsti uzturas tikai trīs Latvijas bruņoto spēku virsnieki. Latvija turpināja piedalīties arī NATO Reaģēšanas spēku rotācijā ar Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vadu, Militārās policijas vadu un mīnu meklēšanas kuģi «Namejs». Gada sākumā pilnu kaujas gatavību sasniedza arī Eiropas Savienības ātrās reaģēšanas kaujas grupas.

2007. gadā Nacionālie bruņotie spēki turpināja sniegt būtisku atbalstu Latvijas sabiedrībai. Gaisa spēku helikopteri piedalījās meklēšanas un glābšanas operācijās, nodrošināja smagā un kritiskā stāvoklī esošu cietušo un saslimušo cilvēku pārvadāšanu, piedalījās naftas piesārņojuma likvidēšanā Daugavā. Jūras spēki turpināja attīrīt Baltijas jūru no sprādzienbīstamiem objektiem, veica cilvēku meklēšanas un glābšanas darbus jūrā, novērša kuģu avāriju sekas un likvidēja naftas produktu piesārņojumu. Jūras spēku Krasta apsardzes dienests rūpējās par cilvēku drošību Rīgas pašvaldības teritorijas piekrastes peldvietās. Zemessardze veica sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšanu un iesaistījās glābšanas

un avārijas seku likvidācijas darbos — naftas produktu piesārņojuma savākšanā, ugunsgrēku dzēšanā, plūdu seku likvidācijā u. c.

Aizvadītajā gadā darbu veiksmīgi turpināja Aizsardzības ministrijas organizēta un vadīta jauniešu interešu izglītības forma — Jaunsardze. 2007. gadā Jaunsardzē iestājās 1845 jaunsargi un kopumā tajā darbojās 6800 jaunsargi, kuru apmācība tika realizēta 200 apmācību vietās visā Latvijas teritorijā.

V/a «Latvijas Kara muzejs» turpināja izglītēt sabiedrību par militāro vēsturi. Aizvadītajā gadā pieauga muzeja apmeklētāju skaits, Latvijas Kara muzeju apmeklēja 126 069 interesenti, t. sk., muzeja filiāli «Ziemassvētku kauju muzejs» — 15 609 un 2007. gada 1. janvārī atklāto filiāli — O. Kalpaka muzeju un piemiņas vietu «Airītes» — 4373 cilvēki.

V/a «Tēvijas Sargs» turpināja izdot militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» — vienīgo izdevumu latviešu valodā, kurā ir detalizēta militāra rakstura informācija un vispilnīgākā informācija par aktualitātēm aizsardzības nozarē. Aģentūras un militārā žurnāla pārstāvji piedalījās 2007. gada Eiropas Militārās preses asociācijas (EMPA) kongresā un saņēma oficiālu uzaicinājumu organizēt 2008. gada EMPA kongresu Rīgā. Aģentūra sadarbībā ar SIA «Labvakar» aizvadītajā gadā sagatavoja pārraidīšanai 26 militāri patriotiskus oriģinālrakstus par valsts aizsardzības tematiku «Laiks vīriem?».

2008. gadā par valsts aizsardzības nozares prioritārajiem uzdevumiem ir izvirzīti bruņoto spēku attīstība un modernizācija, profesionālā dienesta attīstība, bruņoto spēku vienību sagatavošana dalībai starptautiskajās operācijās, kā arī NATO un Eiropas Savienības ātrās reaģēšanas spēkos, Zemessardzes attīstība, kā arī atbalsta sniegšana Jaunsardzes kustības nostiprināšanai un darbības attīstībai.

Valsts aizsardzības nozares attīstības pamatā ir tās darbinieku profesionālais veikums, tāpēc vēlos pateikties Aizsardzības ministrijas un tās padotības iestāžu darbiniekiem un Nacionālo bruņoto spēku karavīriem par sekmīgi un kvalitatīvi paveikto darbu. Aicinu jūs arī turpmāk aktīvi iesaistīties Latvijas valsts aizsardzībā un tās iedzīvotāju drošības nodrošināšanā!

Valsts sekretārs
Edgars Rinkēvičs
2008. gada martā

Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1. 1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss un struktūra

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē, tā izveidota 1991. gada novembrī.

Ministrijas darbu vada aizsardzības ministrs, kurš ir politiski atbildīgs Saeimas un Ministru prezidenta priekšā.

Ministram tieši pakļauts ir parlamentārais sekretārs, kurš nodrošina saikni starp ministru un Saeimu, un valsts sekretārs, kurš vada ministrijas administratīvo darbu un nodrošina tās funkciju izpildi.

AM administratīvo vadību 2007. gadā nodrošināja četri valsts sekretāra vietnieki, deviņi departamentu direktori, 43 nodaļu (t. sk. 20 patstāvīgo nodaļu) vadītāji.

1. 2. Politikas jomas un darbības virzieni

AM plāno un īsteno aizsardzības politiku atbilstoši valsts ārpolitikas un drošības politikas mērķiem:

- paaugstināt Latvijas paš aizsardzības potenciālu un spējas,
- sagatavot Nacionālo bruņoto spēku (NBS) savietojamību ar Ziemeļatlantijas līguma organizāciju (NATO) un NBS dalībai tajā.

Ministrijas funkcijas ir:

- izstrādāt valsts aizsardzības politiku,
- organizēt un koordinēt valsts aizsardzības politikas īstenošanu,
- organizēt un koordinēt valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, ministrija:

- nodrošina NBS kaujas gatavību un atbilstību NATO militārajiem standartiem,
- sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu,
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldi un militāro izglītību,
- sadarbojas ar NATO un citām starptautiskajām

drošības un aizsardzības organizācijām valsts aizsardzības jomā,

- nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos,
- vada NBS mobilizāciju valsts apdraudējuma gadījumā,
- organizatoriski nodrošina Eiroatlantisko lietu padomes darbību,
- organizē militārās izglītības un mācību procesu valsts aizsardzības sistēmā,
- izstrādā vienotu valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes sistēmu,
- organizē vides aizsardzības pasākumus ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs un ministrijas valdījumā esošajos nekustamajos īpašumos,
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina sociālās garantijas karavīriem,
- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā (LR) vai izvešanai no tās, veic ievestā bruņojuma uzskaiti un kontroli, apstiprina ārvalstu bruņoto spēku vienību personāla sarakstu pirms vienības ierašanās LR,
- nodrošina normatīvo aktu projektu izstrādi, kā arī nozares metodisko vadību un pārraudzību ģeodēzijas un kartogrāfijas jomā.

1. 3. Aizsardzības ministrijas strukturālās izmaiņas

AM struktūra ir izveidota, lai efektīvi izpildītu noteiktos uzdevumus. Ņemot vērā, ka Latvijas aizsardzības nozarē un starptautiskajās organizācijās, kuru dalībvalsts ir mūsu valsts, notiek nepārtraukta attīstība un pārmaiņas, līdz ar jaunām iniciatīvām un projektiem var mainīties arī ministrijas organizatoriskā struktūra.

2007. janvārī darbu beidza NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmes organizācijas birojs, kas tika izveidots, lai organizētu NATO valstu valdību vadītāju sanāksmi Rīgā. Savukārt ministrijā aizvadītajā gadā tika izveidotas piecas jaunas nodaļas.

Lai sagatavotu priekšlikumus profesionālā dienesta attīstībai un politikai AM struktūrās, kā arī lai paaugstinātu profesionālā dienesta karavīru motivāciju ilglaicīgām dienesta attiecībām un turpmākai militārai karjerai, 2007. gadā AM tiešā valsts sekretāra padotībā tika izveidota Profesionālā militārā dienesta attīstības nodaļa.

Tika izveidota un Sabiedrisko attiecību departamenta struktūrā iekļauta Publiskās diplomātijas nodaļa, no sakot tiešu padotību valsts sekretāram. Publiskās diplomātijas uzdevumi ir veidot informētu augsni publis-

kajam viedoklim Latvijā par valsts ārpolitikas un drošības politikas centieniem, kā arī strādāt ar ārvalstu auditoriju, lai stiprinātu Latvijas ietekmi reģionālās un transatlantiskās drošības politikas veidošanā.

Lai nodrošinātu efektīvu valsts līdzekļu izlietojumu, kā arī pārskatāmību un kontroli par AM projektu izpildes gaitu, tiešā valsts sekretāra vietnieka nodrošinājuma jautājumos padotībā izveidotas trīs projektu nodaļas — Informācijas tehnoloģiju projektu vadības nodaļa, Jūras novērošanas sistēmas vadības nodaļa, NBS bāzes «Lielvārde» projekta vadības nodaļa.

1. 4. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes

2007. gadā AM padotībā bija:

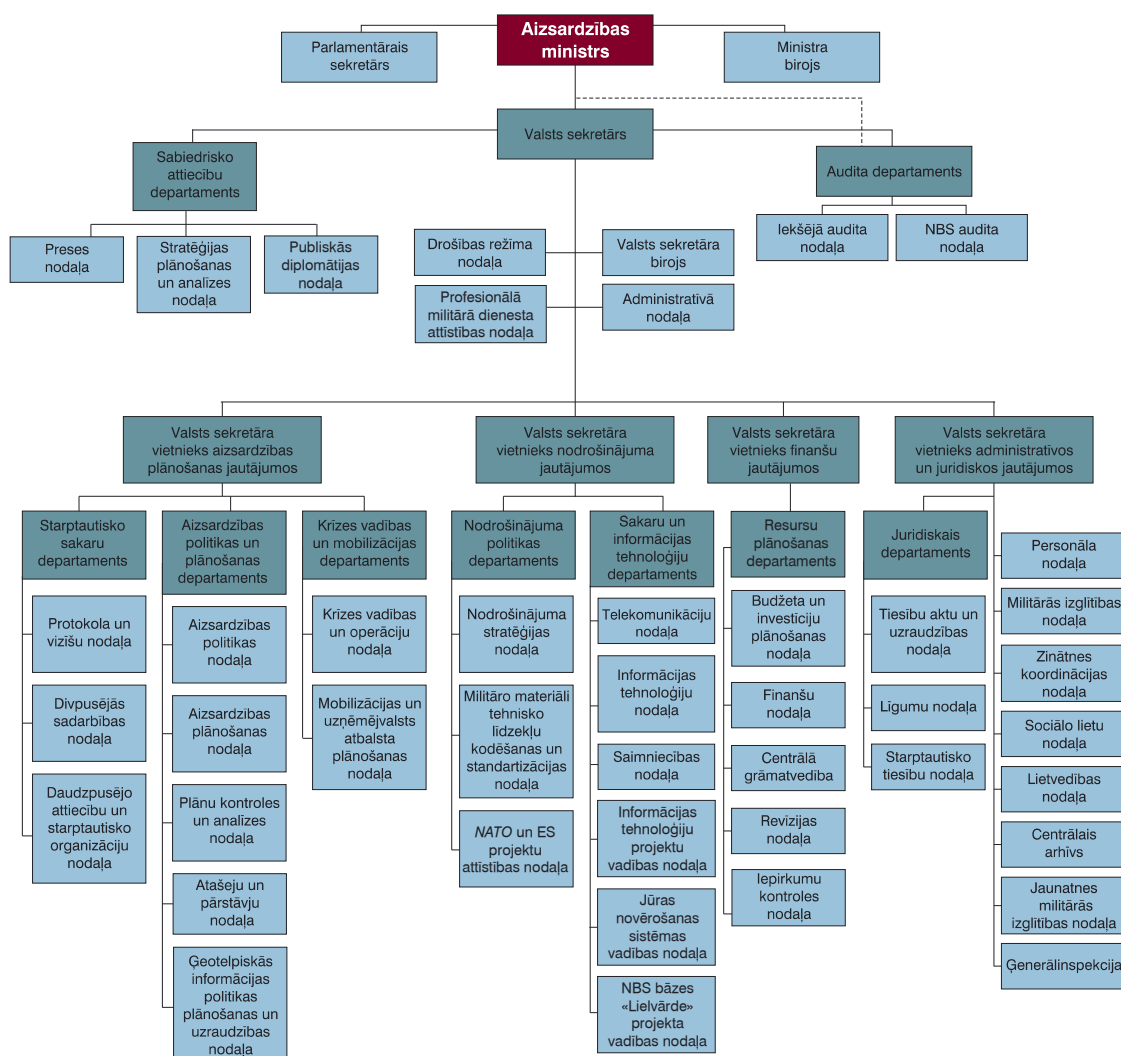
- tiešā valsts pārvaldes iestāde:
 - Jaunsardzes centrs;
- valsts aģentūras:
 - Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra,
 - Latvijas Kara muzejs,
 - «Tēvijas sargs»,
 - Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra;
- valsts drošības iestāde:
 - Militārās izlūkošanas un drošības dienests.

Aizsardzības ministram ir pakļauts NBS komandieris, un ministrs veic civilo kontroli pār bruņotajiem spēkiem.

LR Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta administratīvās struktūras shēma

Apstiprināta ar 28. 09. 2007. rīkojumu nr. 129.

Spēkā no 01. 10. 2007.

Aizsardzības ministrijas darbības virzieni un rezultāti

2. 1. Aizsardzības sistēmas attīstības virzieni

Profesionālā militārā dienesta attīstība

2007. gada 1. janvārī Latvija kļuva par pirmo Baltijas jūras reģiona valsti, kura ir pārgājusi uz profesionālo dienestu. Šis dienesta veids ļauj bruņotajiem spēkiem kvalitatīvāk un efektīvāk pildīt tiem noteiktos uzdevumus, taču vienlaikus ir radušies arī vairāki izaicinājumi:

- karavīru rekrutēšana, kas ir būtiska, ņemot vērā pieaugošo konkurenci darba tirgū un demogrāfiskās tendences;
- karavīru motivēšana palikšanai dienestā, kas ietver atbilstošu sadzīves apstākļu, atalgojuma un sociālo garantiju nodrošināšanu. Jau 2007. gadā īstenotā algu reforma karavīriem būtiski paaugstināja algu. Lai turpinātu risināt identificētās problēmas, viens no pirmajiem 2008. gada uzdevumiem būs darbs pie dzīvokļu fonda attīstības un rekreācijas centra veidošanas;

Karavīri militārajās apmācībās Ādažu poligonā.

- saiknes ar sabiedrību uzturēšana, kurā aizvien nozīmīgāka loma ir Zemessardzei (ZS) un Jaunsardzei. ZS loma sabiedrības pilsoniskās apziņas un patriotisma celšanā ir neatsverama. ZS arī turpmāk aktīvi sadarbosies ar iedzīvotājiem un pašvaldībām, sniegs aktīvu atbalstu Jaunsardzes kustībai, piesaistot jaunie-

šus bruņotajiem spēkiem un tādējādi veidojot valstiski domājošu, sabiedriski aktīvu un sportisku jaunatni.

Zemessardzes attīstība

2007. gadā ZS turpināja attīstīt spējas, kas nepieciešamas Latvijai, pārejot uz kolektīvās aizsardzības sistēmu, kā arī lai nodrošinātu atbalstu kaujas un kaujas nodrošinājuma vienībām. ZS jau veiksmīgi darbojās NATO starptautiskajā operācijā Kosovā 2005. gada beigās un 2006. gada sākumā. 2008. gada sākumā pieci zemessargi un divi ZS karavīri devās dienēt NATO starptautiskajā operācijā Afganistānā.

Vienlaikus ZS jāsaglabā loma, sniedzot palīdzību sabiedrībai ārkārtējās situācijās. Lai precizētu ZS uzdevumus un nodrošinātu nepieciešamās sociālās garantijas, 2008. gadā tiek izstrādāts jauns Zemessardzes likums.

NATO spēku attīstības priekšlikumi

2007. gadā Latvija saņēma NATO spēku attīstības priekšlikumus — NATO kopīgi plānotos attīstības uzdevumus katrai dalībvalstij, kuri nepieciešami, lai nodrošinātu alianses un tās militāro spēju transformāciju. NATO spēku attīstības priekšlikumi noteiks Latvijas bruņoto spēku spēju attīstību turpmākajiem desmit gadiem. Tos plānots apstiprināt NATO dalībvalstu ministru sanāksmē 2008. gada jūnijā.

NATO spēku attīstības priekšlikumi ir saistoši gan NBS, gan arī paredz nepieciešamību sadarboties un koordinēt rīcību ar citām valsts institūcijām (Ārlietu ministriju, Iekšlietu ministriju u. c.). AM ir uzsākusi kopīgu darbu ar Ārlietu ministriju un Iekšlietu ministriju NATO operācijā Afganistānā, kur 2007. gadā atradās gan 97 NBS karavīri, gan divi Valsts policijas pārstāvji un viens Ārlietu ministrijas pārstāvis.

Dalība starptautiskajās operācijās

Piedaloties starptautiskajās operācijās, Latvija dod ieguldījumu starptautiskajā drošībā un vienlaikus stiprina nacionālo drošību. Dalība starptautiskajās operācijās veicina mūsu valsts sadarbību ar NATO un Eiropas Savienības (ES) valstīm, sniedzot tām politisku un praktisku atbalstu aktuālo drošības jautājumu risināšanā un vienlaikus gūstot lietderīgu pieredzi militārajā jomā.

NBS vienības dalībai starptautiskajās operācijās tiek sagatavotas, attīstot to izvēršanas, uzturēšanās un efektīvas kaujas spējas, kā arī nodrošinot savietojamību ar NATO valstu bruņotajiem spēkiem. Tiek attīstītas arī Latvijas bruņoto spēku spējas dalībai NATO un ES reaģēšanas spēkos.

2007. gadā Latvijas NBS piedalījās NATO operācijās Afganistānā un Kosovā, daudznacionālo spēku operācijā Irākā, kā arī ES operācijā Bosnijā un Hercegovinā. Kopumā aizvadītajā gadā starptautiskajās operācijās piedalījās 344 karavīri.

Latvijas kontingenta karavīrs starptautiskajā operācijā Afganistānā.

2007. gadā par Latvijas prioritāti kļuva NATO Starptautisko drošības atbalsta spēku operācija Afganistānā. Salīdzinot ar 2006. gadu, Latvijas bruņoto spēku klātbūtne Afganistānā 2007. gadā gandrīz trīskāršojās, gada beigās sasniedzot 97 karavīru skaitu. Kopumā aizvadītajā gadā starptautiskajā operācijā Afganistānā piedalījās 172 karavīri, kas galvenokārt darbojās Norvēģijas vadītajā Provinču atjaunošanas grupā Meimenas provincē. Svarīgākie veicamie uzdevumi karavīriem bija nesprāgušās munīcijas neitralizēšana, apsardze un patruļēšana. Latvija aizvadītajā gadā uz Afganistānu pirmo reizi nosūtīja arī vienu politisko padomnieku un divus policijas darbiniekus.

2007. gadā Latvija turpināja piedalīties NATO vadītajā operācijā Kosovā. Šajā starptautiskajā operācijā vienlaikus atradās 19 NBS karavīri, kuri iesaistījās NATO spēku štāba, militārās policijas un sadarbības novērošanas vienības darbībā.

ES operācijā Bosnijā un Hercegovinā 2007. gadā pastāvīgi piedalījās divi Latvijas NBS karavīri, kuri iesaistījās Daudznacionālo spēku štāba darbībā.

2007. gada vidū, pēc atbildības nodošanas Irākas pārvaldes pārziņā Latvijā atgriezās kājnieku rota 121 karavīra sastāvā, kas iepriekš darbojās daudznacionālo spēku operācijā Polijas kontingenta sastāvā. Kopš 2007. gada jūnija Irākā uzturējās trīs NBS virsnieki, kuri piedalījās štāba darbībā.

Aizvadītajā gadā Latvija atkārtoti piedalījās NATO Reaģēšanas spēku rotācijā ar Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vadu, NBS Militārās policijas vadu un mīnu meklēšanas kuģi «Namejs», kas pievienojās NATO 1. pastāvīgajai pretmīnu vienībai.

2007. gada sākumā ES ātrās reaģēšanas kaujas grupas sasniedza pilnu kaujas gatavību, iegūstot spējas uzsākt militāru operāciju piecu līdz desmit dienu laikā pēc krīzes vadības koncepcijas apstiprināšanas. Latvija veido vienu Kaujas grupu kopā ar Vāciju, Lietuvu, Slovākiju un Poliju. Polijas vadītā kaujas grupa atradīsies kaujas dežūrā 2010. gada pirmajā pusgadā. Latvija tajā piedalīsies ar nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas vadu, Militārās policijas vadu, štāba virsniekiem kaujas grupas štābā un nacionālo atbalsta elementu — kopā ap 60 karavīriem.

NBS modernizācija un infrastruktūras attīstība

Bruņoto spēku modernizācija ir nepārtraukts process, kas ietver plašu pasākumu kopumu — ekipējuma un bruņojuma iegādi, apmācību darbam ar jauno tehniku, to uzglabāšanai nepieciešamās infrastruktūras izveidi u. c. Modernizācijas mērķis ir nodrošināt Latvijas bruņoto spēku kaujas spējas un uzlabot karavīru drošību starptautiskajās operācijās. Aizvadītajā gadā bruņoto spēku modernizācijas ietvaros tika iegādātas kolektīvā bruņojuma ieroču un sakaru sistēmas, kā arī individuālais ekipējums.

Karavīri jaunajos lauka formas tērpos ar triecienšauteni G-36.

Lielākie 2007. gadā īstenotie modernizācijas projekti bija pretmīnu cīņas kuģu, pretgaisa aizsardzības ieroču, strēlnieku ieroču un karavīru jauno lauka formas tērpu iegāde. Papildus modernizācijas projektiem tika turpināts darbs pie bruņoto spēku infrastruktūras objektiem, no kuriem lielākie ir Lielvārdes un Ādažu militāro bāzu attīstība.

NBS sniegtais atbalsts sabiedrībai

2007. gadā Jūras spēku Krasta apsardzes dienests un Zemessardze kopā ar citiem atbildīgajiem dienestiem operatīvi likvidēja radušos dīzeļdegvielas piesārņojumu Daugavā. Zemessardze piedalījās arī meža ugunsgrēku dzēšanas darbos sadarbībā ar Valsts robezsardzi un akciju sabiedrību «Latvijas valsts meži». Apmācību jomā Zemessardze turpinās sadarbību ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu. Plānots, ka nākotnē Zemessardzes loma pieaugs un militārais formējums būs būtisks un efektīvs spēks, kas ātri un kvalitatīvi reaģēs uz dažādām īstermiņa krīzēm valstī.

Zemessargi veic dīzeļdegvielas piesārņojuma likvidēšanu Daugavā.

Jūras spēku Krasta apsardzes dienests ir spējīgs operatīvi mobilizēties un gatavs reaģēt uz dažāda veida krīzēm, piemēram, likvidēt dīzeļdegvielas piesārņojumu un darboties kuģu avāriju seku novēršanā.

Gaisa spēki sadarbībā ar Katastrofu medicīnas centru un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu veic kritiskā stāvoklī esošu cietušo cilvēku un slimnieku transportēšanu uz specializētajiem medicīnas centriem Rīgā, ja viņus nav iespējams pārvest ar operatīvo medicīnisko transporta līdzekli, neradot dzīvības apdraudējumu.

Lai Gaisa spēki un Jūras spēku Krasta apsardzes dienests sekmīgi turpinātu sniegt palīdzību sabiedrībai, tiek pilnveidots šo militāro formējumu rīcībā esošais ekipējums un veiktas kopējas mācības ar Iekšlietu ministrijas dienestiem.

Gaisa spēku karavīrs un Katastrofu medicīnas centra mediķe mācībās.

2. 2. Aizsardzības ministrijas darbības virzieni un rezultāti

Aizsardzības politika un plānošana

Papildus galvenajiem aizsardzības sistēmas attīstības virzieniem 2007. gadā aizsardzības politikas un plānošanas jomā nozīmīgas aktivitātes bija arī Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas operācijas norise, dalība NATO Reaģēšanas spēkos un Eiropas drošības un aizsardzības politikā.

Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšana

2007. gada 12. janvārī Igaunijas, Latvijas un Lietuvas aizsardzības ministri apstiprināja dokumentu «Baltijas valstu viedoklis par NATO gaisa telpas patrulēšanas operācijas nākotni». Dokumentā Baltijas valstis vienojās meklēt risinājumu pašreizējās NATO gaisa telpas patrulēšanas operācijas pagarināšanai līdz 2018. gadam, savukārt līdz 2010. gadam izpētīt iespējamās alternatīvas gaisa telpas patrulēšanai pēc 2018. gada.

Kopīgas Baltijas valstu politiskās vadlīnijas gaisa telpas patrulēšanas nodrošināšanai pēc 2018. gada tiks izstrādātas 2008. gada sākumā, un tās tikšanās laikā apstiprinās Baltijas valstu aizsardzības ministri. Šis solis iezīmē Latvijas, Lietuvas un Igaunijas vēlmi panākt patstāvīgu gaisa telpas patrulēšanas modeli.

NATO Reaģēšanas spēki

2006. gada NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmē Rīgā tika pasludināta NATO Reaģēšanas spēku (NRF) pilna kaujas gatavība. No 2006. gada vidus Latvijas NBS Nesprāgušās municijas neitralizēšanas vads piedalījās NRF

Militārās policijas NATO Reaģēšanas spēku vada karavīrs.

7. rotācijas sastāvā, savukārt 2007. gada pirmajā pusgadā Militārās policijas vads piedalījās *NRF* 8. rotācijā. Ņemot vērā nozīmību, kas tiek piešķirta valstu dalībai *NATO* Reaģēšanas spēkos, kā arī to pozitīvo ietekmi uz Latvijas bruņoto spēku transformāciju, arī turpmāk plānots regulāri deleģēt savas vienības šajos spēkos. Tuvākā rotācija ir paredzēta 2008. gada otrajā pusē *NRF* 11. rotācijas ietvaros, kur Latvija ir deleģējusi 59 karavīrus.

NATO NRF operācijās regulāri piedalās arī Jūras spēku pretmīnu cīņas kuģis. No 2007. gada janvāra līdz maijam *NATO* pretmīnu vienības sastāvā atradās kuģis «Namejs», bet kopš 2008. gada janvāra *NATO* pretmīnu vienības sastāvā uzdevumus veic no Nīderlandes aizvadītajā gadā iegādātais Latvijas kuģis «Imanta».

Jūras spēku flotiles mīnu meklēšanas kuģis «Imanta».

Dalība Eiropas drošības un aizsardzības politikā

- ES operāciju stratēģiskās plānošanas spēju uzlabošana

Izvērtējot ES operācijas Kongo laikā gūto pieredzi, vairākas valstis uzsvēra nepieciešamību uzlabot ES operāciju plānošanu, piedāvājot palielināt ES Militārajā štābā strādājošo plānošanas ekspertu skaitu. Ierosinājums ir saistīts ar ES ātrās reaģēšanas spēju attīstību, kuru izmantošanas gadījumā nepieciešama sākotnējā operācijas plānošana, kas politiskā lēmuma pieņemšanas procesā dotu iespēju ietaupīt laiku.

2007. gadā ES aizsardzības ministri vienojās par četriem priekšlikumiem ES operāciju plānošanas spēju uzlabošanai. Latvija atbalstīja šos priekšlikumus, jo tie ir vērsti uz ES politisko lēmumu pieņemšanas un spēku ģenerēšanas procesa paātrināšanu, reorganizējot iekšējos resursus. Latvijai ES Civilmilitārajā elementā, kurš nodarbojas ar ES operāciju un misiju plānošanu, ir viena vieta.

- ES militāro spēju trūkumu novēršana

2007. gada nogalē ES aizsardzības ministri apstiprināja «Progresu katalogu 2007», kurā redzami ES militāro spēju trūkumi, kā arī to izraisītie iespējamie riski Eiropas Savienības operācijās. Lai novērstu šos trūkumus, Eiropas Aizsardzības aģentūra izstrādā spēju attīstības plānu, savukārt ES Militārā komiteja — rīcības plānu.

Lai gan ir skaidrs atbildības jomu sadalījums starp aģentūru un komiteju, Latvija turpināja aizstāvēt nostāju, ka abām institūcijām jāpanāk vēl skaidrāka funkciju sadale, lai novērstu ES iniciatīvās ieguldīto dalībvalstu resursu dublēšanos un nepieļautu, ka jautājumi, kuri jārisina politiski stratēģiskajā līmenī, tiek risināti tikai ekspertu līmenī.

- ES ātrās reaģēšanas kaujas grupu attīstība
2007. gadā turpinājās darbs pie ES kaujas grupu koncepcijas īstenošanas, pievēršot uzmanību kaujas grupu standartizācijas un pieejamības aspektiem.

Latvija pauda atbalstu abos jautājumos, uzsverot, ka lēmums par kaujas grupas koncepcijas īstenošanu ir atkarīgs no vienošanās starp Polijas vadītās kaujas grupas valstīm (Vāciju, Latviju, Lietuvu, Poliju un Slovākiju).

- Eiropas Aizsardzības aģentūras iniciatīvas

Aģentūra balstoties uz Eiropas drošības un aizsardzības politikas tendencēm un nākotnes izaicinājumiem, veicina Eiropas militāro spēju attīstību. Tās darbības virzieni ir militāro spēju attīstība, sadarbība bruņojuma jomā, Eiropas aizsardzības tehnoloģiju un rūpniecības bāzes stiprināšana un aizsardzības tirgus veidošana, kā arī pētniecība un tehnoloģijas.

Aģentūras un ES dalībvalstu darbam militāro spēju attīstībā ir vairāki virzieni.

1. Spēju attīstības plāna izstrāde. Plānā tiks izstrādātas ES ilgtermiņa spēju attīstības vadlīnijas un prioritātes un tiks ietverta ES dalībvalstu attīstības plānu un projektu analīze, kas ļaus noteikt ES dalībvalstu praktiskas sadarbības iespējas militāro spēju attīstībā, pētniecības un tehnoloģiju jomā. Ņemot vērā spēju attīstības plāna ietekmi uz ES dalībvalstu militāro spēju attīstību, arī Latvijas AM pārstāvis darbojas plāna izstrādes darba grupā.
2. Eiropas aizsardzības tehnoloģiju un rūpniecības bāze. Bāzes darbība tiek īstenota ar brīvprātīgo starpvaldību režīmu militāro iepirkumu jautājumos, kas ir izveidots, lai veicinātu dalībvalstu iepirkumu procedūru atvērtību un samazinātu iespējas izmantot konkurences ierobežojumus. 2007. gadā ES aizsardzības ministri apstiprināja hartu par Eiropas aizsardzības tehnoloģisko un rūpniecisko bāzi, kas nosaka prioritārās aizsardzības rūpniecības nozares, turpmākās rīcības stratēģiju un pirmos soļus bāzes attīstībā. Hartas mērķis — uzlabot ES uzņēmumu konkurenci Eiropas tirgū un konkurētspēju pasaules tirgū. Latvija uzskata, ka prioritāriem pasākumiem aizsardzības tirgus attīstībā jābūt vēršot uz ES mazo uzņēmumu pilnvērtīgu iesaisti šajā tirgū. Tādējādi Latvija pievienojās brīvprātīgajam starpvaldību režīmam militāro iepirkumu jautājumos, kura ietvaros dalībvalstis cita citu informē par iepirkumu iespējām.
3. Eiropas aizsardzības pētniecības un tehnoloģiju stratēģija. Stratēģija ir paredzēta kā ceļvedis aizsardzības pētniecības un tehnoloģijas jomā iesaistītajām

pusēm — valdībām, uzņēmumiem, zinātniekiem un organizācijām, kas darbojas apgādes jomā, un pašai aģentūrai. Aizvadītajā gadā tika apstiprināts stratēģijas ietvars — vadlīnijas par investīciju mērķiem un mehānismiem. Piedaloties stratēģijas izstrādē, Latvija iesniedza savus priekšlikumus, norādot, ka aizsardzības pētniecībā jāiesaista civilajā sektorā darbojošās universitātes un pētniecības institūcijas, mazie un vidējie uzņēmumi, kā arī jāparedz iespējas iesaistīties dažādās pētniecības projekta stadijās.

4. Kolektīvie aizsardzības investīciju standarti. Lai veicinātu ES dalībvalstu sadarbību un investīciju pieaugumu aizsardzības jomā, 2007. gadā aģentūras valde (aizsardzības ministru sastāvā) apstiprināja aizsardzības standartus, kas ir kolektīvi (neviens valsts netiks vērtēts individuāli) un kuru ievērošana ir brīvprātīga. Latvija neiebilda pret standartu apstiprināšanu un uzsvēra arī, ka, vērtējot standartu ievērošanu, jāņem vērā, ka aizsardzības pētniecības un tehnoloģiju izdevumu apjoms ir proporcionāls militārās rūpniecības attīstības līmenim, turklāt «sadarbības» standartu ievērošana ir atkarīga no sadarbības izdevīguma principa, nevis no standarta lieluma.
5. Bezpilota lidaparātu iekļaušana koordinētajā gaisa satiksmē. 2008. gadā tiks pabeigts pētījums, kurš norādīs, kādās tehnoloģiju jomās nepieciešama padziļināta izpēte, lai izstrādātu vienotus standartus un ļautu bezpilota lidaparātiem iekļauties koordinētajā gaisa satiksmē līdz 2015. gadam. Aizvadītajā gadā ES valstu aizsardzības ministri vienojās rezervēt pētījumam 6 milj. eiro aģentūras 2008. gada budžetā, arī Latvija pievienojās šim lēmumam.

Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības jomā

2007. gadā stājušies spēkā 14 likumi, būtiskākie no tiem:

1. Grozījumi Militārā dienesta likumā, kas izstrādāti, lai noteiktu NBS rezerves izveides un dienesta rezervē nosacījumus un kārtību, paredzētu karavīra atbrīvošanu no amata, ja viņam netiek piešķirta vai tiek anulēta speciālā atļauja pieejai valsts noslēpumam vai drošības sertifikātam darbam ar NATO vai ES klasificēto informāciju, vai netiek pagarināts tās derīguma termiņš. Tie deleģē tiesības aizsardzības ministram noteikt militārās izglītības kursu pielīdzināšanas kārtību, kā arī paredz papildatvaļinājuma piešķiršanu 20 dienu apmērā karavīriem, kuri atgriežas no pienākumu pildīšanas starptautiskajā operācijā.
2. Grozījumi likumā «Par Latvijas Republikas Zemesardzi», kas izstrādāti, lai nodrošinātu tiesisko regulējumu zemessargu dalībai starptautiskajās operācijās.
3. Grozījums Nacionālo bruņoto spēku likumā, kas izstrādāts, lai paredzētu nosacījumus NBS personālsastāva komplektēšanai dalībai starptautiskajās operācijās. Likums papildināts ar normu, kas turpmāk

ļauj komplektēt NBS vienības dalībai starptautiskajās operācijās arī no zemessargiem.

4. Grozījumi likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās», kas izstrādāti, lai precizētu normu par sociālo garantiju nodrošināšanu Latvijas NBS vienību personālsastāvam, kurš piedalās starptautiskajās operācijās, kā arī valsts amatpersonām, kas apmeklē starptautisko operāciju rajonus.
5. Likums «Par Latvijas Republikas valdības, Igaunijas Republikas valdības un Lietuvas Republikas valdības vienošanos par Baltijas gaisa telpas novērošanas tīkla un kontroles sistēmas attīstību».

Vairākos likumos — Pilsētas domes, novada domes un pagasta padomes vēlēšanu likumā, Dzīvesvietas deklarēšanas likumā, likumā «Par pilsētas domes, rajona padomes, novada domes un pagasta padomes deputāta statusu», Profesionālās izglītības likumā, Augstskolu likumā, Ārstniecības likumā, Prokuratūras likumā — izstrādāti grozījumi sakarā ar pāreju uz profesionālajiem bruņotajiem spēkiem.

2007. gadā stājušies spēkā 23 Ministru kabineta (MK) noteikumi un izdoti pieci Ministru kabineta rīkojumi, būtiskākie no tiem:

1. MK 2007. gada 28. augusta noteikumi nr. 577 «Grozījums Ministru kabineta 2004. gada 24. februāra noteikumos nr. 96 «Kārtība, kādā veidojamas, sagatavojamas un finansējamas Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienības, kas piedalās starptautiskajās operācijās»». Noteikumi paredz, ka, dodoties uz starptautiskās operācijas rajonu un atgriežoties uz pastāvīgo dienesta vietu Latvijā, karavīram atlīdzinās izdevumus par viesnīcu (naktsmitni), ja tādi būs radušies un būs iesniegti šos izdevumus apliecinājoši dokumenti;
2. MK 2007. gada 4. septembra noteikumi nr. 609 «Par Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas Saprāšanās memorandu par daudznacionālo kājnieku bataljonu (Baltijas bataljonu) NATO Reaģēšanas spēku (NRF-14) sastāvā». Noteikumu projektā norādītais saprāšanās memorands paredz Baltijas valstu kopēja mehanizēta bataljona izveidi NATO Reaģēšanas spēku 14. rotācijas — NRF 14 — sastāvā.
3. MK 2007. gada 11. septembra noteikumi nr. 610 «Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas saprāšanās memorandu par Baltijas aizsardzības koledžas darbību, pārvaldīšanu un finansēšanu». Noteikumos minētais saprāšanās memorands nosaka Latvijas, Igaunijas un Lietuvas kopīgā projekta — Baltijas aizsardzības koledžas vadības, finansēšanas un pārvaldīšanas principus.

4. MK 2007. gada 30. oktobra noteikumi nr. 722 «Kārtība, kādā civilās aviācijas gaisakuģus izmanto militārajām vajadzībām». Noteikumu projekts nosaka gadījumus, kad Latvijas Nacionālie bruņotie spēki izmanto civilos gaisakuģus militārām vajadzībām, proti, ja Latvijas Republikas militārās aviācijas gaisakuģu kapacitāte nav pietiekama vai tie nav paredzēti noteikta veida uzdevumu veikšanai. Katrā individuālā gadījumā paredzēts noslēgt atsevišķu līgumu saskaņā ar Publisko iepirkumu likumā paredzēto kārtību.
5. MK 2007. gada 20. novembra noteikumi nr. 787 «Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas vienošanās par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu un izmaksu sadali grozījumu». Grozījumi veikti, lai turpinātu Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanu un NATO spēku uzturēšanu Lietuvā (no 2008. gada 1. janvāra fiksēta jauna naudas summas iemaksa). Sakarā ar to, ka 2007. gadā Baltijas valstu (nacionālās) aizsardzības ministru tikšanās laikā tika panākta vienošanās par jauno NATO gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu un izmaksu sadali starp Baltijas valstīm, tika veikti grozījumi Baltijas valstu aizsardzības ministriju vienošanās dokumentā par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu un izmaksu sadali, kurā norādīti NATO spēku izdevumi.

2007. gadā Saeimā pieņemti divi paziņojumi:

1. Saeimas 2007. gada 11. oktobra paziņojums «Par termiņa pagarināšanu Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai operācijā Afganistānā»,
2. Saeimas 2007. gada 20. decembra paziņojums «Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību dalībai miera nodrošināšanas operācijā Irākā».

Starptautiskā sadarbība

2007. gadā AM turpināja starptautisko sadarbību ar lielākajiem sadarbības partneriem — ASV, Igauniju, Lietuvu, Eiropas ziemeļvalstīm, Vāciju, Franciju, Lielbritāniju, Poliju u. c. valstīm. Ar šīm valstīm notiek konsultācijas par militāro spēju attīstību, un Latvija uz tām sūta mācībās virsniekus.

Aizvadītajā gadā nozīmīga starptautiskajā sadarbībā ir Latvijas un Norvēģijas aizsardzības ministru noslēgtā vienošanās par sadarbības intensificēšanu aizsardzības politikas plānošanā un apgādes jautājumos, kā arī sadarbības pastiprināšanā starp sauszemes, gaisa un jūras spēkiem.

2007. gadā Baltijas valstis uzsāka darbu pie kopīga bataljona izveides dalībai NATO Reaģēšanas spēku 14. rotācijā un noslēdza vienošanos, kas paredz nākotnē samazināt izmaksas NATO valstīm, kuras veic gaisa telpas patrulēšanas misiju Baltijas valstu gaisa telpā.

Aizvadītajā gadā tika turpināta starptautiskās sadarbības paplašināšanās, kas saistāma ar atbalstu NATO partnervalstīm un ES kaimiņvalstīm, kuras par savu mērķi ir noteikušas drošības un aizsardzības sektora reformas, t. sk. ar Gruziju, Moldovu, Ukrainu, Azerbaidžānu, Armēniju un Rietumbalkānu valstīm. Jau trešo gadu Gruzijā un Moldovā darbu turpina Latvijas AM nerezidējošie padomnieki. 2008. gadā Latvijas AM jau otro reizi pārņems Dienvidkaukāza un Moldovas donorvalstu koordinācijas foruma vadību. 2007. gadā ministrija ir atbalstījusi minētās valstis:

- organizējot aizsardzības ekspertu īstermiņa un ilgtermiņa konsultācijas par drošības sektora reformām un NATO integrācijas jautājumiem,
- nodrošinot aizsardzības nozares personāla apmācību,
- veicot iemaksas NATO «Partnerattiecību mieram» trasta fondos,
- īstenojot kopīgus projektus kaimiņu reģionos sadarbībā ar citām NATO valstīm,
- iesaistoties daudzpusējās donorvalstu palīdzības koordinācijas forumos.

Divpusējā sadarbība ar NATO valstīm

2007. gadā turpinājās aktīva sadarbība ar alianses dalībvalstīm, aizvien nozīmīgāku uzsvāru liekot uz ekspertu konsultācijām un pieredzes apmaiņu.

Visnozīmīgākā sadarbība Latvijai turpinājās ar **Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV)** finansiālās un materiāli tehniskās palīdzības programmā «Ārvalstu militārais finansējums». Līdz 2007. gadam šīs programmas ietvaros mūsu valsts no ASV ir saņēmusi 57,2 miljonus ASV dolāru. Programmas līdzekļi tiek izmantoti Latvijas karavīru ekipējuma iegādei, kas veicina gan efektīvāku NBS operacionālo spēju attīstību un līdz ar to arī dalību starptautiskajās operācijās, gan arī nodrošina drošību dienesta uzdevumu izpildē. Programmas līdzekļi tiek lietoti arī ekipējuma iegādei Sauszemes spēkiem, Speciālo uzdevumu vienībai, Aizsardzības no masu iznīcināšanas ieročiem vienībai, nesprāgušās municijas neitralizēšanas ekipējuma iegādei, kā arī citu NBS vienību materiāli tehniskajam nodrošinājumam, karavīru individuālajam ekipējumam un angļu valodas apmācībai. Turpmāk šīs programmas finansējumu mūsu valsts plāno izmantot taktisko komunikāciju sistēmu iegādei un Sauszemes spēku Kājnieku brigādes spēju attīstībai.

NBS Gaisa spēku komandieris plt. Aleksandrs Stepanovs un ASV kompānijas «Lockheed Martin» pārstāvis Franks Mahonejs paraksta līgumu par tālās darbības novērošanas radaru TPS-117 piegādi un uzstādīšanu.

2007. gadā Latvija ar ASV kompāniju «Lockheed Martin» noslēdza līgumu par divu tālās darbības novērošanas radaru TPS-117 piegādi un uzstādīšanu, kas ļaus paugstināt mūsu valsts gaisa telpas novērošanas spējas, kā arī glābšanas un meklēšanas spējas.

Aktīva sadarbība notiek arī Starptautiskajā militārās izglītības un apmācību programmā (IMET). 2007. gadā ASV valdība šīs programmas ietvaros Latvijas aizsardzības nozares pārstāvju apmācībai dažādās Savienoto Valstu augstākajās militārajās mācību iestādēs, kursos un semināros piešķīra 1,18 miljonus ASV dolāru. Katru gadu apmēram 40—60 Latvijas aizsardzības nozares pārstāvjiem programma nodrošina augstas specializācijas pakāpes mācības ASV. Savienoto Valstu vieslektoru vadībā tiek organizēti arī semināri un kursi mūsu valstī, kas nodrošina apmācības pieejamību plašākai auditorijai no Latvijas aizsardzības nozares.

2007. gadā norisinājās kārtējā Baltijas valstu un ASV tikšanās, kā arī divpusējā Latvijas un ASV tikšanās. Tika pārrunāti aktuālākie jautājumi NATO darba kārtībā, Baltijas valstu gaisa patrulēšanas operācijas nākotne, starptautiskās operācijas Irākā, Afganistānā un Kosovā, ES un NATO sadarbības jautājums, turklāt ASV tika informētas par Baltijas valstu militāro sadarbības projektu attīstību.

Nodrošinājuma pavēlniecības komandieris plt. Sandris Brālēns un ASV kompānijas «Bates» viceprezidents Džims Šifelbeins paraksta līgumu par vasaras un ziemas šnorchāku iegādi Latvijas karavīru vajadzībām.

Zemessargi un Mičiganas Nacionālās gvardes instruktors militāro apmācību laikā Latvijā.

Aizvadītajā gadā turpinājās Zemessardzes sadarbība ar Mičiganas Nacionālo gvardi, kura ļāvusi Zemessardzei pārskatīt un uzlabot zemessargu apmācību principus un veidus. 2007. gadā Ādažu bāzē tika rīkotas gadskārtējās mācības «Operation Summer Shield IV», kurās piedalījās aptuveni 150 karavīri no Latvijas un ASV. To mērķis bija attīstīt Kaujas nodrošinājuma rotas spējas veikt tās uzdevumus dažādās kaujas operācijās.

Beļģijā katru gadu tiek apmācīti Latvijas virsnieki un notiek ekspertu tikšanās, piemēram, politikas plānošanas un vides aizsardzības jomā. Aktivākā sadarbība noris starp abu valstu jūras spēkiem — Beļģijas Jūras spēku pārstāvji regulāri piedalās dažādās Baltijas reģiona mācībās, savukārt Latvijas pārstāvji mācās Beļģijas minū meklēšanas skolā (EGUERMIN), kā arī piedalās praksē uz Beļģijas minū meklētāju kuģiem. Latvijas kuģi katru gadu veic pārbaudi Beļģijā, kas nosaka kuģu kaujas gatavību atbilstoši NATO standartiem.

2007. gadā turpinājās sadarbība starp abu valstu ūdenslidēju skolām. Pēc Beļģijas pārstāvju iepazīšanās vizītes Jūras spēku mācību centrā Liepājā Beļģijā 2008. gadā plāno izmantot šo mācību centru par bāzi savu ūdenslidēju mācībām, kā arī turpināt pieredzes apmaiņas vizītes.

Ņemot vērā, ka Beļģija ir vadošā ES valsts ķīmiski bioloģiskās munīcijas iznīcināšanā, aizvadītajā gadā tika uzsākta sadarbība arī šai jomā. 2007. gadā norisinājās Beļģijas bruņoto spēku pārstāvju konsultācijas ar Latvijas sapieriem un nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas speciālistiem.

Latvijas un **Bulgārijas** sadarbība pamatā balstās uz regulāru politisko dialogu, pēc vajadzības vienojoties pārrunāt abpusēji interesējošus jautājumus. Aizvadītajā gadā Latvijas AM sabiedrisko attiecību speciālisti piedalījās Bulgārijas organizētajā seminārā par komunikāciju stratēģiju. Notiek arī sadarbība starp abu valstu militārajiem policijām.

Čehijas vēstnieks Latvijā Jans Finferls atvadu vizītē Aizsardzības ministrijā.

Latvijai ar **Čehiju** ir izveidojusies veiksmīga sadarbība militārās izglītības jomā, tās ietvaros mūsu valsts kadeti un virsnieki apgūst dažādas mācību programmas Čehijas Militārajā universitātē. 2007. gadā Čehija piedāvāja diviem NBS leitnantiem turpināt maģistra studijas militārajā vadībā Brno Aizsardzības universitātē, savukārt līdz 2009. gadam Čehijas Aizsardzības universitātē medicīnas studijas turpinās viena NBS kadete.

Latvijas un **Dānijas** divpusējā sadarbība ir notikusi vairākos projektos, piemēram, aizsardzības plānošanas, personāla vadības un apmācības, NATO drošības investīciju programmas, inženieru apmācības, militārās medicīnas, vides aizsardzības, glābšanas un meklēšanas u. c. jomās. Dānija turpina mūsu valstij piedāvāt plašas apmācības iespējas savās militārajās mācību iestādēs un sniedz atbalstu arī Baltijas valstu jūras spēku jaunākā štāba virsnieka kursa attīstībā un plānošanā, kā arī sadarbojas ar Latvijas Sakaru skolu, strādājot pie izglītības programmu izveides.

2007. gadā tika turpināta abu valstu sadarbība Sauszemes spēku Kājnieku brigādes izveides ilgtermiņa projektā. Mūsu valsti darbojas Dānijas apmācības un konsultantu grupa, kas apmāca Brigādes štāba personālu.

Latvijas sadarbība ar **Franciju** galvenokārt noris virsnieku mācību jomā. Francija nodrošina mācības Latvijas Gaisa, Jūras un Sauszemes spēku un Speciālo uzdevumu vienības pārstāvjiem, kā arī sniedz atbalstu franču valodas apguvē. NBS virsnieki aizvadītajā gadā ir piedalījušies Francijas organizētajos gaisa kontroles speciālistuursos un štāba virsnieka kursā, kā arī apguvuši franču valodu.

Francijas kuģi regulāri piedalās Baltijas valstu rīkotajās jūras spēku mācībās. 2007. gadā Latvijā viesojās viens no nozīmīgākajiem Francijas pretzemūdeņu kuģiem — fregate «*Latouche-Treville*», savukārt mācību ietvaros notika patruļkuģa «*Pluvier*» vizīte.

NBS Štāba bataljona Goda sardzes rotas karavīri Eiropas valstu militārajā parādē Francijā par godu Bastilijas ieņemšanas gadadienai.

2007. gadā norisinājušās arī Latvijas un Francijas ekspertu konsultācijas rezerves sistēmas un sabiedrisko attiecību jautājumos.

Latvijas sadarbība ar **Grieķiju** galvenokārt notiek apmācību jomā. Grieķija regulāri piedāvā iespēju Latvijas bruņotajiem spēkiem piedalīties savos organizētajosursos, kā arī militārās tehnikas izstādēs un semināros par aizsardzību. 2007. gadā Latvija un Grieķija parakstīja jaunu sadarbības līgumu, kas paredz uzturēt regulāru militāri politisko dialogu un turpināt sadarbību apmācību jomā. 2007. gadā vairāk nekā desmit Latvijas aizsardzības nozares pārstāvji apmeklēja kursus Grieķijas Daudznacionālajā miera atbalsta operāciju centrā. Ik gadu Latvijas pārstāvji piedalās arī križu vadības seminārā «*Athena*».

Latvijas un **Itālijas** sadarbība ir īstenojusies vairākos projektos. 2007. gadā notika Itālijas helikopteru bāzes virsnieku vizīte Latvijā, kuras laikā tika apmeklēts Gaisa spēku štābs. Turpinās arī sadarbība starp abu valstu bruņoto spēku orķestriem, aizvadītajā gadā

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs pasniedz bijušajam Itālijas aizsardzības atašejam Latvijā jkpt. Vinčenco de Lukam aizsardzības ministra apbalvojumu – goda zīmi «Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā».

Latvijas bruņoto spēku orķestris piedalījās festivālā Itālijā, savukārt 2008. gadā plānots aicināt Itālijas bruņoto spēku orķestra diriģentu apmeklēt Latviju. Kaut gan sadarbība apmācības jomā ar Itāliju ir ierobežota, jo tās piedāvātie kursi notiek lielākoties itāliešu valodā, 2007. gadā divi Latvijas virsnieki piedalījās bioloģisko, ķīmisko un radioloģisko vielu pārbaudes un identificēšanas speciālistu atlases un izpētes komandas kursā, savukārt trīs virsnieki — nesprāgušās municijas neitralizēšanas kursā Itālijā. Potenciālā abu valstu sadarbības joma ir Latvijas Militārās policijas sadarbība ar Itālijas karabinieriem.

Latvijas sadarbība ar **Kanādu** militārajā jomā galvenokārt tiek izvēsta Militārās apmācības palīdzības programmā. Viens no programmas pamatelementiem ir angļu un franču valodas mācības, kā arī dažādi specializētie kursi miera uzturēšanas operāciju vajadzībām. Katru gadu apmācības iespējas Kanādā tiek piedāvātas 15—20 Latvijas aizsardzības nozares pārstāvjiem. Latvijai pēc 2007. gada vairs netiek sniegts finansiālais atbalsts militāro kursu apmeklēšanai (izņemot valodas kursus) un, sākot no 2009. gada, arī par valodu apmācību būs jāmaksā pilna samaksa.

Aizvadītajā gadā Kanādas organizētajās ikgadējās starptautiskajās snaiperu sacīkstēs piedalījās divi Latvijas Speciālo uzdevumu vienības pārstāvji un trīs Sauszemes spēku 1. kājnieku bataljona karavīri.

2007. gadā starp NBS Mācību vadības štābu un Kanādas speciālistiem tika uzsāktas konsultācijas par pieredzes analīzes centra izveidi mūsu valsts bruņotajos spēkos, jo šajā jomā Kanāda ir viena no vadošajām valstīm. 2007. gadā Lietuvā notika Kanādas speciālistu vadīts kurss par šāda centra izveides pieredzi Kanādā, kur tas darbojas kopš 1995. gada.

Latvijas un **Lielbritānijas** sadarbības prioritāte ir NBS instruktoru un virsnieku apmācība, kā arī bruņoto spēku militāro mācību sistēmas attīstība. Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas, NBS Instruktoru skolas un Rekrutēšanas un atlases centra koncepcijas pārsvarā ir balstītas uz Lielbritānijas pieredzi un praksi. 2007. gadā notikušas vairākas konsultācijas par Lielbritānijas mācību sistēmas pārņemšanu, savukārt NBS virsnieki un instruktori turpināja piedalīties britu militāro padomnieku apmācības grupas centra organizētajosursos Čehijā, Viškovas militārajā akadēmijā.

Lielbritānija turpmāk koncentrēs sadarbību ar mūsu valsti jomās, kas varētu uzlabot spējas dalībai starptautiskajās operācijās, piemēram, Sauszemes spēku apmācību. 2007. gadā notikušas konsultācijas arī par Lielbritānijas atbalstu bruņoto spēku mācību poligonu attīstības un paplašināšanas projektos, kā arī Kājnieku skolas instruktoru apmācībā.

2007. gadā aktivizējās sadarbība starp abu valstu psiholoģijas dienestiem, kā arī turpinājās aizsāktā sadarbība starp abu valstu jaunsargiem.

Latvijai un **Nīderlandei** aktīvākā sadarbība ir starp abu valstu jūras spēkiem. 2007. gadā atbilstoši līgumam par piecu Nīderlandes Karalisko jūras spēku «*Alkmaar*» klases minū meklētāju kuģu iegādi Latvijai tika nodoti pirmie divi kuģi. Lai to īstenotu, Latvijas instruktori mācījās Beļģijas tehniskajā skolā, notika arī kuģu tehniskās sagatavošanas darbi. Pārējos kuģus Latvijā plānots nogādāt līdz 2009. gadam, līdz ar to turpināsies konsultācijas par kuģu tehnisko uzturēšanu, kā arī kuģu apkalpes apmācību.

2007. gadā turpinājās ilggadējā valstu sadarbība vides aizsardzības jomā — notika konsultācijas par ES nozīmes īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām militārajos poligonos, kā arī trokšņa izplatības modelēšanu un mērījumu organizēšanu militārajos lidlaukos.

Ar Latvijas aktīvāko Eiropas ziemeļvalstu sadarbības partneri **Norvēģiju** sadarbība turpinās starp jūras, sauszemes un gaisa spēkiem, arī starp zemessardzēm. 2007. gadā darbu NBS Apvienotajā štābā turpināja Norvēģijas padomnieks jeb sakaru virsnieks, kas Latvijā uzturēsies līdz 2009. gadam. Regulāri notiek Latvijas un Norvēģijas ekspertu konsultācijas nesprāgušās municijas neitralizēšanas jomā. Aizvadītajā gadā Latvijas un Norvēģijas bruņoto spēku komandieri parakstīja divgadu sadarbības plānu 2007.—2009. gadam, kas ir labs pamats intensificētās sadarbības praktiskajai uzsākšanai.

NBS komandieris brģen. Juris Maklakovs un Norvēģijas Karalisko bruņoto spēku komandieris ģen. Sverre Disens.

2007. gadā Latvija un Norvēģija veiksmīgi turpināja sadarbīties Afganistānā provinču atjaunošanas vienībās. Norvēģija sniedz Latvijai atbalstu izpētes jautājumā par gaisa telpas patrulēšanas nodrošināšanu Baltijas valstīs pēc 2018. gada. Aizvadītā gada decembrī Norvēģijas Aizsardzības resursu institūta pārstāvji prezentēja pirmsizpētes projektu.

Starp Latvijas un **Polijas** ekspertiem regulāri notiek pieredzes apmaiņas konsultācijas. 2007. gadā Polijas AM

ekspertu vizītes laikā Latvijā norisinājās konsultācijas sabiedrisko attiecību jomā. Aizvadītajā gadā notika starpvalstu konsultācijas par krīžu vadības un meteoroloģijas jautājumiem. Latvijas instruktori Polijā izmantoja iespēju apgūt inženiertehnikas izmantošanu. 2007. gadā notika arī Latvijas un Polijas divpusējās sarunas Varšavā.

2007. gadā pirmo Latvijas un **Portugāles** divpusējo konsultāciju laikā tika apspriesti tādi jautājumi kā ES un NATO attiecības, Portugāles bruņoto spēku profesionalizācija, starptautiskās operācijas un divpusējā sadarbība. 2007. gadā Latvijas Speciālo uzdevumu vienības pārstāvis piedalījās Portugāles organizētajā Speciālo operāciju kursā, bet Jūras spēku mācību centra pārstāvji — pieredzes apmaiņas seminārā par personāla apmācības sistēmu un simulatoru izmantošanu Jūras spēku personāla apmācībā.

Viens no Latvijas aktivākajiem sadarbības partneriem Dienvidaustrumeiropas reģionā ir **Rumānija**. 2007. gadā turpinājās abu valstu sadarbība ekspertu līmenī juridiskajos un sabiedrisko attiecību jautājumos un iekšējā audita jomā. Tika uzsākta sadarbība starp ūdenslidēju dienestiem, ko plānots turpināt arī 2008. gadā, organizējot instruktoru apmaiņu un kopīgas mācības. Gatavojoties 2008. gada NATO valstu un valdību vadītāju sanākšmei Bukarestē, Latvijas bruņoto spēku eksperti ar Rumānijas pārstāvjiem dalījās pieredzē par dažādiem ar samita organizāciju saistītiem aspektiem.

Aizsardzības ministrijas pārstāvji dalās pieredzē audita jomā ar Rumānijas delegāciju.

Latvijas sadarbība ar **Slovākiju** balstās galvenokārt uz divpusējām militāri politiskajām konsultācijām, prioritāte ir sadarbības uzsākšana nesprāgušās munīcijas neitralizēšanā.

Latvija un **Spānija** sadarbojas pieredzes apmaiņā dažādās aizsardzības nozares jomās. Sadarbība pārsvarā balstās uz savstarpējām ekspertu konsultācijām. Aizvadītajā gadā notika ekspertu pieredzes apmaiņa par ministrijas iekšējā audita sistēmu.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs tiekas ar Turcijas aizsardzības atašeju plkv. Muameru Inaru.

Latvijas sadarbība ar **Turciju** galvenokārt notiek apmācību jomā. 2007. gadā Latvijas bruņoto spēku pārstāvji turpināja izmantot Turcijas piedāvāto iespēju piedalīties dažādos kursos programmas «Partnerattiecības mieram» apmācību centrā Ankarā, kā arī citos semināros un konferencēs.

Ungārija Latvijas aizsardzības nozares pārstāvjiem piedāvā iespēju apgūt valodas Militārajā valodu centrā Budapeštā. Ir aktuāli attīstīt 2007. gadā uzsāktu sadarbību par uzņemošās valsts atbalsta attīstības jautājumiem krīzes vadības sistēmas attīstīšanas ietvaros, gan rīkojot divpusējās konsultācijas, gan piedaloties Ungārijas Aizsardzības universitātes rīkotajosursos.

Latvijas ilggadējs sadarbības partneris apmācību jomā ir **Vācija**. 2007. gadā NBS pārstāvji turpināja mācības Vācijas augstākās izglītības iestādēs — Bruņoto spēku vadības akadēmijā, Bruņoto spēku universitātē, dažādās virsnieku skolās, kā arī apmeklēja specializētos kursus, īpaši apgādes, nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas un psiholoģisko operāciju jomā.

Vācija ir nodrošinājusi Latvijas NBS ar diviem padomniekiem — Jūras spēkiem, kā arī C4/ sistēmas ieviešanai. Vairākus gadus Vācija mūsu valstij ir devusi nozīmīgus dāvinājumus un atbalstījusi mūsu meklēšanas operācijas Baltijas valstu teritoriālajos ūdeņos. 2008. gadā Latvija sadarbībā ar Vāciju plāno uzsākt patruļkuģu būvniecības projektu Rīgas kuģu būvētavā.

2007. gadā notika Latvijas un Vācijas konsultācijas par aizsardzības politikas plānošanas un rezerves sistēmas jautājumiem, kā arī ekspertu sarunas par gaisa drošības un apgādes jautājumiem. Latvijas aizsardzības nozares pārstāvji piedalījās arī semināros un konferencēs, kas veltīti starptautiskās drošības, kodifikācijas, vides aizsardzības, nesprāgušās munīcijas iznīcināšanas un citiem jautājumiem.

Vācija ir sniegusi nozīmīgu ieguldījumu Baltijas valstu projektos, konsultējusi un sniegusi tehnisko nodrošinājumu **BALTCCIS** projektā, kā arī piedāvājusi lektoros 2007. gadā izveidotajam Baltijas valstu jūras spēku jaunākā štāba virsnieka kursam.

Sadarbība ar partnervalstīm

Latvija attīsta sadarbību arī ar ārpus alianses esošām valstīm, īpaši ar Baltijas jūras reģiona valstīm, kuru atbalsts un pieredze mūsu valstij ir ļoti lietderīgi.

Latvijai un **Somijai** notiek regulāras militāri politiskās konsultācijas. 2007. gadā turpinājās abu valstu sadarbība vides aizsardzības jautājumos un Somijas rezerves virsnieki apmeklēja Jūras spēku flotili Liepājā.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs pasniedz apbalvojumu bijušajam Somijas aizsardzības atašejam Latvijā kpt. Risto Haimilam.

NBS jaunākie virsnieki un instruktori katru gadu mācās rotas un bataljona līmeņa kursus **Šveicē**. Latvijas pārstāvji apmeklē arī kursus Ženēvas drošības politikas centrā. 2007. gadā divi mūsu valsts aizsardzības atašēji mācījās atašeju sagatavošanas kursā, savukārt divi aizsardzības nozares pārstāvji izmantoja iespējas mācīties Šveices bruņoto spēku komunikāciju centrā. Pēdējos gados ir aktivizējušies abu valstu militāri politiskā līmeņa kontakti, un aizvadītajā gadā notika ikgadējās militāri politiskās konsultācijas.

Bijušais aizsardzības ministrs Atis Slakteris sarunā ar bijušo Šveices aizsardzības atašeju Latvijā plt. Reto Sennu, Šveices ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieci Latvijā Anni Bauti un jauno Šveices aizsardzības atašeju plt. Kristofu Milleru.

Latvijas sadarbība ar **Austriju** galvenokārt balstās uz militāri politisko dialogu, kā arī sadarbību mācību jomā. Latvijas bruņoto spēku pārstāvji mācās Austrijas Starptautiskā miera uzturēšanas centraursos.

Latvijai un **Zviedrijai** ir izveidojusies ilglaika sadarbība apmācības jomā. Īpaši vērtīga ir iespēja Latvijas bruņoto spēku pārstāvjiem mācīties Zviedrijas Militārajā akadēmijā, turklāt šī valsts apmaksā visus ar mācībām saistītos izdevumus. Zviedrijas Militārajā akadēmijā mācības 2006. un 2007. gadā turpināja astoņi Latvijas virsnieki.

2007. gadā turpinājās Latvijas un Zviedrijas militārā sadarbība pretgaisa aizsardzības spēju uzlabošanā — *RBS-70* pretgaisa raķešu iegādes projektā, personāla apmācībā, Baltijas jūras reģiona vides aizsardzības jautājumu risināšanā «Rīgas iniciatīvas» un divpusējo projektu ietvaros, kā arī ekipējuma apkopē un iznīcināšanā.

Aizvadītajā gadā tika turpināta arī sadarbība un konsultācijas starp Latvijas Zemessardzi un Zviedrijas sieviešu brīvprātīgo militāro organizāciju «*Lottorna*» un Zviedrijas Brīvprātīgo sakarnieku organizāciju.

Ieguldījums NATO partnerības politikas stiprināšanā

Dienvidkaukāza reģions

Nozīmīgi Latvijas sadarbības partneri Dienvidkaukāza reģionā ir Gruzija, Armēnija un Azerbaidžāna. Latvijas mērķis ir atbalstīt šo valstu spējas sekmīgi īstenot aizsardzības nozares reformas un nodrošināt demokrātisku kontroli pār bruņotajiem spēkiem.

2007. gadā Latvija ar Dienvidkaukāza reģiona valstīm īstenoja gan praktiskas sadarbības aktivitātes, gan noturēja politiski militārās konsultācijas. Latvija piedalījās Dienvidkaukāza un Moldovas donorvalstu koordinācijas foruma organizatoriskajā komitejā. 2008. gadā Latvija ir apņēmusies atkārtoti vadīt Dienvidkaukāza donorvalstu koordinācijas forumu, tādējādi sniedzot ieguldījumu starptautiskā atbalsta koordinācijas procesā. Šis sadarbības forums apvieno valstis, kuras sniedz atbalstu Gruzijai, Armēnijai, Azerbaidžānai un Moldovai aizsardzības nozares reformu īstenošanā.

Ņemot vērā pieaugošo sadarbību, Latvija 2007. gadā nosūtīja militāro atašeju darbam Latvijas Republikas vēstniecībā Gruzijā ar atbildību arī par Azerbaidžānu. Aizvadītajā gadā darbu uzsāka arī aizsardzības atašejs Armēnijā ar rezidences vietu Maskavā. Tādējādi ir paveikts ļoti nozīmīgs darbs — nodrošināta AM pārstāvniecība visās trīs Dienvidkaukāza valstīs.

Latvijas un **Armēnijas** galvenās divpusējās sadarbības jomas ir ekspertu konsultācijas un personāla apmācība. 2007. gadā darbu pabeidza Latvijas nerezidējošā padomniece Armēnijas AM, kura strādāja kopā ar Lielbritānijas Drošības sektora aizsardzības nozares padomnieku grupu. Aizvadītajā gadā aizsākās abu valstu

sadarbība krīzes vadības un mobilizācijas jautājumos. 2007. gadā Latvija finansiāli atbalstīja viena Armēnijas AM pārstāvja studijas Baltijas aizsardzības koledžā. Atsaucoties uz Armēnijas NATO informācijas centra lūgumu, Latvijas AM kopā ar pārējām Baltijas valstīm piešķīra 2400 latos Ronalda D. Asmusa grāmatas par NATO paplašināšanos pārpublicēšanai armēņu valodā. Plānots turpināt arī abu valstu sadarbību sabiedrisko attiecību, aizsardzības politikas un plānošanas, sabiedrisko attiecību un personāla apmācības jomā.

Turpinot iesākto sadarbību ar **Azerbaidžānu**, Latvija 2007. gadā sponsorēja Azerbaidžānas pārstāvju apmācību Baltijas valstu ūdenslidēju mācību centrā Liepājā un Baltijas aizsardzības koledžā, kā arī nodrošināja šīs valsts AM personāla vadības speciālista praksi Latvijas AM.

Latvija aizvadītajā gadā organizēja arī aizsardzības politikas un plānošanas semināru Baku, kurā piedalījās Azerbaidžānas AM un bruņoto spēku vadība. 2008. gadā mūsu valsts plāno ar 10 725 latu iemaksu atbalstīt NATO/«Partnerattiecību mieram» trasta fondu Azerbaidžānai, kura mērķis ir no nesprāgušās municijas attīrīt 569 hektārus Saloglu reģionā un atrasto municiju iznīcināt.

Latvija uztur aktīvu politisko un praktisko atbalstu **Gruzijas** ārpolitiskajiem centieniem. Aizvadītajā gadā Gruzijā notika vairākas augsta līmeņa vizītes, to skaitā arī Latvijas aizsardzības ministra pirmā vizīte Tbilisi. Abas valstis turpināja praktisko sadarbību aizsardzības nozares ekspertu konsultāciju un personāla apmācības jomā. Abu valstu eksperti tikās arī konsultatīvās sanāsmēs par protokola, sabiedrisko attiecību un jūras spēku reorganizācijas jautājumiem. Gruzijas pārstāvji piedalījās arī starptautiskajās militārajās mācībās «*Balex Delta*». 2007. gadā līdz trim ekspertiem aizsardzības reformu un publiskās diplomātijas jomā tika palielināts ne-rezidējošo padomnieku skaits darbam Gruzijas Eiropas un eiroatlantisko lietu valsts ministrijā.

NBS komandieris brģen. Juris Maklakovs tiekas ar Gruzijas aizsardzības atašeju maj. Lelu Ćikovani.

2007. gadā Latvija nolēma ar 21 450 latu iemaksu atbalstīt NATO/«Partnerattiecību mieram» trasta fondu Gruzijai, kura mērķis ir iznīcināt 1080 S-8 nevadāmās «gaiss—zeme» kaujas raķetes, 5724 «*Alzan*» tipa raķetes un 1976 «*Kristall*» tipa raķetes. Latvija kopā ar Igauniju un Lietuvu ir uzņēmusies arī šī fonda vadību.

Ar Latvijas un Gruzijas aizsardzības ministriju finansiālo un organizatorisko atbalstu Latvijas Transatlantiskā organizācija sadarbībā ar Gruzijas NATO atbalstošo nevalstisko organizāciju «*New Generation — New Initiative*» īsteno projektu «Gruzijas vidusskolēniem domātas grāmatas «NATO un Gruzijas drošība» izdošana».

Aizsardzības ministrijas padomnieks Romualds Ražuks diskusijā ar Gruzijas delegāciju.

Latvija sniedz atbalstu arī **Ukrainai un Moldovai**. Šīm valstīm Latvija 2007. gadā rīkoja politiski militārās konsultācijas.

Latvija sadarbībā ar **Moldovu** 2007. gadā ir īstenojusi ekspertu konsultācijas finanšu, juridiskajos un aizsardzības plānošanas jautājumos, kā arī militārās apmācības. Aizvadītajā gadā darbu turpināja Latvijas AM ne-rezidējošais padomnieks. Mūsu valsts finansiāli atbalstīja arī viena Moldovas AM pārstāvja studijas Baltijas aizsardzības koledžā, kā arī organizēja Baltijas valstu sabiedrisko attiecību semināru Kišinevā.

Galvenās Latvijas un **Ukrainas** sadarbības aktivitātes ir sadarbība apmācību jomā — mūsu valsts jau trešo gadu finansēja viena Ukrainas pārstāvja studijas Baltijas aizsardzības koledžā. Aizvadītajā gadā Ukrainas pārstāvji viesojās Jūras spēku mācību centra Ūdenslidēju skolā un NBS Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā, savukārt Ukrainas Jūras spēku pārstāvji piedalījās starptautiskā seminārā par jūras vides aizsardzības jautājumiem un «*Balex Delta*» mācībās. 2007. gadā tika aizsākta Latvijas un Ukrainas sadarbība vides aizsardzības jautājumos.

2008. gadā darbu Ukrainā ir uzsācis jauns aizsardzības atašejs — pirmais aizsardzības atašejs, kurš rezidēs Kijevā un vienlaikus strādās arī Moldovā.

Aizvadītajā gadā mūsu valsts ir veikusi 14 300 latu iemaksu NATO/«Partnerattiecību mieram» trasta fonda projektā — Ukrainas militārā personāla pārkvalificēšanas centram Hmeļņickā. Latvijas AM pārstāvji turpināja darbu

arī «Ziemeļvalstu — Baltijas valstu iniciatīvā», kur mūsu valsts ar sabiedrisko attiecību un juridisko jautājumu ekspertiem atbalsta ekspertu komandu projektu.

Dienvidaustrumeiropas reģions

2007. gadā Latvija turpināja uzsāktu sadarbību ar Balkānu reģiona valstīm, kura ir nozīmīga turpmākās NATO un ES paplašināšanās kontekstā. Divpusējā sadarbība ar Adrijas hartas valstīm — Horvātiju, Albāniju, Maķedoniju — ir vērsta uz pieredzes apmaiņu jautājumos, kas saistīti ar integrāciju aliansē, — aizsardzības plānošana, juridiskie un sabiedrisko attiecību jautājumi. Aizvadītajā gadā ar Horvātiju, Albāniju un Maķedoniju tika turpināts politiskais dialogs un pieredzes apmaiņa par bruņoto spēku attīstību Adrijas — Baltijas valstu foruma ietvaros aizsardzības ministru un ekspertu līmenī.

No Adrijas hartas valstīm plašākā divpusējā sadarbība mūsu valstij ir ar **Horvātiju**. 2007. gadā tika turpinātas regulāras ekspertu konsultācijas dažādos jautājumos, kas saistīti ar integrāciju NATO, t. sk. sabiedrisko attiecību un juridiskajos jautājumos. Abām valstīm ir sadarbība vides aizsardzības jomā, tiek organizētas gan divpusējās konsultācijas un pieredzes apmaiņa, gan starptautiski semināri par bruņoto spēku vides aizsardzības politiku — jūras vides aizsardzību un vides aizsardzības pasākumiem militārajos poligonos.

Latvija un Horvātija turpināja uzsāktu sadarbību starp ūdenslidēju ekspertiem, mūsu valsts organizēja konsultācijas par ūdenslidēju apmācību un ūdenslidēju mācību centra izveidošanu Horvātijā. Latvijas Jūras spēkiem ir lietderīga Horvātijas Jūras medicīnas centra medicīnu pieredze un zināšanas, aizvadītajā gadā viens Latvijas mediķis piedalījās Horvātijas organizētajos specializētās medicīnasursos.

Divpusējā sadarbība ar **Albāniju** un **Maķedoniju** norisinājusies galvenokārt politiskā dialoga līmenī, organizējot aizsardzības ministru un valsts sekretāru tikšanās. Aizvadītajā gadā atsākās darbs pie līguma sagatavošanas par sadarbību aizsardzības jomā ar Maķedoniju. Nākotnē plānots vairāk attīstīt sadarbību aizsardzības ministriju ekspertu līmenī un starp bruņotajiem spēkiem vides aizsardzības, militārās izglītības un apmācību jomā.

Latvijaatzinīgīvērtē**Serbijas, Bosnijas un Hercegovinas** un **Melnkalnes** dalību programmā «Partnerattiecības mieram». Lai šīs programmas jaunās dalībvalstis varētu pilnvērtīgi izmantot tām piedāvātos mehānismus, turpmākā sadarbība tiks vērsta uz pieredzes nodošanu aizsardzības reformu un plānošanas jautājumos. Latvijas AM šīm valstīm ir piedāvājusi prakses iespējas starptautiskās sadarbības un sabiedrisko attiecību jomā. Aizvadītajā gadā Latvija noslēdza līgumu par sadarbību aizsardzības jomā ar Bosniju un Hercegovinu, plānots, ka

šādi līgumi 2008. gadā tiks noslēgti arī ar Melnkalni un Serbiju.

Latvija piedalās **Dienvidaustrumeiropas donovalstu koordinācijas forumā**, kura mērķis ir koordinēt donovalstu palīdzību šī reģiona valstīm. Mūsu valsts uzskata forumu par veiksmīgu atbalsta koordinācijas mehānismu, kas palīdz izvairīties no divpusējās palīdzības projektu pārklāšanās un dublēšanās, kā arī īstenot reģionālus projektus, aptverot vairākas Rietumbalkānu valstis.

Latvija ir iesaistījusies arī «**Ziemeļvalstu — Baltijas valstu iniciatīvā**», kuras mērķis ir savstarpēji koordinēt sadarbību ar Balkānu reģiona valstīm un veidot kopējus projektus, ekspertu/padomnieku grupas, lai atbalstītu reģiona valstu eiroatlantisko integrāciju un aizsardzības nozares reformu.

Citas valstis

Afganistāna. Drošības nodrošināšana Afganistānā un šīs valsts provinču atjaunošana ir viena no NATO prioritātēm. Latvija aizvadītajā gadā nolēma būtiski palielināt savu dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā un iesaistīties civilās rekonstrukcijas darbos. 2007. gadā Latvija Afganistānas Nacionālajai armijai sagatavoja vieglo strēlnieku, atbalsta ieroču un munīcijas dāvinājumu kopumā par 1,5 miljoniem latu; šis dāvinājums Afganistānai tiks nogādāts 2008. gadā.

Irāka. Viena no starptautiskās sadarbības prioritātēm ir Irākas drošības spēku spēju paaugstināšana. 2007. gadā mūsu valsts Irākas drošības spēku pārstāvjiem piedāvāja sešas apmācību vietas NBS Nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas skolā, taču šo drošības spēku pārstāvju nepietiekamo angļu valodas zināšanu dēļ apmācību nebija iespējams īstenot.

Izraēla. Aizvadītajā gadā Latvija un Izraēla turpināja sarunas par sadarbības uzsākšanu starp abu valstu glābšanas un meklēšanas dienestiem. 2008. gadā plānota Izraēlas Aizsardzības ministrijas augstu amatpersonu vizīte Latvijā, kurā iecerēts pārrunāt aktuālos aizsardzības politikas jautājumus, kā arī vienoties par sadarbības jomām nākotnē.

Japāna. 2007. gadā mūsu valsts uzsāka politiskās konsultācijas ar Japānu, kuru mērķis ir ar šo NATO kontaktvalsti pārrunāt globālās drošības jautājumus. Latvija ir ieinteresēta attīstīt arī praktisku sadarbību ar Japānu starptautiskajā operācijā Afganistānā.

Ķīna. Latvijas un Ķīnas uzsāktais dialogs nodrošina viedokļu apmaiņu par globālās drošības jautājumiem. 2007. gadā starp abām valstīm tika uzsākta sadarbība apmācības jomā, kuru paredzēts turpināt arī nākamajos gados. Plānots attīstīt arī valstu sadarbību ekspertu pie-

redzes apmaiņā par dalību miera uzturēšanas un humanitārās operācijās, kā arī veicināt divpusējo un daudzpusējo dialogu starp militārajiem ekspertiem vides aizsardzībā.

Baltijas valstu militārā sadarbība

Baltijas valstu sadarbība aizsardzības nozarē veicina Igaunijas, Latvijas un Lietuvas NATO savietojamības prasību izpildi un pašaizsardzības spēju celšanu, kas ir nozīmīgs priekšnoteikums sekmīgai sadarbības nodrošināšanai miera uzturēšanas un križu vadības operācijās. Baltijas valstu sadarbība galvenokārt notiek sadarbības projektos.

Baltijas valstu aizsardzības nozares amatpersonu tikšanās.

Baltijas valstu sauszemes spēku sadarbība

Baltijas valstu sauszemes spēku sadarbības projekta ietvaros notiek darbs pie Baltijas valstu kopīgā bataljona sagatavošanas dalībai NATO Reaģēšanas spēku 14. rotācijā 2010. gadā. Aizvadītajā gadā Igaunijas, Latvijas un Lietuvas aizsardzības ministri parakstīja politiskās vadlīnijas un saprašanās memorandu bataljona dalībai NATO Reaģēšanas spēku 14. rotācijā.

Baltijas valstu aizsardzības ministri fotoizstādes «Baltijas valstu militārā sadarbība» atklāšanā Rīgas Latviešu biedrības namā.

Baltijas aizsardzības koledža (BALTDEFCOL)

Baltijas valstis ir izveidojušas ciešu sadarbību militārās izglītības jomā. Baltijas aizsardzības koledžā, kas atrodas Tartu Igaunijā, tiek apmācīti Baltijas valstu un NATO partnervalstu virsnieki un civildienesta ierēdņi.

BALTDEFCOL mācību plāns tiek veidots tā, lai pēc iespējas dziļāk integrētu NATO militāros principus un procedūras Baltijas valstu bruņotajos spēkos. Koledžā 2007. gadā tika izveidots jauns piecu mēnešu Sauszemes spēku taktiskā līmeņa kurss. Augstākās vadības kurss 2007. gadā tika organizēts kā eksperimentāls kurss akreditācijai NATO Sabiedroto transformācijas pavēlniecībā. Kurša mērķis ir sagatavot augstākā līmeņa civilos un militāros vadītājus darbam civilās un militārās struktūrās saistībā ar bruņoto spēku reformu procesiem un NATO transformācijas jautājumiem. 2008. gada janvārī mācības tika uzsāktas pārveidotajā civildienesta ierēdņa kursā, kurā Baltijas valstu un NATO partnervalstu ierēdņus apmāca apvienoto operāciju, drošības un aizsardzības vadības un vadišanas jomā.

Baltijas aizsardzības koledža.

Baltijas valstis turpina attīstīt BALTDEFCOL saskaņā ar labākajām Rietumu vērtībām un tradīcijām. Lai uzturētu augstus militārās izglītības standartus Baltijas valstīs, BALTDEFCOL regulāri rīko seminārus un kursus Baltijas valstu bruņoto spēku personālam un aizsardzības jomā strādājošiem valsts pārvaldes darbiniekiem.

Lai veicinātu koledžas starptautisku atpazīstamību un viedokļu apmaiņu par aktuāliem aizsardzības jautājumiem, Baltijas valstis ik gadu organizē Baltijas aizsardzības konferenci. 2007. gada konference bija veltīta Afganistānas tematikai.

Par koledžas komandantu no 2008. līdz 2011. gadam Baltijas valstis ir apstiprinājušas Latvijas pārstāvi — brigādes ģenerāli Gundaru Ābolu.

Baltijas vienotās gaisa telpas novērošanas sistēma (BALTNET)

NATO Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas operācijas ietvaros Baltijas valstu gaisa telpā ir nodrošinātas gaisa telpas operāciju vadības un kontroles spējas, savukārt uz BALTNET Reģionālā gaisa telpas novērošanas koordinācijas centra un gaisa operāciju vadības vienības bāzes izveidots kopīgi komplektējams kontroles un ziņošanas centrs.

2007. gadā tika parakstīta Baltijas valstu vienošanās, kuras mērķis ir NATO gaisa telpas integritātes saglabāšana,

stiprinot Latvijas, Igaunijas un Lietuvas nacionālo gaisa telpas suverenitāti, pastāvīgi izmantojot nacionālos vai kopīgos gaisa telpas novērošanas līdzekļus, kā arī gaisa telpas vadības un kontroles sistēmas.

Aizvadītajā gadā tika izstrādāta Baltijas valstu vienošanās, kas nosaka izmaksu sadales principus saistībā ar NATO gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu, kā arī citi *BALTNET* regulējošie dokumenti. Baltijas valstis ir vienojušās, ka NATO gaisa telpas patrulēšanas operācijai virs Baltijas valstu gaisa telpas ir jāturpinās līdz 2018. gadam. 2007. gadā Baltijas valstu aizsardzības ministri parakstīja kopīgo paziņojumu par gaisa telpas patrulēšanas misijas izmaksu samazināšanu NATO spēku personālam. Baltijas valstis ir vienojušās, ka no 2008. gada 1. janvāra tās sāks segt izdevumus par NATO spēku pārstāvju izmitināšanu un no 2010. gada 1. janvāra — līdz sešu pārvadājumu izmaksas ar lidmašīnu vienas rotācijas laikā.

Baltijas valstu jūras eskadra (*BALTRON*)

BALTRON projekts paredz kopējas Baltijas valstu jūras eskadras izveidošanu un darbību. Eskadra nodrošinās pastāvīgas ātrās reaģēšanas spējas uz jūras miera un krīzes laikā, piedalīšanos jūras atminēšanas operācijās, militārajās mācībās un operācijās, Baltijas valstu teritoriālo ūdeņu un ekonomiskās drošības stiprināšanu, meklēšanas un glābšanas darbus u. c. Viens no galvenajiem *BALTRON* mērķiem ir paaugstināt kuģu personāla profesionalitāti, piedaloties ikgadējās mīnu meklēšanas mācībās un operācijās. *BALTRON* apmācību un treniņu procesā tiek izmantotas NATO procedūras, un jau vairākus gadus *BALTRON* piedalās dažādās NATO mācībās.

BALTRON sagatavo Baltijas valstu pretmīnu kuģus dalībai NATO vienības sastāvā. Vienības galvenie uzdevumi ir veikt pretmīnu darbību Baltijas un Ziemeļu jūrā, kā arī būt gataviem reaģēt krīzes neregulēšanas situācijās. 2007. gada pirmajā pusgadā šīs NATO vienības sastāvā atradās Latvijas Jūras spēku mīnu meklētājs «Namejs». Eskadras sastāvā iekļauti arī pirmie divi «*Alkmaar*» klases mīnu meklētāji, ko mūsu valsts ir saņēmusi no Nīderlandes.

2007. gada sākumā mūsu valstī tika uzsākts Baltijas valstu jūras spēku vidējā līmeņa vadības un štāba virsnieka kurss jūras spēku virsniekiem, kas sagatavo Baltijas valstu jūras spēku virsniekus turpmākajam darbam, kā arī studijām *BALTDEFCOL* vai citās militārās izglītības mācību iestādēs.

Paredzams, ka bez minētajiem projektiem turpmākā Baltijas valstu sadarbība būs arī krīžu vadības, uzņēmējvalsts atbalsta sniegšanas un vienotu iepirkumu jomā.

Krīžu vadība un mobilizācija

2007. gadā tika risināti vairāki jautājumi par krīžu vadību un krīžu izraisīto seku likvidāciju un pilnveidota normatīvā bāze, kas nosaka, kā NBS sniedz atbalstu ci-

vilajai aizsardzībai. Tā, piemēram, 2007. gada 24. aprīlī pieņemta Ministru kabineta instrukcija nr. 7 «Kārtība, kādā Nacionālie bruņotie spēki tiek iesaistīti sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšanā sauszemes teritorijā miera laikā». Instrukcija nosaka procedūru, kā bruņotie spēki sadarbojas ar citām valsts institūcijām sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšanā.

Lai ātri un efektīvi sniegtu atbalstu kaimiņvalstīm palīdzības pieprasījumu gadījumos, ir veikti grozījumi likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās». Tie paredz aizsardzības ministram tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumu par NBS iesaistīšanu starptautiskajās glābšanas un humānajās operācijās.

Izvērtējot starpinstitutionu sadarbību 2006. gadā Rīgā notikušās NATO valstu un valdību vadītāju sanāksmes laikā, ir veikti grozījumi Nacionālo bruņoto spēku likumā. Tie nosaka kārtību, kādā NBS sniedz atbalstu leikšlietu ministrijas institūcijām terorisma draudu novēršanā un pārvarēšanā. Bruņoto spēku resursu piesaiste ievērojami paātrina ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidāciju un mazina iespējamus zaudējumus.

2007. gada janvārī kuģa «*Golden Sky*» avārijas un 2007. gada aprīlī Baltkrievijas dīzeļdegvielas noplūdes Daugavā seku likvidēšanas laikā AM nodrošināja krīžu vadības praktisko aspektu — koordinēja bruņoto spēku sadarbību ar citām valsts institūcijām un savas kompetences ietvaros nodrošināja valsts augstāko amatpersonu informēšanu.

Kuģa «*Golden Sky*» glābšanas darbi Baltijas jūrā.

Lai uzlabotu alianses dalībvalstu gatavību kopīgi reaģēt uz mūsdienu apdraudējumiem, ir izveidota NATO krīzes reaģēšanas sistēma. Tās ieviešana nacionālajā līmenī Latvijā radīs strukturētu krīžu vadības mehānismu gadījumiem, kad NATO iesaistīsies krīžu risināšanā, kā arī ļaus sistēmu izmantot nacionāla līmeņa krīžu pārvarēšanā.

Lai gan Latvija ir iesaistījusies NATO, kas tai sniedz kolektīvās drošības garantijas, iespējas sekmīgi īstenot

nacionālās drošības intereses un sniegt ieguldījumu starptautiskās drošības veicināšanā, joprojām aktuāls ir jautājums par mobilizāciju kā resursu piesaistes mehānismu valsts aizsardzības spēju stiprināšanai krīzes situācijās. Aizvadītajā gadā tika turpināts darbs pie mobilizācijas sistēmas izveides un izstrādātas ministrijas vadlīnijas NBS mobilizācijas (izvēšana daļējā vai pilnā kaujas gatavībā) sagatavošanas nodrošināšanai 2007.—2008. gadam un informatīvais materiāls par bruņoto spēku vienību mobilizācijas plānošanu un sagatavošanu. Visu NBS vienību komandieriem savukārt notika metodiskas nodarbības, kurās tika sniegta vispārēja informācija par aktuāliem drošības jautājumiem, kā arī metodiski norādījumi mobilizācijas plānošanai.

Līdz ar pāreju uz profesionāliem bruņotajiem spēkiem bija jāizveido un jāuztur personāla rezervju sistēma, kas kopā ar mobilizācijas sistēmu nodrošinātu valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu valsts apdraudējuma situācijas gadījumā. Lai to īstenotu, ir veikti grozījumi Militārā dienesta likumā, kā arī izdoti jauni Ministru kabineta noteikumi «Rezerves karavīru un rezervistu iesaukšanas kārtība aktīvajā dienestā mobilizācijas gadījumā» un «Kārtība, kādā rezerves karavīrus un rezervistus reģistrē, uzskaita, rezerves karavīrus iesauc aktīvajā dienestā, pieprasa un izsniedz informāciju par rezerves karavīriem un rezervistiem». Šīs sistēmas nodrošināšanai ir izveidotas arī Zemessardzes rezerves personāla uzskaites pārvaldes.

Lai pilnveidotu sadarbību starp NBS un civilajām institūcijām, kā arī paaugstinātu civilmilitārās sadarbības spējas dalībai starptautiskajās operācijās, ir izstrādātas un ar Ministru kabineta 2007. gada 20. jūnija rīkojumu nr. 386 apstiprinātas «Civilmilitārās sadarbības sistēmas attīstības pamatnostādnes 2007.—2010. gadam».

Gaisa spēku un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta personāla mācības.

Nemot vērā, ka arvien plašāka kļūst mūsu valsts iesaistīšanās Afganistānas atjaunošanā, tika izstrādātas un ar Ministru kabineta 2007. gada 15. novembra rīkojumu nr. 712 apstiprinātas «Pamatnostādnes visaptverošai Latvijas iesaistei Afganistānas atjaunošanā 2007.—2013. gadā». Uzsākot pirmo civilās palīdzības projektu, aizvadītajā gadā tika organizēta iespējamā palīdzības projekta izpēte Afganistānā un pieņemts lēmums attīstības sadarbības politikas ietvaros 2007. ga-

dā AM piešķirtos līdzekļus (25 000 ASV dolāru) izlietot ūdensapgādes projekta īstenošanai Farjābas provincē (Meimenas Provincas atjaunošanas vienībā, kur atrodas Latvijas bruņoto spēku kontingents). Tā ietvaros paredzēts izveidot avota ūdens uzkrāšanas un ūdensapgādes tīklu Farjābas provinces triju ciemu iedzīvotāju vajadzību nodrošināšanai. Uz Meimenas Provincas atjaunošanas vienību sadarbībā ar AM tika nosūtīts politiskais/attīstības padomnieks, kā arī divi policijas padomnieki.

Lai nodrošinātu NBS civilmilitārās sadarbības virsnieku apmācību atbilstoši NATO standartiem, Latvija aizvadītajā gadā pievienojās NATO Civilmilitārās sadarbības izcilības centram. Tā ir galvenā NATO institūcija, kas veic alianses dalībvalstu bruņoto spēku civilmilitārās sadarbības speciālistu apmācību.

Nodrošinājuma politika

Bruņoto spēku attīstība un modernizācija

NBS uzdevumi un attīstības mērķi ir orientēti uz profesionālā dienesta attīstību, Latvijas līdzdalības nodrošināšanu starptautiskajās operācijās un bruņoto spēku modernizāciju. Īpaša uzmanība ir pievērsta Sauszemes spēku brigādes mehanizācijai, vadības un kontroles sistēmas modernizēšanai, sakaru un informācijas sistēmas, gaisa telpas novērošanas un kontroles spēju attīstībai, kā arī nodrošinājuma un apgādes sistēmu pilnveidošanai. Tiek turpināta NBS spēju attīstība, lai sekmīgi piedalītos avārijas novēršanas un glābšanas darbos un ārkārtējo situāciju izraisīto sekas likvidēšanā, kā arī likvidētu jūrā notikušo avāriju sekas un piesārņojumu ar naftas produktiem. Notiek NATO spēku attīstības mērķu un standartizācijas līgumu ieviešana un izpilde, nodrošinot savietojamības spēju attīstību ar alianses valstu bruņotajiem spēkiem.

Lai nodrošinātu karavīru individuālā ekipējuma modernizāciju, 2007. gadā ir noslēgti līgumi par 76 000 pāru lauka formas zābaku iegādi, NBS lauka formas tērpu audumu iegādi un NBS lauka formas tērpu šūšanu. Jau nās Meklēšanas un glābšanas koncepcijas ietvaros Gaisa spēku noteikto uzdevumu izpildei un apmācību nodrošināšanai līdz 2011. gadam plānots iepirkt četras vieglos helikopterus. Gaisa spēki plāno iegādāties mūsdienu tehnoloģijām atbilstošus vidējas darbības rādiusa radarus.

Investīciju un attīstības projekti

- NBS bāzes «Lielvārde» attīstības projekts, kuru plānots īstenot līdz 2014. gadam. Projekts nodrošinās gan nacionālās vajadzības pēc daudzfunkcionālas NBS Gaisa spēku bāzes, gan NATO spēku spēju attīstības mērķus.

2007. gadā turpinājās Gaisa operāciju centra (GOC) ēkas būvniecības darbi, tika veikta bāzes ārējo elektroapgādes, ūdenssaimniecības un kanalizācijas tīklu rekonstrukcija. Vienlaikus īstenoti vairāki ar vides aizsardzību saistīti pasākumi bāzes teritorijā, kā arī uzsākts lidlauka sanācības projekts. Noslēgts arī līgums, kas paredz visas bāzes rekonstrukcijas skīču projekta un tehnisko projektu izstrādi trīs kārtās. Aizvadītajā gadā saņemts NATO Drošības investīciju programmas finansējums lidlauka septiņu objektu projektēšanas darbu uzsākšanai.

NBS komandieris ģmaj. Juris Maklakovs iemūrē vēstījumu nākamajām paaudzēm Gaisa operāciju centra ēkas pamatos Lielvārdē.

- Jūras novērošanas sistēmas attīstības projekts, kuru plānots īstenot līdz 2010. gadam. Projekts veicinās kuģošanas kontroli, uzlabos efektivitāti meklēšanas un glābšanas operācijās un būs nozīmīgs ieguldījums valsts drošībai kopumā. Jūras novērošanas sistēma kalpos gan civilām, gan arī militārām vajadzībām. 2007. gadā projekta realizētājs veica iespējamo Jūras novērošanas sistēmas tehniskās novērošanas punktu būvniecības vietu izvērtējumu un tika pieņemts lēmums par konkrētām vietām tehniskās novērošanas punktu būvniecībai.
- Patruļkuģu būves projekts, kuru Latvijā plānots īstenot līdz 2012. gadam. Kuģi nodrošinās Jūras spēku modernizāciju un to spēju efektivitāti. Patruļkuģus varēs izmantot gan militārām, gan civilām vajadzībām. 2007. gadā AM ar a/s «Rīgas kuģu būvētava» noslēdza līgumu par piecu krasta apsardzes patruļkuģu būvi un

Jaunā krasta apsardzes patruļkuģa P05 makets.

iegādi. Pirmā patruļkuģa būvniecību plānots pabeigt 2010. gadā, bet pēdējo patruļkuģi Jūras spēkiem vajadzētu saņemt 2012. gadā.

- Globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas infrastruktūras pārņemšana. Lai gādātu par kuģošanas drošību jūrā, NBS Jūras spēku krasta apsardzes uzdevumu veikšanai no VAS «Latvijas Jūras administrācija» 2007. gadā tika pārņemta infrastruktūra, kas nodrošina Globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas un Automātiskās identifikācijas sistēmas darbību.

Sadarbība ar NATO aģentūrām nodrošinājuma jomā

Valsts sekretāra vietniece nodrošinājuma jautājumos Inga Puikevica-Puikvaska Aizsardzības ministrijā sagaida NAMSA ģenerāldirektoru ģmaj. Karlu Heincu Mincneru.

2007. gadā AM pievērsa īpašu uzmanību sadarbības veicināšanai ar NATO Uzturēšanas un apgādes aģentūru (NAMSA), aktīvāk izmantojot aģentūras piedāvātos pakalpojumus NATO dalībvalstīm. Aģentūra ir galvenā NATO atbalsta institūcija nodrošinājuma jomā, kura sniedz pakalpojumus NATO dalībvalstīm un partnervalstīm materiāltehnisko līdzekļu iegādei un uzturēšanai, kā arī nepieciešamo atbalstu NATO vadītajām starptautiskajām operācijām. Kopš 2007. gada 1. janvāra uz diviem gadiem par direktoru valdes (tā pārrauga aģentūras darbību) priekšsēdētāju ievēlēja Latvijas AM valsts sekretāra viet-

niece nodrošinājuma jautājumos. Lai apspriestu aģentūras iespējamo atbalstu Latvijas bruņotajiem spēkiem nodrošinājuma jautājumos, kā arī informētu Latvijas uzņēmējus par iespējām piedalīties aģentūras organizētajos starptautiskajos iepirkumu konkursos, aizvadītajā gadā darba vizītē Latvijā pirmo reizi bija ieradies NAMSA ģenerāldirektors. Lai noskaidrotu mūsu valsts rūpniecības nozaru un pētniecības pašreizējo un potenciālo kapacitāti iesaistīties militārajā rūpniecībā un piegādēs bruņoto spēju vajadzībām, AM sadarbībā ar Ekonomikas ministriju ir uzsākusi pētījumu par militārās rūpniecības attīstības iespējām Latvijā.

Standartizācija

2007. gadā AM un NBS pārstāvju kopēji organizētajās Standartizācijas vadības grupas sēdēs ir apstiprinātas 109 NATO standartizācijas vienošanās (STANAG), savukārt no tām ieviesta 51.

Apstiprināto un ieviesto NATO STANAG jomas 2007. gadā — jūrniecība, municija, sprāgstvielas, sakari, naftas produkti, prasības lidaparātiem un lidlaukiem, likumdošana, kartogrāfija, operāciju plānošana, ķīmiskā, bioloģiskā, radioloģiskā un kodol aizsardzība, finanses, medicīna un terminoloģija. Papildus ir apstiprināti NATO STANAG mīnu marķēšanas, finanšu, ūdens apgādes, karavīru pakāpju, ekipējuma, prasību apaviem un apģērbiem un vakcinācijas jomā, savukārt ieviesti NATO STANAG mīnu, militārās municijas, artilērijas, pārvietošanās nosacījumu starptautiskajās operācijās un izlūkošanas dokumentu jomā.

Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana aizsardzības nozarē

2007. gadā tika saņemti 115 zinātnisko tēmu un projektu pieteikumi, no tiem 82 zinātnisko pētījumu tēmas iesniedza AM, tās padotības iestādes un NBS struktūrvienības, bet 33 zinātniskās pētniecības projektu pieteikumus — augstskolas, zinātniskās institūcijas un komercsabiedrības.

AM Zinātniskās darbības koordinācijas komisijā tika izskatīti 96 pieteikumi, savukārt AM Militāri tehniskās attīstības padome atbalstīja 12 zinātnisko pētījumu veikšanu un finansēšanu. Kopumā zinātniskajai darbībai 2007. gadā izlietots 254 751 lats.

2007. gadā noslēgti līgumi par astoņu jaunu pētījumu veikšanu un turpināti iepriekšējos gados uzsāktie 13 zinātniskie pētījumi. Aizvadītajā gadā pabeigti šādi projekti, kas devuši ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā:

- «Radioprotektora izstrāde». Aizsardzība pret radio-

aktīvo apstarojumu ir aktuāla gan civilajā, gan militārajā nozarē. Izstrādātais preparāts pasargā cilvēka audus no jonizējošā starojuma, un to var lietot gan Latvijas, gan sabiedroto valstu bruņoto spēku vajadzībām;

- «Infekcijas slimību izraisīto aģentu klīniskās diagnostikas un fenotipiskās raksturošanas testu izstrādāšana un ieviešana NBS Medicīnas daļas praksē». Apkopojot pētījuma rezultātus, izstrādāti un ieviesti jauni testi un ekonomiskas metodes infekcijas slimību izraisīto aģentu klīniskai diagnosticēšanai un fenotipiskai raksturošanai, kas ļauj ātri precīzi diagnosticēt mikrobiālos aģentus, nozīmēt efektīvu terapiju un ierobežot epidēmiju izplatību;
- «Karavīru veselības stāvokļa funkcionālo rādītāju raksturojums un profilaktisko ieteikumu izstrāde veselības uzlabošanai». Pētījuma rezultātā izstrādāti un ieviesti jauni testi militārpersonu dispanserizācijas programmai. Ministrija ir nodrošināta ar zinātniski pamatotām rekomendācijām karavīru veselības kvalitātes uzlabošanai dienesta laikā;
- «Latvijas Republikas satelītu lāzerlokācijas elektroniskās mērīšanas sistēmas kvalitatīva uzlabošana». Projekta izpilde ir ļāvusi uzlabot elektroniskās mērīšanas aparātūras precizitāti un funkcionālās iespējas Latvijā izmantotajā satelītu lāzerlokācijas sistēmā. Tas paver iespēju mūsu valstij sasaistīties ar globālo un Eiropas koordinātu sistēmu;
- «Satelītu lāzerlokācijas elektroniskās mērīšanas sistēmas otra eksemplāra izgatavošana». Projekta izpildē izgatavota un integrēta jau esošajā Latvijas Universitātes Astronomijas institūta aparātūras kompleksā otra ļoti īsu laika intervālu mērīšanas iekārta, kas nodrošina lāzerlokācijas elektroniskās mērīšanas sistēmas drošu darbību, tādējādi uzlabojot mērījumu precizitāti un pētniecības darba efektivitāti;
- «NBS Gaisa spēku radaru radītā elektromagnētiskā lauka ietekme uz cilvēka veselību». Projekta īstenotāji veikuši izpēti par elektromagnētiskā piesārņojuma kontroles pasākumiem un normatīvajiem aktiem, kas regulē elektromagnētiskā starojuma piesārņojuma kontroli un to piemērošanu ES un NATO valstīs, arī Latvijā. Pētījumā veikta radara tehnisko parametru un tā starojuma intensitātes analīze. Autoru izstrādātās rekomendācijas radara elektromagnētiskā lauka kaitīgās ietekmes uz cilvēka veselību mazināšanai Gaisa spēki izmantos turpmākajā darbā;
- «Augsnes un gruntsūdeņu piesārņojuma izpēte lidlaukā «Rēzekne» Audriņu pagastā». Projekta īstenotāji veikuši augsnes un gruntsūdeņu piesārņojuma analīzi, kā arī izvērtējuši lidlauka teritorijas augsnes un gruntsūdeņu piesārņojuma bīstamības pakāpi —

ietekmi uz vidi, cilvēku veselību un saimniecisko darbību. Sniegtas rekomendācijas piesārņojuma mazināšanai un novēršanai;

- «Vides piesārņojuma un tā toksiskuma izpēte armijas poligonu teritorijās». Pētījumā veikta vides piesārņojuma un tā toksiskuma izpēte, izmantojot jaunākās metodes smago metālu analīzei augšņu paraugos, un izstrādāti priekšlikumi vides piesārņojuma mazināšanai NBS poligonu teritorijās;
- «Portatīva video un audio novērošanas sistēma». Projekta izpildē izveidota lauka apstākļos ātri izvēršama video un audio novērošanas sistēma, ar kuru var veikt dažādu objektu novērošanas, kontroles un apsardzes funkcijas bez tieša vizuāla kontakta. Iekārtu plānots izmantot starptautisko operāciju rajonos. Iekārtas iespēju testēšana tiek veikta LR Zemessardzē;
- «Operacionālās okeanogrāfijas modeļsistēma Latvijas jurisdikcijas ūdeņiem». Projekts ir iepriekš izstrādātā zinātniskās pētniecības projekta «Operacionālās okeanogrāfijas un prognostisko meteoapstākļu automatizētas sistēmas izveide NBS Jūras spēkiem» turpinājums. Jaunā modeļsistēma tiek izmantota Jūras spēku ikdienā — meklēšanas un glābšanas darbos, kā arī dažādu mācību organizēšanā.

2007. gadā Latvija turpināja sadarbību ar *NATO* Pētniecības un tehnoloģiju organizāciju (*RTO*). No mūsu valsts *NATO RTO* kolēģijās darbojās pieci nacionālie pārstāvji. Aizvadītajā gadā Latvijā, Rīgā (pirmo reizi kādā no Austrumeiropas valstīm) notika *NATO RTO* nozīmīgākais gada pasākums — valdes tikšanās.

Aizvadītajā gadā no Latvijas Eiropas Aizsardzības aģentūras (*EAA*) spēju tehnoloģiju grupās darbojās trīs cilvēki, savukārt *NATO* komitejā «Zinātne mieram un drošībai» — oficiālais un alternatīvais pārstāvis.

Baltijas valstu sadarbības ietvaros 2007. gadā tika apspriesti jautājumi par sadarbības mehānismu ar aizsardzību saistīto zinātnes, tehnoloģiju un rūpniecības projektu jomā, par sadarbību *NATO RTO* un *EAA* projektos un aktivitātēs, kā arī informācijas apmaiņa par zinātniskajiem pētījumiem.

Militārā izglītība un svešvalodu apmācība

2007. gadā turpinājās militārās izglītības sistēmas pilnveidošana un tās integrācija Latvijas izglītības sistēmā. Uzsākts darbs pie Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (*NAA*) studiju programmu pārakreditācijas un jauno

programmu licencēšanas. Apstiprināti NBS Instruktoru skolas, NBS Sakaru skolas, NBS Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolas un NBS Valodu skolas nolikumi un veikta to reģistrācija Latvijas izglītības iestāžu reģistrā. Kvalificētu speciālistu sagatavošanai dienestam Zemessardzē, NBS rezervē vai NBS regulārajos spēkos izstrādāti Ministru kabineta noteikumi «Kārtība, kādā notiek augstskolu studentu speciālā militārā apmācība». Lai motivētu augstskolu studentus speciālās militārās sagatavošanas ietvaros apgūt instruktoram, virsniekam vai virsniekam speciālistam (ārstam) nepieciešamās zināšanas, sagatavoti grozījumi Ministru kabineta noteikumos «Kārtība, kādā no valsts budžeta līdzekļiem tiek piešķirts un atmaksāts studējošā kredīts» un «Kārtība, kādā tiek piešķirts, atmaksāts un dzēsts studiju kredīts un studējošā kredīts no kredītiestādes līdzekļiem ar valsts vārdā sniegtu galvojumu». Grozījumi paredz, ka no ministrijas budžeta līdzekļiem tiks dzēsts studējošā kredīts personām, kuras pēc speciālās militārās sagatavošanas programmu sekmīgas apgūšanas desmit gadus pildīs dienestu Zemessardzē vai arī iestāsies dienestā NBS.

NBS karavīri izmanto iespējas apgūt nepieciešamās militārās zināšanas ārvalstīs — dažāda līmeņa virsnieku karjeras kursos aizvadītajā gadā mācījās 38 NBS virsnieki. Ar mācībām saistīto organizatorisko jautājumu reglamentēšanai 2007. gadā izstrādāti noteikumi «Karavīru un militāro vienību civilpersonu mācības ārvalstīs».

2007. gadā NBS Valodu skolas mācību nodaļās (Rīgā, Cēsis, Alūksnē, Ādažos, Lielvārdē un Liepājā) karavīriem bija nodrošināta iespēja apgūt angļu, franču, vācu un citas svešvalodas intensīvajos un neintensīvajos mācību kursos. Aizvadītajā gadā NBS Valodu skolas Alūksnes mācību nodaļā tika uzstādīta no ASV saņemta angļu valodas apguvei paredzēta 15 vietu datorlaboratorija. AM darbiniekiem Latvijā tika organizēti angļu un franču valodas neintensīvie mācību kursi. Aizsardzības nozares amatpersonām tika dota iespēja pieteikties arī uz svešvalodu (angļu, franču, vācu) mācībām ārvalstīs.

Karavīri no ASV saņemtajā angļu valodas apguves datorlaboratorijā NBS Valodu skolas mācību nodaļā Alūksnē.

Vides aizsardzība

Aizsardzības nozares vides aizsardzības politika balstās uz vitālajiem Latvijas mērķiem, lai saglabātu augstus vides kvalitātes standartus, samazinātu piesārņojumu un racionāli izmantotu dabas resursus. Lai sasniegtu šos mērķus, vides aizsardzības jautājumi ir pilnībā integrēti aizsardzības nozares attīstības plānos.

Vēl aizvien viens no svarīgākajiem NBS uzdevumiem vides aizsardzības jomā ir padomju armijas radītā piesārņojuma un Pirmā un Otrā pasaules kara seku — nesprāgušās munīcijas — likvidēšana. Katru gadu NBS iznīcina vidēji līdz 4000 liela kalibra munīcijas vienību uz sauszemes un jūrā. Latvijas Jūras spēki gan patstāvīgi, gan Baltijas jūras spēku eskadras sastāvā gada laikā atrod un iznīcina vai arī nodod iznīcināšanai aptuveni 80 nesprāgušus sprādzienbīstamus priekšmetus.

Kopš 1996. gada, kad Jūras spēki regulāri piedalās mīnu meklēšanas operācijās un mācībās un tiek veikta iznīcināto nesprāgušās munīcijas vienību uzskaitē, Baltijas jūrā ir atrastas un iznīcinātas 339 dažādas nesprāgušās munīcijas vienības. Jūras spēki nepieciešamības gadījumā veic arī naftas produktu izplūžu radītā piesārņojuma novēršanu jūrā.

Turpinās plānveida darbs AM valdījumā esošo piesārņoto teritoriju apzināšanā, piesārņojuma izpētē un atveseļošanas pasākumu izstrādē, ir izpētītas divas trešdaļas no iepriekš apzinātajām AM pārziņā esošajām potenciāli piesārņotām vietām.

Īstenojot Nacionālo bruņoto spēku atkritumu apsaimniekošanas stratēģijā noteikto, aizvadītajā gadā tika izbūvēts un 2008. gadā uzsāks darbu šķiroto atkritumu savākšanas laukums NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālā nodrošinājuma centra teritorijā Ādažos.

Notiek pakāpeniska vides aizsardzības jautājumu integrēšana militāro teritoriju apsaimniekošanā. Īpaši svarīgi tas ir gadījumā, ja militārajā poligonā atrodas ES nozīmes aizsargājama dabas teritorija, kā tas ir lielākajā NBS bāzē Ādažos.

Ādažu militārajā poligonā tiek realizēts vērienīgs Eiropas Komisijas līdzfinansēts «*LIFE Daba*» dabas aizsardzības projekts «Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārajā poligonā un «*Natura 2000*» teritorijā «Ādaži»», 2007. gadā šī projekta ietvaros tika organizēta gan starptautiska konference par dabas aizsardzības jautājumiem ES valstu militārajos poligonos, gan atvērto durvju dienas pasākums Ādažu poligonā. Jūras spēki savukārt ir partneris Eiropas Komisijas finansētajā «*LIFE Daba*» projektā «Aizsargājamās jūras teritorijas Baltijas jūras austrumos», kura īstenošanā piedalās 19 dažādas institūcijas no piecām valstīm.

Informācija par «*LIFE Daba*» projekta «Bioloģiskās daudzveidības atjaunošana militārajā poligonā un «*Natura 2000*» teritorijā «Ādaži»» pasākumiem atrodama speciāli šim nolūkam izveidotajā mājaslapā www.adazinatura.lv. Informāciju par vides aizsardzības aktivitātēm aizsardzības sektorā var atrast arī mājaslapas www.mod.gov.lv sadaļā «Vide un zinātne» un Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras mājaslapā www.aiva.gov.lv.

Viens no nozīmīgākajiem Latvijas AM sasniegumiem vides aizsardzības jomā starptautiskā mērogā ir kopīgi ar Zviedrijas AM uzsāktā aktivitāte, kura nosaukta par «Rīgas iniciatīvu». Tās ietvaros ir izveidota datu bāze, kurā apkopota informācija par realizētajiem un notiekošajiem sadarbības projektiem vides aizsardzības jomā starp Baltijas jūras reģiona valstu aizsardzības nozarēm, kā arī informācija par jautājumiem un problēmām, kuru risināšanai konkrētas valstis vēlas saņemt kaimiņvalstu atbalstu un palīdzību. 2007. gadā izveidota šīs iniciatīvas mājaslapa www.rigainitiative.org.

«*LIFE Daba*» projekta eksperts Arnis Bērziņš stāda koku aizsargājamo ainavu apvidū «Ādaži».

2. 3. Jaunās politikas iniciatīvas un to finansējums

Nr. p.k.	Jaunās politikas iniciatīva	Mērķis	Ieviešanas laiks (gads)	Nepieciešamie līdzekļi, Ls
1.	LR aizsardzības atašeju ģeogrāfiskā izvietojuma pārstrukturēšana	Efektivizēt aizsardzības sistēmas divpusējo sadarbību, optimizēt paredzēto finanšu līdzekļu izmantošanu	Process uzsākts 2007. gadā	167 000
2.	Amatu transformācija un jauna amata izveide sadarbībai ar ES institūcijām LR pārstāvniecības NATO Aizsardzības nodaļā	Nodrošināt sekmīgāku informācijas pārdali un interešu pārstāvību EDAP jomā	Process uzsākts 2007. gadā	107 556
3.	Nodrošināt ierēdņu, darbinieku un amatpersonu darba samaksas sistēmu, kas atbilst kvalifikācijas pakāpēm	Īstenot Ministru kabineta noteiktās darba samaksas sistēmas ieviešanu valsts aizsardzības politikas realizācijas programmas nodrošināšanai	2007	999 992
4.	Aizsardzības politikas realizācijas nodrošināšanas administratīvās kapacitātes palielināšana	Nodrošināt aizsardzības politikas realizācijas administratīvo politiku	2007	458 346
5.	Dalības starptautiskajās organizācijās nodrošināšanas kapacitātes palielināšana	Nodrošināt dalības kapacitāti starptautiskajās organizācijās	2007 2008 2009	1 090 703 611 504 417 916
6.	Informācijas sistēmas izveide aizsardzības iepirkumu sistēmas atbalstam	Savlaicīgas un precīzas informācijas sagatavošana un pieejas nodrošināšana. Caurskatāmības un kontroles principu nodrošināšana	2007 2008 2009	60 000 100 000 70 000
7.	Informācijas sistēmu pielāgošana e-parakstu ieviešanai.	e-paraksta infrastruktūras izmantošana	2007 2008 2009	25 000 25 000 25 000
8.	Nodrošināt Jaunsardzes starptautiskās sadarbības attīstību	Starptautiskās sadarbības paplašināšana ar Igauniju, Lietuvu, Zviedriju un Lielbritāniju, perspektīvā arī ar Norvēģiju, Poliju un Gruziju, lai veicinātu jauniešu interesi par militāro dienestu	2007 2008 2009	20 050 20 050 20 050
9.	Ziemassvētku kauju muzeja izveide	Intensificēt sabiedrības informēšanas procesu valsts aizsardzības jomā ar interesantu un saturīgu vēstures objekta izveidi	2006 2007	21 500 39 896
10.	Militārās izlūkošanas un drošības dienesta prioritāte		2007 2008 2009	640 000 60 000 20 000
11.	Papildus norikoti divi militārie pārstāvji ārvalstīs (virsnieki NATO štābā Beļģijā un Lielbritānijā)	Nodrošināt Latvijas interešu aizstāvību	2007 2008 2009	46 104 46 104 46 104
12.	Valsts kartogrāfijas sistēmas pilnveidošana	Turpināt pilnveidot NBS savietojamību ar NATO kartogrāfijas jomā	2007 2008 2009	1 266 000 1 150 000 372 000
13.	Pretgaisa aizsardzības sistēmu iegāde	Nodrošināt spēju reaģēt gaisa apdraudējuma gadījumā	2006—2011	2007. — 4 280 000 2008. — 3 720 000 2009. — 4 300 000
14.	Gaisa sakaru sistēmu attīstība	Nodrošināt drošus sakarus starp kaujas lidašinām un vadības centriem uz zemes	2007	880 000
15.	Četru helikopteru iegāde	Uzlabot meklēšanas un glābšanas spējas	2008—2010	2007. — — 2008. — 1 000 000 2009. — 1 150 000
16.	Vadības un kontroles sistēmu attīstība («savs—svešs» identifikācijas sistēma)	Uzlabot lidaparātu atpazīšanas spējas	2007—2014	2007. — 136 000 2008. — 1 742 000 2009. — 2 076 000
17.	Pretminu cīņas spēju attīstība	Nodrošināt kuģošanas drošību LR jurisdikcijai pakļautajos ūdeņos. Deleģēt JS vienības dalībai NATO augstas gatavības spēkos (NRF)	2006—2012	2007. — 5 620 000 2008. — 5 620 000 2009. — 5 620 000
18.	Patruļkuģu flotes atjaunošana	Nodrošināt pastāvīgu gatavību veikt cilvēku glābšanas un meklēšanas operācijas LR jurisdikcijai pakļautajos ūdeņos	2006—2010	2007. — 4 000 000 2008. — 3 800 000 2009. — 2 000 000
19.	Jūras novērošanas spēju attīstība	Nodrošināt pastāvīgu kuģošanas kontroli LR jurisdikcijai pakļautajos ūdeņos, uzlabot cilvēku glābšanas un meklēšanas operāciju veikšanu	2006—2011	2007. — 4 000 000 2008. — 4 000 000 2009. — 4 000 000
20.	Jūras spēku infrastruktūras attīstība Liepājā	Kuģu kvalitatīvas apkalpošanas nodrošināšana	2010	2007. — 1 350 000 2008. — 2 000 000 2009. — 2 000 000
21.	Izveidot starptautisku Jūras spēku virsnieku tālākizglītības kursu	Nodrošināt vienotu Jūras spēku virsnieku sagatavošanas sistēmu	2007	~120 000
22.	Izveidot Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Taktiskās modelēšanas un simulācijas centru	Radīt iespēju apmācīt NBS virsniekus darbam dažādos uzdevumos (militāri konflikti, krīze, kaujas darbība) dažādā taktiskajā situācijā	2008	350 000

23.	Dzīvojamā fonda attīstība	Nodrošināt dienesta interesēs pārvietoto sadzīves apstākļu kvalitāti	pastāvīgi	2007. — 1 500 000 2008. — 1 500 000 2009. — 1 000 000
24.	Jūras spēku infrastruktūras attīstība Daugavgrīvā, Rīgā	Kuģu kvalitatīvas apkalpošanas nodrošināšana	2007—2009	2007. — 1 240 000 2008. — 2 000 000 2009. — 2 000 000
25.	Ekipējuma iegāde	Nodrošināt karavīrus ar modernu ekipējumu atbilstoši NATO prasībām	pastāvīgi	2007. — 2 000 000 2008. — 2 000 000 2009. — 2 400 000
26.	Sakaru sistēmas attīstība	Nodrošināt NBS vienības ar drošām un modernām sakaru sistēmām	2010	2007. — 4 897 000 2008. — 5 014 000 2009. — 5 130 000
27.	Ieroču un municijas resursu atjaunošana	Nodrošināt NATO spēku attīstības mērķu izpildi un karavīru ekipēšanu ar modernu bruņojumu	pastāvīgi	2007. — 6 050 000 2008. — 6 050 000 2009. — 6 050 000
28.	Aizsardzības no masveida iznīcināšanas ieročiem attīstība	Nodrošināt vienību izdzīvošanas spēju masveida iznīcināšanas ieroču lietošanas gadījumā	pastāvīgi	2007. — 650 000 2008. — 300 000 2009. — 600 000
29.	NBS bāzes «Lielvārde» attīstība	Nodrošināt un uzlabot Gaisa spēku, Nodrošinājuma pavēlniecības un Zemessardzes vienību darbības spējas	2010	2007. — 1 500 000 2008. — 1 700 000 2009. — 2 000 000
30.	Zemessardzes infrastruktūras attīstība	Uzlabot ēku un inženierkomunikāciju stāvokli	pastāvīgi	2007. — 1 007 000 2008. — 1 911 000 2009. — 915 000
31.	Mācību vadības pavēlniecības telpu renovācija	Nodrošināt kvalitatīvu mācību procesu	2007—2009	2007. — 150 000 2008. — 100 000 2009. — 250 000
32.	Sauszemes spēku infrastruktūras attīstība	Nodrošināt Sauszemes spēku efektīvu funkcionēšanu	2007	2007. — 600 000
33.	Štāba bataljona infrastruktūras attīstība	Uzlabot ēku un inženierkomunikāciju stāvokli	2007—2009	2007. — 614 500 2008. — 365 000 2009. — 310 000
34.	Nodrošinājuma pavēlniecības infrastruktūras attīstība	Nodrošināt kvalitatīvu materiālo vērtību glabāšanu	2007—2009	2007. — 2 303 500 2008. — 1 460 000 2009. — 3 790 000
35.	Studentu bataljona telpu renovācija	Nodrošināt kvalitatīvu studentu militāro apmācību	2009	2009. — 700 000
36.	Nožogojumu izbūve un remonts	Teritorijas apsargāšanas uzlabošana	2008	2008. — 105 000
37.	Jūras spēku mācību centra infrastruktūras attīstība	Nodrošināt kvalitatīvu mācību procesu	2007—2009	2007. — 120 000 2008. — — 2009. — 500 000
38.	NBS sporta un atpūtas kompleksu izbūve	Paaugstināt un veicināt karavīru fiziskās sagatavotības līmeni	2007—2009	2007. — 962 470 2008. — 1 904 000 2009. — 1 120 000
39.	Ādažu tilta būvniecība	Uzlabot militārā transporta kustību uz Ādažu militāro poligonu	2007	900 000
40.	Ūdenslīdzēju ekipējuma iegāde	Jūras spēku mācību centra apmācības kvalitātes celšana	2007	350 000
41.	Profesionālā dienesta karavīru skaita pieaugums	Nodrošināt NBS profesionalizāciju	2007 2008 2009	1 877 860 427 688 429 073
42.	Uzturdevas vērtības kompensācijas pieaugums	Apgādes nodrošināšana atbilstoši noteiktajām normām	2007 2008 2009	2 080 500 2 263 000 182 500
43.	Dzīvojamo telpu īres izdevumu un komunālo maksājumu kompensāciju pieaugums	Kompensāciju pietuvināšana karavīru reālajām izmaksām	2007 2008 2009	1 026 000 1 044 000 102 000
44.	Attīstīt Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras informācijas tehnoloģiju un ģeogrāfiskās informācijas infrastruktūru atbilstoši aģentūras funkciju nodrošinājuma prasībām un starptautiskiem normatīviem	Pārveidot aģentūras informācijas tehnoloģiju un ĢIS infrastruktūru atbilstoši aģentūras uzdevumiem, papildināt to ar nepieciešamo tehniku un programmatūru	2007 2008 2009 un turpmāk	167 000 84 000 72 000
45.	Nodrošināt sadarbību ar citām aizsardzības sistēmas struktūrām	Veicināt sadarbību un sagatavot kvalificētus ģeotelpiskās informācijas lietotājus	2007 2008 2009	16 000 17 600 19 400
46.	Attīstīt datu izplatīšanas, izsniegšanas sistēmu un izstrādāt datu apmaiņas nosacījumus valsts institūcijām un pašvaldībām	Nodrošināt institūcijas ar tām nepieciešamo ģeotelpisko informāciju	2007 2008 2009	95 000 82 000 40 000
47.	Paaugstināt informācijas tehnoloģiju daļas spējas	Izveidot kvalificētu IT speciālistu kopu ar zināšanām ĢIS tehnoloģijās un datu bāzu vadības sistēmās	2007 2008	43 200 87 000
48.	Sagatavot aģentūras ēku kompleksa infrastruktūras remonta un renovācijas pasākumus	Nodrošināt sakārtotu darba vidi veiksmīgai un kvalitatīvai aģentūras funkciju izpildei un likumdošanas prasību ievērošanai	2008 2009	145 000 130 000

2. 4. Iestādes darbības uzlabošanas sistēmas

Iekšējais audits

2007. gadā veikti 33 auditi un astoņi pēcauditi. Auditi veikti AM centrālajā aparātā, valsts aģentūrā «Latvijas Kara muzejs», valsts aģentūrā «Tēvijas sargs», Jaunsardzes centrā, NBS Apvienotajā štābā un NBS struktūrvienībās.

Auditējamās sistēmas bijušas — ministrijas un tās padotības iestāžu specifiskās sistēmas, kopējā pārvalde un vadība, finanšu vadība, personāla vadība, darbības nodrošināšana, informācijas tehnoloģija. Atbilstoši noslēgtajiem auditiem 2007. gadā tika sniegti 284 ieteikumi, t. sk. 146 ieteikumiem ieviešanas termiņš bija aizvadītais gads, bet 116 ieteikumiem — nākamie gadi.

Veikto auditu rezultāti liecina, ka kopumā iekšējās kontroles sistēma AM centrālajā aparātā, ministrijas padotības iestādēs un NBS ir izveidota un darbojas efektīvi, ieteikumi iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošanai tiek ņemti vērā un pakāpeniski ieviesti. Kopumā aizvadītajā gadā bija paredzēts ieviest 262 audita ieteikumus, no tiem ieviesti 234 ieteikumi.

Notikusi sadarbība ar LR Valsts kontroles un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbiniekiem.

Materiālo un finanšu līdzekļu revīzijas

2007. gadā veikta viena finansiāli saimnieciskās darbības revīzija un 13 tematiskās pārbaudes un/vai daļējas revīzijas finanšu disciplīnas ievērošanā un valsts mantas saglabāšanā AM padotībā esošajās iestādēs.

Revidējamajās iestādēs pārbaudīta finanšu disciplīnas ievērošana, naudas un materiālo vērtību likumīga, pareiza un lietderīga izmantošana, valsts īpašuma saglabāšana, grāmatvedības uzskaitē, darījumi ar pamatlīdzekļiem, norēķini ar budžetu, valsts pasūtījumu piešķiršanas likumība, darba samaksas aprēķināšanas un izmaksas kārtība, LR Valsts kontroles 2007. gadā sniegto ieteikumu izpildes gaitas un termiņu kontrole u. c.

Pēc veiktajām saimnieciskajām finansiālās darbības dokumentālajām revīzijām un tematiskajām pārbaudēm atsevišķos gadījumos ierosinātas dienesta izmeklēšanas vai materiāli iesniegti tiesībsargājošās organizācijām.

Iepirkumu kontrole

AM Iepirkumu kontroles nodaļa 2007. gadā nodrošināja ministrijas, tās padotības iestāžu un NBS sagatavoto tehnisko specifikāciju (izņemot valsts iepirkumu būvniecības jomā) izvērtēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, nepieciešamības gadījumos nodrošinot arī tehnisko specifikāciju neatkarīgu ekspertīzi. Notika arī iepirkumiem plānoto finanšu resursu salīdzināšana ar iepirkumu veicēja tirgus izpētes datiem.

2007. gadā tika izvērtētas 1540 tehniskās specifikācijas, no tām 490 bija nepieciešams precizēt, papildināt vai arī pārstrādāt atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Notika ministrijas, tās padotības iestāžu un NBS sagatavoto informatīvo paziņojumu par iepirkumu un informatīvo paziņojumu par lēmuma pieņemšanu, kuru paredzamā līgumcena ir lielāka par 1000, bet mazāka par 10 000 latu, pārbaude atbilstoši normatīvo aktu prasībām un publicēšana AM mājaslapā. Tika kontrolēta informatīvo paziņojumu par iepirkumu un informatīvo paziņojumu par lēmuma pieņemšanu publicēšanas termiņu ievērošana. Tika kontrolēts, vai aizsardzības nozares struktūrvienības ievēro nosacījumu un nodrošina informatīvo paziņojumu par iepirkumu no 1000 līdz 10 000 latu publicēšanu, tikai pie nosacījuma, ka tehniskā specifikācija iepriekš ir saskaņota Iepirkumu kontroles nodaļā.

Tika uzturēta publicējamo iepirkumu no 1000 līdz 10 000 latu datu bāze. Tajā tika apkopota informācija par 1280 (t. sk. 2007. gadā — 798) publicētajiem ministrijas, tās padotības iestāžu un NBS informatīvajiem paziņojumiem par iepirkumiem un to rezultātiem, kuri notika laikā no 2006. gada 1. maija līdz 2007. gada 31. decembrim.

No 2007. gada 1. jūnija līdz 2007. gada 31. decembrim 11 aizsardzības nozares struktūrvienībās veikta 15 iepirkumu pārbaude atbilstoši publisko iepirkumu jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām. Par pārbaudēs konstatēto informēti iestāžu vadītāji, kā arī sniegti priekšlikumi iepirkuma procedūras uzlabošanai.

Aizvadītajā gadā ministrijas struktūrvienību, tās padotības iestāžu vadītāji un NBS vienību komandieri Iepirkumu kontroles nodaļai iesniedza dokumentus par 2006. gadā un 2007. gadā izstrādātajām materiāli tehnisko līdzekļu (MTL) tehniskajām specifikācijām. Iepirkumu kontroles nodaļa pēc iesniegto dokumentu pārbaudes un izvērtēšanas pieņēma lēmumu par 55 MTL tehnisko specifikāciju ieviešanu MTL tehnisko specifikāciju elektroniskajā katalogā.

Lai uzlabotu par iepirkumiem atbildīgo amatpersonu zināšanas publisko iepirkumu jomā, kā arī iepazīstinātu ar novitātēm publisko iepirkumu reglamentējošajos normatīvajos aktos, 2007. gadā organizēti semināri Jaunsardzes centrā un LR Zemessardzē.

2. 5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošo iestāžu, t. sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti

Jaunsardzes centrs

Jaunsardze ir AM organizēta un vadīta jauniešu interešu izglītības forma, kuras mērķis ir jaunatnes izglītošana valsts aizsardzības jomā, patriotisma, pilsoniskās apziņas, biedriskuma, drošsirdības, fizisko spēju un disciplīnas sekmēšanā. Vienlaikus Jaunsardze ieinteresē jauniešus par militāro dienestu un tādējādi paplašina motivēta profesionālā dienesta personālsastāva atlases iespējas.

Jaunsardzē 2007. gadā iestājušies 1845 jaunsargi un kopumā tajā darbojušies 6800 jaunsargi. Jaunsargu apmācība realizēta 200 apmācību vietās — 70 Jaunsardzes bāzes skolās un 130 atbalsta skolās. Aizvadītajā gadā 3. apmācību gada testus kārtojuši 285 jaunsargi, savukārt Jaunsardzi beiguši 853 jaunsargi.

Jaunsargi veic šķēršļa pārvarēšanu Jaunsardzes nometnē.

Aizvadītajā gadā Jaunsardzes centrs organizējis 847 pasākumus (pārgājienus, ekskursijas, nometnes), t. sk. 39 starptautiskus pasākumus. Kopā pasākumos piedalījušies 15 432 jaunsargi, t. sk. 315 jaunsargi — starptautiskajos pasākumos.

2007. gadā nostiprināts un būtiski papildināts materiālais nodrošinājums Jaunsardzes centra bāzes skolās, savukārt 14 skolās ieviesta Jaunsargu mācību paraugprogrammas aprobācija. Par Jaunsardzi notikušas prezentācijas Latvijas skolās un ārvalstu delegācijām, uzlabota un papildināta Jaunsardzes mājaslapa, nodrošināta dalība izstādē «Skola 2007» un dalība dažādos sabiedrības informēšanas pasākumos. Sadarbībā ar NBS Rekrutēšanas un atlases centru notikusi regulāra masu mediju informēšana un Jaunsardzes tēla popularizējošu pasākumu organizēšana.

Jaunsardzes stends izstādē «Skola 2007».

Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra

Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra (AĪVA) izveidota, lai pārvaldītu AM, tās padotības iestāžu un NBS darbības nodrošināšanai nepieciešamo nekustamo īpašumu.

AĪVA nostiprina Latvijas valsts (AM personā) īpašumtiesības, organizē būvniecības un renovācijas darbus, nodrošina nekustamo īpašumu apsaimniekošanu, nodrošina vides aizsardzības pasākumu īstenošanu valsts militārās aizsardzības objektos, sniedz publiskos pakalpojumus, veido vienotu AM un NBS nekustamo īpašumu reģistru. Aģentūra veic arī centralizētās iepirkuma procedūras AM un NBS vajadzībām.

2007. gadā AĪVA ir organizējusi 355 iepirkuma procedūras, no kurām 41 iepirkuma procedūra uzsākta jau 2006. gadā, bet 56 turpināsies 2008. gadā. No 355 iepirkuma procedūrām 152 bija centralizētās iepirkuma procedūras — iepirkumi veikti AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām. Būvniecības izpildei organizēta 141 iepirkuma procedūra, savukārt 62 procedūras organizētas AĪVA vajadzībām. Eiropas Savienības mērogā veikti 43% jeb 65 centralizētie iepirkumi.

Par AĪVA rīkotajām iepirkuma procedūrām Iepirkumu uzraudzības birojs (IUB) iesniegti 15 iesniegumi. Trīs iesniegumus iesniedzēji ir atsaukuši, divi iesniegumi dažādu iemeslu dēļ IUB netika izskatīti, trīs iesniegumu lietvedība IUB tika izbeigta. No septiņiem izskatītajiem iesniegumiem vienu IUB ir atzinis par nepamatotu un atļāvis slēgt iepirkuma līgumu, savukārt seši iesniegumi atzīti par pamatotiem un iepirkuma komisijai uzdots veikt piedāvājumu pārvērtēšanu.

Aizvadītajā gadā nostiprinātas Latvijas valsts (AM personā) īpašumtiesības uz 16 nekustamajiem īpašumiem, veikta arī deviņu nostiprināto īpašumu zemesgrāmatas nodalījumu ierakstu precizēšana un papildināšana. Kopumā 2007. gadā īpašumtiesības ir nostiprinātas 75% AM valdījumā esošajiem nekustamajiem īpašumiem.

AĪVA līdz 2010. gadam jāpārņem bilancē un apsaimniekošanā 132 AM un NBS nekustamā īpašuma objekti. 2007. gada nogalē bija pārņemti 95 objekti, tai skaitā 13 globālās jūras negadījumu un drošības sistēmas radio-sakaru infrastruktūras objekti.

Aģentūra 2007. gadā apsaimniekoja 42 nekustamo īpašumu objektus. Dažu objektu tehniskais stāvoklis nav apmierinošs, tāpēc tie tiek regulāri apsekoti un veidots būvniecības darbu saraksts. Aizvadītajā gadā objektu renovācijas darbi, t. sk. inženiertehnisko sistēmu pārbūve, izmaksāja apmēram 1,3 miljonus latu, bet remontdarbi — 25 tūkstošus latu.

AĪVA sadarbībā ar AM 2007. gadā ir pabeigusi Nekustamo īpašumu reģistra informācijas sistēmas projekta pirmā posma īstenošanu.

2007. gadā tika noslēgti 44 būvniecības līgumi kopumā par 26,33 miljoniem latu, 24 projektēšanas līgumi kopumā par 5,03 miljoniem latu, 13 autoruzraudzības līgumi kopumā par 205 tūkstošiem latu un seši būvuzraudzības līgumi kopumā par 152 tūkstošiem latu. Nozīmīgākie īstenotie būvniecības darbi ir Gaisa operatīvās vadības centra ēkas būvniecība Lielvārdē, NBS sporta kluba peldbaseina 1. kārtas rekonstrukcija Krustabaznīcas ielā 9/11 Rīgā, Medicīnas centra būvniecība Ādažos, NBS sporta bāzes rekonstrukcija «Pipariņos» Cēsis, NBS Gaisa spēku Atbalsta bāzes Lielvārdē ārējo inženiertīklu rekonstrukcija u. c. Uzsākts arī sabiedriski nozīmīgs projekts — pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Kadagā, kurā ar līdzfinansējumu piedalās Ādažu novada dome. Izstrādāti desmit objektu tehniskie projekti un uzsākta skiču projekta izstrāde Gaisa spēku Lielvārdes Aviācijas bāzes rekonstrukcijai.

AĪVA 2007. gada veikusi arī būvuzraudzību 50 būvobjektos. 2007. gadā pabeigti būvdarbi un nodoti ekspluatācijā 30 objekti. Nozīmīgākie no tiem ir Kadagas tilts pār Gauju ar autoceļa Ādaži—Kadaga remontdarbiem, Nacionālā operatīvā vadības centra (NBS Apvienotā štāba ēkas) 2. kārtas būvdarbi, NBS Nodrošinājuma pavēlniecības 3. reģionālā nodrošinājuma centra Ādažu Atbalsta bāzes ūdenssūkņētavas un katlumājas rekonstrukcija.

Aģentūra aizvadītajā gadā turpināja līdzdarboties Vides pārvaldības sistēmas ieviešanā un vides pārvaldības plānu izstrādē, kā arī vides aizsardzības prasību nodrošināšanā NBS izmantotajos objektos.

Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»

Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs» veic sabiedrības izglītošanu par militāro vēsturi, piedalās aizsardzības politikas realizēšanā. Muzejs veicina sabiedrības izglītošanu un attīstību, vācot, saglabājot, pētot, izstādot un

popularizējot ar Latvijas militāro un politisko vēsturi saistītās garīgās un materiālās liecības.

Kopš 2007. gada 1. janvāra muzejam ir vēl viena nodaļa (filiāle) «O. Kalpaka muzejs un piemiņas vieta «Airītes»». Novembrī O. Kalpaka muzeja ēka tika nopostīta ugunsgrēkā, un ir uzsākts darbs, lai muzeju atjaunotu.

2007. gadā Latvijas Kara muzeju apmeklēja 126 069 interesenti, t. sk. muzeja filiāli «Ziemassvētku kauju muzejs» — 15 609 un filiāli «O. Kalpaka muzejs un piemiņas vieta «Airītes»» — 4373 cilvēki. Latvijas Kara muzeja ēkā Rīgā aizvadītajā gadā atklātas piecas īslaicīgas izstādes — «Latvijas Republikas tirdzniecības flote Otrajā pasaules karā», «Latvija mosties, Jauna diena aust!», «1917. gads un digitālā izstāde «Trešajai Atmodai — 20»». Divas izstādes — «Sievietes karā» un «Lietuvas huzāri» tapa starptautiskās sadarbības rezultātā.

Turpinot sadarbību ar novada muzejiem, Latvijas Kara muzejs jaunizveidoto izstādi par Latvijas Republikas tirdzniecības floti Otrajā pasaules karā eksponēja Liepājas muzeja filiālē «Liepāja okupāciju režīmos» un Liepājas ostas pārvaldē.

Ziemassvētku kauju muzejā aizvadītajā gadā atklātas divas ekspozīcijas — «Latviešu strēlnieku Ziemassvētku kaujas, 1916.—1917. gads» un mēroga makets, kas ataino topogrāfisko situāciju Rīgas frontes Tīrelpurva pozīcijās Pirmā pasaules kara Ziemassvētku kaujās. Tas ir lielākais zināmais šāda veida makets Baltijas valstīs. Muzeja filiālē atklāta arī izstāde par latviešu strēlnieku piemiņas saglabāšanu pēc Otrā pasaules kara.

Apmeklētāji aplūko ekspozīciju Ziemassvētku kauju muzejā.

Aizvadītajā gadā muzeja darbinieki novadīja 564 ekskursijas un sniedza 582 konsultācijas par eksponātiem, vispārējo militāro vēsturi, personālijām, muzeoloģiju, projektiem utt.

Apmeklētāji brīvdabas ekspozīcijā Ziemassvētku kauju muzejā.

2007. gadā muzeja krājums papildināts ar 4571 vienību, konservētas un restaurētas 608 muzeja vienības, izveidotas 2856 kartotēku kartītes jaunieģutajiem muzeja priekšmetiem, pārstrādātas un latviskotas 4032 likvidētā Revolūcijas muzeja zinātniskās dokumentācijas krājuma vienības.

Pētniecības darbā galvenais uzdevums bija Latvijas Kara muzeja zinātniskā rakstu krājuma VIII sējuma sagatavošana. Krājumā publicēti muzeja speciālistu, kā arī citu zinātnisko institūciju un ārvalstu (Lietuva, Vācija, Polija, Krievija, Somija, Igaunija) pētnieku darbi. Izdošanai sagatavota monogrāfija «Latvijas armijas karavīru ietērs, atšķirības zīmes un noteikumi to nēsāšanai 1918.—1940. g.». Muzeja darbinieki strādājuši pie 32 pētnieciskajām tēmām, kuru rezultāti atspoguļoti izstādēs, lekcijās, referātos konferencēs, semināros u. c. Aizvadītajā gadā muzeja darbinieki publicējuši arī 25 zinātniskos rakstus dažādos Latvijas un ārzemju izdevumos.

2007. gadā Latvijas Kara muzejs organizēja konferenci «1917. gads un Latvija». Muzeja darbinieki, sadarbībā ar Latvijas Universitāti, Latvijas vēsturnieku komisiju un Vēstures institūtu piedalījās arī starptautiskās konferences «Baltija Otrajā pasaules karā, 1939.—1945. g.» organizēšanā.

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs» informē sabiedrību par AM, NBS un to struktūrvienību darbu, informatīvi nodrošina to dažādas aktivitātes, sagatavo militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» un citus informatīvos un prezentācijas materiālus, veic nozīmīgāko aizsardzības nozares notikumu video un foto dokumentēšanu, kā arī īsteno dažādus ar aizsardzības tematiku saistītus projektus.

2007. gadā aģentūra turpināja izdot militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» — vienīgo izdevumu latviešu valodā, kur ir detalizēta militāra rakstura informācija un vispilnīgākā informācija par aktualitātēm aizsardzības nozarē. 2007. gadā izdoti 11 žurnāla numuri, katrs 5000 eksemplāru tirāžā.

Aizvadītā gada decembrī tika izdots žurnāla 100. numurs, kā arī atzīmēta izdevuma 15 gadu jubileja. Militārā žurnāla redakcija sadarbojās ar ārvalstu un starptautiskajām institūcijām, tā nodrošinot informācijas apmaiņu par izdevējdarbību valsts aizsardzības nozarē. Aizvadītajā gadā valsts aģentūras «Tēvijas sargs» un militārā žurnāla pārstāvji piedalījās Eiropas Militārās preses asociācijas (EMPA) 2007. gada kongresā un saņēma oficiālu uzaicinājumu organizēt 2008. gada EMPA kongresu Rīgā. Latvijas pārstāve EMPA, valsts aģentūras «Tēvijas sargs» direktore un militārā žurnāla galvenā redaktore kongresa laikā tika ievēlēta par pirmo asociācijas viceprezidenti.

Aģentūra administrēja AM atbalstītos sabiedrisko attiecību projektus, nodrošinot to sekmīgu realizāciju. Projektu ietvaros tika īstenota sadarbība ar nevalstiskām organizācijām un citiem interesentiem, kas veic valsts aizsardzības un drošības jautājumu izskaidrošanu dažādām sabiedrības daļām.

2007. gadā veikti gandrīz 200 filmēšanas darbi un vairāk nekā 300 fotografēšanas darbi dažādos pasākumos, tādējādi dokumentēti svarīgākie aizsardzības nozares notikumi. Vairākas filmēšanas un fotografēšanas notikūšas arī ārzemēs, fiksējot Latvijas karavīru dalību starptautiskajās operācijās, mācībās, sporta sacensībās un konferencēs, kā arī veidojot video filmas. Ar video un foto materiāliem nodrošināti arī Latvijas un ārvalstu plašsaziņas līdzekļi.

Aizvadītajā gadā aģentūra sadarbībā ar SIA «Labvakar» sagatavoja pārraidīšanai 26 militāri patriotiskus oriģinālrādījumus par valsts aizsardzības tematiku «Laiks vīriem?». Savukārt, atbalstot aizsardzības tematikai veltītu televīzijas raidījumu veidošanu reģionālajās televīzijās, atbilstoši noslēgtajiem līgumiem sadarbībā ar reģionālajām televīzijām Liepājā, Rēzeknē un Valmierā izveidoti un pārraidīti 36 raidījumi par valsts aizsardzības tematikas aktualitātēm Latvijas novados — Kurzemē, Latgalē un Vidzemē.

2007. gadā pēc aizsardzības nozares struktūrvienību pasūtījuma izgatavotas arī vairākas filmas gan prezentācijas, gan mācību nolūkiem.

Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (LĢIA) darbības mērķis ir valsts politikas īstenošana ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. Aģentūra iegūst, apstrādā un uztur ģeogrāfisko pamatdatu informācijas sistēmu. Atbilstoši kompetencei tā sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm, NATO

dalībvalstīm, ES institūcijām un starptautiskajām kompetentajām organizācijām, sniedzot tām un sabiedrībai ģeodēzisko, kartogrāfisko un ģeotelpisko informāciju.

Aizvadītajā gadā aģentūra piedalījās vairākos starptautiskos projektos — «EuroRegionalMap», «GlobalMap», «EuroGeo Names», MGCP, Eiropas valstu Nacionālo kartogrāfijas un kadastra aģentūru asociācijā «EuroGeographic», kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ģeogrāfisko nosaukumu ekspertu grupas 24. sesijā un standartizācijas konferencē, ko organizēja ANO Statistikas nodaļā.

2007. gadā tika pabeigti Latvijas — Baltkrievijas valsts robežas uzmērīšanas darbi un turpinājās darbs pie robežjoslas nospraušanas dabā un karšu izgatavošanas.

Ģeodēzijas jomā nodrošināta 19 Globālās pozicionēšanas sistēmas bāzes staciju datu regulāra pieejamība internetā, apsekoti 2000 ģeodēziskie punkti, veikta valsts ģeodēziskā tīkla 44 ģeodēzisko punktu mērījumu datu apstrāde un tās rezultātu pētījums. Uzturēta Valsts ģeodēziskā tīkla datu bāze, ievadīti 1484 ģeodēziskie punkti un aktualizēta informācija 1857 punktiem. Sagatavoti Latvijas Republikas 3. klases ģeodēzisko punktu koordinātu katalogi Dienvidkurzemes un Dienvidlatgales reģioniem.

Valsts nivelēšanas pamattīkla atjaunošanas ietvaros veikti nivelēšanas darbi 430 km garumā (t. i., dabā vidēji ik pēc 2,1 km uzmērīti nostiprināti punkti, lai iegūtu punktu augstumu vērtības virs jūras līmeņa vienotā Baltijas normālo augstumu sistēmā). Zinātnisko rakstu krājumā («Baltic Surveying '07», Kauņa) publicēts raksts par notiekošajām augstuma vērtību izmaiņām Latvijas rietumu daļā, izmantojot pēdējo nivelēšanas darbu datus. Turpināta zinātniskā projekta «Valsts ģeodēziskā tīkla nullpunkta uzturēšana» īstenošana.

2007. gadā iespiesta grāmata «Ģeodēzija», šī izdevuma tirāžas lielākā daļa uzdāvināta Latvijas augstskolu studentu apmācībai un jauno speciālistu sagatavošanai.

Kartogrāfijas jomā uzsākta Latvijas Republikas teritorijas atkārtota aerofotografēšana. Nofotografēti 32 418 km² Kurzemē, Zemgalē, Rīgas apkārtnē un daļā no Vidzemes teritorijas. Sagatavotas 700 ortofoto kartes lapas mērogā 1:10 000.

Militārajām vajadzībām veikta topogrāfiskās kartes M 1:50 000 atjaunošana 31 kartes lapai un sagatavota topogrāfiskā karte M 1:25 000 divām kartes lapām — Ādažu apkārtnē.

Turpināta zemo lidojumu kartes M 1:500 000 veidošana visai Baltijas teritorijai un kopējo operāciju kartes M 1:250 000 atjaunošana pusei valsts teritorijas. Ventspīlij

un Rēzeknei sagatavotas militārās datu bāzes un plāns, bet Rīgai aktualizēta militārā datu bāze un plāns. Turpināts darbs pie vektoru kartes VMap1 un VMap2 digitālo datu transformācijas. Minētie produkti izgatavoti atbilstoši NATO standartiem.

Civilajām vajadzībām pabeigta topogrāfiskās kartes M 1:50 000 sagatavošana un uzsākta tās atjaunošana, turpināta topogrāfiskās kartes M 1:10 000 izgatavošana un aktualizācija. Sagatavots digitālais augstuma modelis aptuveni 2650 km², kā arī pēc klientu pasūtījuma sagatavoti reljefa dati.

Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras izveidotās Latvijas civilās topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 prezentācija.

2007. gadā stājās spēkā ES direktīva 2007/2/EK, ar kuru izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (INSPIRE). Direktīva definē telpisko datu un pakalpojumu pamatprincipus. Īstenojot INSPIRE direktīvas ieviešanu, uzsākts darbs pie Centrālās telpisko datu datubāzes izveides un datu izplatīšanas sistēmas.

Aizvadītajā gadā nodrošināta aģentūras sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana. Kopumā reģistrēti 342 datu un kartogrāfisko materiālu pieprasījumi, organizēta un veikta to izpilde.

2007. gadā sagatavots un iespiests vietvārdu katalogs «Latvijas ciemi. Nosaukumi, ģeogrāfiskais izvietojums» un militārais Latvijas vietvārdu katalogs kopējo operāciju kartes 1. izdevumam M 1:250 000. Vietvārdu datu bāzē ievadīta informācija par 6000 ģeogrāfiskajiem nosaukumiem.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

2007. gadā Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) pildīja Valsts drošības iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus — nodrošināja AM, tās padotības iestādes un NBS ar to

darbībai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju. MIDD veica pasākumus, lai atklātu un sadarbībā ar citām valsts drošības iestādēm novērstu ārvalstu speciālo dienestu, organizāciju vai atsevišķu personu graujošo darbību aizsardzības nozarē. Tika īstenoti arī pasākumi, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM, tās padotības iestādēs un NBS, un kontrolēta to izpilde.

Drošības iestāde pārbaudīja pretendētus, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu licencēšanai pakļauto komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu.

MIDD veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes AM, tās padotības iestādēs, NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā.

MIDD piedalījās arī NATO aģentūrās, komitejās un darba grupās.

Nacionālie bruņotie spēki

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) sastāv no NBS Apvienotā štāba, Sauszemes spēkiem, Jūras spēkiem, Gaisa spēkiem, Zemessardzes, Nodrošinājuma pavēlniecības, Mācību vadības pavēlniecības, Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienesta, Militārā policijas un Speciālo uzdevumu vienības.

NBS Apvienotais štābs (NBS AŠ)

NBS AŠ ir institūcija, kas nodrošina NBS komandierim iespēju realizēt nepārtrauktu vadību un kontroli. Štābs atbild par uzdoto nacionālo un starptautisko militāro uzdevumu izpildi, vienību apmācību un starptautisko militāro operāciju gatavības līmeni.

Aizvadītajā gadā tika uzsākts NBS struktūras pārskatīšanas process, lai samazinātu NBS komandierim tieši pakļauto vienību skaitu, samazinātu administratīvā personāla skaitu un palielinātu karavīru skaitu, kā arī novērstu funkciju dublēšanos bruņoto spēku struktūrvienībās. NBS notiek pārvaldes sistēmas optimizācija, ieviešot jaunus operacionālās vadības elementus un pārstrukturizējot tās struktūrvienības, kurās konstatēta funkciju dublēšanās. NBS paredz četru gadu laikā (līdz 2011. gadam) pabeigt bruņoto spēku struktūras ieviešanu, panākot spēku veidu, pavēlniecību un vienību pārvaldes aparātā finansēto štata vietu samazināšanu un to skaitu novirzīšanu uz spēku veidu kaujas un atbalsta vienībām.

2007. gadā NBS nodrošināja aizsardzības interešu pārstāvniecību starptautiskajās organizācijās — NATO štābos dienēja 36 karavīri, NBS militārajās pārstāvniecī-

bās — 16 karavīri, *BALTDEFCOL* — astoņi pasniedzēji.

NBS turpināja arī starptautisko sadarbību ar 40 valstīm, konsultējoties militāro spēju attīstības jautājumos, kā arī nosūtot NBS karavīrus mācībās uz šīm valstīm.

NBS Štāba bataljons (NBS ŠB)

NBS ŠB aizvadītajā gadā nodrošināja goda sardzi pie Brīvības pieminekļa un Rīgas pils, kā arī Latviju reprezentējošos pasākumos un militārās ceremonijas. Kopumā 2007. gadā NBS ŠB goda sardze ir piedalījusies 54 dažādās ceremonijās, 18 ārvalstu amatpersonu sagaidīšanās un pavadīšanās un 32 rekrutēšanas pasākumos kopā ar Štāba rotu.

NBS Štāba bataljona goda sardze pie Brīvības pieminekļa.

Bataljona karavīri piedalījās dažādās militārās apmācībās, no nozīmīgākajām var minēt mācības «*Combined Endeavor 2007*» starptautiskajā programmā «Partnerattiecības mieram».

Aizvadītajā gadā 33 NBS ŠB karavīri devās pārstāvēt Latviju Eiropas Savienības bruņoto spēku parādē Francijā, savukārt deviņi karavīri pārstāvēja NBS Beļģijas bruņoto spēku rīkotajā maršā. Štāba bataljona karavīri ir piedalījušies arī Lietuvas Republikas neatkarības 17. gadadienas svinībās un Lietuvas Republikas Štāba bataljona dzimšanas dienas svinībās.

NBS ŠB atbalsta labdarības organizāciju rīkotos pasākumus un iesaistās tajos, un sadarbojas ar Latvijas skolām, organizējot ekskursijas bataljonā, tādējādi iepazīstinot skolniekus ar karavīru ikdienu. Cieša sadarbība jau desmit gadu garumā ir izveidojusies ar Rīgas Šampētera vidusskolu, kurā katru gadu tiek organizētas militārizētas sporta sacensības.

Sauszemes spēki (SZS)

SZS aizvadītajā gadā turpināja darbu pie SZS Brigādes štāba un Inženiertehniskās rotas pilnveidošanas.

2007. gadā SZS intensīvi organizēja un vadīja dažāda veida mācības Latvijā un ārvalstīs. Kā nozīmīgākās var minēt SZS Bataljona kaujas grupas mācības «Sudraba bulta '07», kas bija no vērienīgākajām NBS vēsturē. Starptautiskā mērogā nozīmīgas bija mācības «Arcade Fussion» (Vācijā) NATO Ātrās reaģēšanas štāba sastāvā, kur SZS karavīru profesionālo ieguldījumu atzinīgi novērtēja NATO vadība.

Sauszemes spēku karavīri un bruņumašīna mācībās.

Aizvadītajā gadā SZS sagatavoja un nosūtīja 180 karavīrus dalībai starptautiskajās operācijās Irākā un Afganistānā.

Jūras spēki (JS)

JS 2007. gadā turpināja attīrīt Baltijas jūru no sprādzienbīstamiem objektiem. Mīnu meklēšanas kuģi Latvijas teritoriālajos ūdeņos piedalījās mīnu meklēšanas mācībās «Amber Sea» un «Route Survey», Lietuvas teritoriālajos ūdeņos mācībās «Open Spirit», bet Polijas teritoriālajos ūdeņos — mācībās «Passex». 2007. gada nogalē kopumā attīrītas 770 kvadrātjūdzes Latvijas teritoriālo ūdeņu. Kopš 1996. gada, kad JS regulāri piedalās mīnu meklēšanas operācijās un mācībās un tiek veikta uzskaitē, kopumā Baltijas jūrā ir atrasti un iznīcināti 339 sprādzienbīstami objekti. Tiek nodrošināta arī pretmīnu cīņas kuģu dalība Baltijas valstu pretmīnu eskadrā.

Pagājušajā gadā norisinājās JS mācības sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, trenējot sadarbību iespējamā ugunsgrēka gadījumā uz kuģa.

Jūras spēku karavīri uz Jūras spēku flotiles mīnu meklēšanas kuģa «Viesturs».

2007. gadā Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrā tika saņemti 205 avārijas izsaukumi; no tiem 30 bija saistīti ar cilvēku meklēšanu un glābšanu jūrā. JS Krasta apsardzes dienests (KAD) izglāba 48 cilvēkus, četri cilvēki tika atrasti miruši, bet četrus cilvēkus atrast neizdevās. Divos avārijas gadījumos tika nodrošinātas medicīniskās konsultācijas jūrā esošiem kuģiem, kuru apkalpes locekļiem bija radušās veselības problēmas.

Aizvadītajā gadā tika fiksēti arī seši jūras vides piesārņojuma gadījumi, izplūstot naftas produktiem, trīs kuģi uzskrēja uz sēkļiem un tika nodrošinātas to novilkšanas operācijas (viens no kuģiem bija «Golden Sky»). Saņemot informāciju par pazudušiem peldlīdzekļiem, tika veiktas divas meklēšanas operācijas — abi peldlīdzekļi atrasti, trīs gadījumos bija nepieciešama palīdzība kuģiem, kuri atradās bīstamā situācijā tehnisku problēmu dēļ ar dzinējiem, savukārt 43 gadījumos tika sniegta palīdzība mazizmēra peldlīdzekļiem un atpūtas kuģiem.

Katru gadu JS KAD sadarbībā ar Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldi veic arī patrulēšanu Latvijas Republikas jurisdikcijā esošajos ūdeņos, lai pārbaudītu lašu zvejas aizlieguma un zvejniecības noteikumu ievērošanu. Kopumā aizvadītajā gadā, piedaloties sešiem kuģiem, veikti 276 reidi, veicot apmēram 3239 jūras jūdzes un jūrā pavadot 600 jūras stundas.

Lai noskaidrotu un attīstītu institūciju un meklēšanas un glābšanas koordinācijas centru sadarbību krīzes situācijās, kā arī pārbaudītu starptautisko vienību gatavību, JS KAD piedalījās piecās meklēšanas un glābšanas mācībās, no kurām trīs — «Baltic Sarex», «Bold Mercy» un «Balex Delta» — bija starptautiskas.

Gaisa spēki (GS)

Atsaucoties uz Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centra pieprasījumiem, aizvadītajā gadā GS ar helikopteriem ir piedalījušies 18 meklēšanas un glābšanas operācijās no gaisa. Divas reizes bija jānodrošina medicīniskas evakuācijas no ārvalstu kruīzu kuģiem, ārstniecības iestādēs tika nogādāti divi cilvēki.

2007. gadā GS aktīvi piedalījās glābšanas darbos uz avarējušā sauskravas kuģa «Golden Sky», no kura tika evakuēti 16 jūrnīki. Pirmo reizi Latvijā uz avarējušā kuģa, izmantojot helikoptera ārējo piekari, tika nogādāts ģenerators un kompresors, pārvadātas citas kravas un nodrošināta kuģa avārijas seku novēršana no gaisa.

Būtisku ieguldījumu GS sniedza naftas piesārņojuma likvidēšanas operācijā Daugavā, nodrošinot septiņus lidojumus, kuros speciālisti varēja veikt situācijas novērtēšanu Daugavā no gaisa.

GS turpināja sadarbību ar Katastrofu medicīnas centru un 2007. gadā veica 18 gaisa medicīniskās evakuācijas. Vairākas reizes vienlaikus tika transportēti vairāki smagā un kritiskā stāvoklī esoši cietušie un saslimušie.

Aizvadītajā gadā GS Pretgaisa aizsardzības divīzions turpināja RBS 70 projektu, notika intensīva Pretgaisa aizsardzības baterijas sagatavošana un sadarbība ar SZS brigādi. GS Pretgaisa aizsardzības divīzions piedalījās vairākās vietējās un starptautiskās mācībās, t. sk. «Elite 2007» Vācijā, kur tika gūti labi panākumi.

Gaisa spēku 15. gadadienai veltītie aviācijas paraugdemonstrējumi NBS Gaisa spēku bāzē Lielvārdē.

Viens no Gaisa telpas novērošanas eskadriļas (GTNE) galvenajiem uzdevumiem ir mūsu valsts gaisa telpas nepārtraukta novērošana, datu apkopošana, analīze un pārraidīšana uz Baltijas valstu Apvienoto kontroles un ziņošanas centru Karmelavā Lietuvā. Centrs atbild gan par Baltijas valstu gaisa telpas suverenitātes nodrošināšanu, gan arī par patruļlidmašīnu kontroli, kuras izvietotas Šauļu aviācijas bāzē. 2007. gadā GTNE nodrošināja nepārtrauktu 24/7 gaisa telpas novērošanu un operatīvu rīcību Latvijas gaisa telpas pārkāpumu gadījumos. GTNE Gaisa operāciju centra operatori konstatējuši trīs Latvijas Republikas gaisa telpas pārkāpumus uz Latvijas—Baltkrievijas, Latvijas—Krievijas un Latvijas—Lietuvas robežas, divus lidojumu noteikumu pārkāpumus Latvijas—Lietuvas un Latvijas—Baltkrievijas pierobežas rajonā un vienu pārkāpumu Lielvārdes militārā lidlauka zonā.

Zemessardze (ZS)

Lai vienkāršotu un panāktu efektīvāku ZS bataljonu vadīšanu un kontroli, pārdalot teritoriālo atbildību un bataljonu pakļautību, 2007. gada 1. janvārī tika izveidots 3. Zemessardzes novads. Līdz ar to Zemessardzes bataljoni un to atbildības teritorijas ir pārdalītas trīs Zemessardzes novados (ZSN) — 1. ZSN ar pieciem bataljoniem un novada štābu Liepājā, 2. ZSN ar septiņiem bataljoniem un novada štābu Rēzeknē un 3. ZSN ar sešiem bataljoniem un novada štābu Rīgā.

3. ZSN ZS 22. un 27. kājnieku bataljons, kā arī ZS 54. inženiertehniskais bataljons aptver sešus Latvijas reģionus — Bauskas, Ogres, Cēsu, Valmieras, Valkas un Limbažu reģionu. Savukārt ZS 17. pretgaisa aizsardzības, 19. kājnieku un Studentu bataljons ir izvietoti Rīgā un Rīgas rajonā.

2007. gadā ZS mācībās un dienesta uzdevumu izpildē iesaistījās vairāk nekā 5000 zemessargu. ZS vienībās aizvadītajā gadā ir iestājušies vairāk nekā 200 jaunu zemessargu. Pašlaik ZS dien 555 karavīri un 10 589 zemessargi (t. sk. 2994 veterāni). Lai uzturētu un pilnveidotu vienību kaujas spējas, pastāvīgi tiek veikta karavīru un zemessargu militārā apmācība ZS vienībās, NBS mācību centros Latvijā, kā arī ārzemēs. Sākot ar 2007. gadu, dienesta uzdevumu

Zemessargi darbībā ar militāro tehniku.

izpildē vai apmācībās iesaistītie zemessargi tiek atbrīvoti no darba pienākumu pildīšanas līdz 30 dienām gadā, par katru dienesta izpildes vai mācību dienu zemessargiem tiek izmaksāta kompensācija.

Viens no ZS noteiktajiem uzdevumiem, kas dod būtisku ieguldījumu sabiedrības drošībā, ir sprādzienbīstamu priekšmetu iznīcināšana. Pagājušajā gadā ZS saņēmti 926 izsaukumi, neitralizēti 4539 sprādzienbīstami priekšmeti un 327 333 strēlnieku municijas vienības.

Nesprāgušās municijas neitralizēšanas tehnikas izstāde Zemessardzes dienā Valmierā.

Aizvadītajā gadā zemessargi un karavīri iesaistījās 12 glābšanas un avārijas seku likvidācijas darbos — naftas produktu piesārņojuma savākšanā, ugunsgrēku dzēšanā, plūdu seku likvidācijā un cilvēku evakuācijā no applūdušām apdzīvotām vietām pie Daugavas u. c.

2007. gadā 51 karavīrs un 440 zemessargi tika iesaistīti 32 pazudušu cilvēku meklēšanā.

Vairāk nekā 450 karavīru un 2300 zemessargu veica apsardzi, goda sardzi un sabiedriskās kārtības nodrošināšanu valsts institūciju un sabiedrisko organizāciju rīkotajos pasākumos.

Apmācībās iegūtās militārās prasmes ZS vienības apliecināja 2007. gada lielākajās ZS militārajās mācībās — lauka taktiskajā vingrinājumā «Zobens '07», kurā piedalījās vairāk nekā 700 karavīru un zemessargu.

Nodrošinājuma pavēlniecība (NP)

2007. gadā NP bruņotajiem spēkiem ir veikusi 388 centralizētās ekipējuma, bruņojuma un pakalpojumu iegādes. Kā viens no piemēriem ekipējuma nodrošināšanā ir uzsāktā pāreja uz jaunā parauga formas tērpu, karavīri ir apgādāti arī ar jauniem un moderniem ieročiem.

NP aizvadītajā gadā ir nodrošinājusi ar materiāltehnikajiem līdzekļiem astoņas starptautisko operāciju rotācijas Irākā, Afganistānā, Kosovā un Bosnijā un Hercegovinā. Īstenota arī NBS un starptautisko mācību sagatavošana un nodrošināšana, kas ietver nodrošināju-

mu ar transportu, pārtiku, speciālo ekipējumu un municiju.

Medicīnas nodrošinājuma centrs 2007. gadā apkalpoja 29 000 apmeklētāju.

2007. gadā SZS orķestris (dislocēts Daugavpilī) ir muzicējis 116 pasākumos, JS orķestris (dislocēts Liepājā) — 95 pasākumos un NBS štāba orķestris — 162 pasākumos. Kopumā sniegti 11 koncerti, nodrošinātas 84 militārās ceremonijas un 15 ārvalstu amatpersonu vizītes, 45 reizes demonstrētas defilē programmas un nodrošināti 72 pasākumi ar orķestra dalību.

Mācību vadības pavēlniecība (MVP)

2007. gadā atbilstoši NATO prasībām izstrādātas un pilnveidotas 45 mācību programmas un uzsākts darbs vēl pie 20 mācību programmu pilnveidošanas, atbilstoši NBS ieroču un materiāli tehnisko līdzekļu modernizācijas procesam un ratificēto NATO STANAG prasībām. Izstrādāta kursa programma aizsardzības atašeju un militāro pārstāvju kandidātu apmācībai, kā arī izstrādāta un apstiprināta NBS tālmācības doktrīna.

Aizvadītajā gadā 2406 karavīri apmācīti 203 dažādosursos Kājnieku skolā, Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, Sakaru skolā, Valodu skolā, Instruktoru skolā, Jūras spēku mācību centrā (Ūdenslīdēju skolā un Jūrniecības un taktikas skolā) un Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā. Apmācības procesa ietvaros notika arī kursi, kuros piedalījās civilpersonas no AM, Iekšlietu ministrijas un citām ministrijām.

Apmācību process NBS Jūras spēku mācību centra Ūdenslīdēju skolā.

Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija (NAA)

2007. gadā turpinājās militārās izglītības sistēmas pilnveidošana, kā arī norisinājās sagatavošanas darbi NAA pārkreditācijai. Aizvadītajā gadā notika akadēmijas rektora maiņa.

Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas stends izstādē «Skola 2007».

2007. gadā NAA tika plānoti un organizēti 15 dažādi kursi, kuros zināšanas apguva 333 karavīri un civilpersonas.

Saeimas un Valsts prezidenta drošības dienests (SVPDD)

SVPDD 2007. gadā nodrošināja 21 ārvalstu augstāko amatpersonu vizīti Latvijas Republikā, 41 Latvijas Republikas valsts augstāko amatpersonu vizīti ārvalstīs, 28 svētku un atceres dienas, kurās piedalījās valsts augstākās amatpersonas.

Militārā policija (MP)

Militārās policijas karavīrs šaušanas treniņā.

2007. gada pirmajā pusgadā MP vads dalībai NATO Reaģēšanas spēkos atradās NATO augstas gatavības spēku sastāvā un sekmīgi izpildīja NBS uzdotos NATO spēku atbilstības mērķus. Aizvadītajā gadā starptautiskajā operācijā Kosovā piedalījās pieci MP karavīri, savukārt gada otrajā pusgadā seši MP karavīri uzsāka dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā.

Visa gada laikā MP veica sešu stacionāro objektu apsardzi, nodrošināja 237 eskortus un pavadīšanas, 37 patru-

ļas, deviņus drošības un kārtības nodrošināšanas pasākumus, 395 klasificēto materiālu/vienību pārvadājumus.

MP Izmeklēšanas dienests 2007. gadā uzsāka 40 un izbeidza 71 kriminālprocesu, savukārt pieci kriminālprocesi nosūtīti prokuratūrai kriminālvajāšanas uzsākšanai.

NBS Speciālo uzdevumu vienība (SUV)

2007. gadā SUV turpināja gatavības līmeņa paaugstināšanu, lai veiktu speciālas operācijas valsts aizsardzības un drošības interesēs un piedalītos terorisma apkarošanas pasākumos. SUV sniedza atbalstu SVPDD drošības pasākumu organizēšanā — ārvalstu viesu vizīšu laikā un citos svētku pasākumos.

Speciālo uzdevumu vienības karavīri apmācību laikā.

NBS SUV kaujas gatavības līmeņa paaugstināšana notika gan uz vietas vienībā, gan piedaloties NBS un starptautiskajās mācībās,ursos un semināros. Lai pilnveidotu sadarbību un informācijas apmaiņu, notika arī kopīgas mācības ar valsts drošības iestādēm.

NBS sporta klubs (SK)

2007. gadā SK organizēja 15 bruņoto spēku čempionātus dažādos sporta veidos: peldēšanā, šaušanā, slēpošanā, sporta spēlēs, šahā, orientēšanās sacensībās, militārajā piecīņā, krosā, orientēšanās biatlonā, svaru stieņa spiešanā u. c. Šajos čempionātos sacentās aptuveni 40 bruņoto spēku vienību komandas.

SK organizēja arī 5. NBS un 16. ZS sporta spēles, kurās desmit dažādos sporta veidos sacentās 36 bruņoto spēku vienību komandas. Tika rīkotas sacensības «Dižvīrs» ar dižkareivja Raimonda Bergmaņa paraugdemonstrējumu — Jūras spēku kuģa vilkšanu.

NBS sporta kluba darbinieki organizēja 16 fiziskās sagatavotības pārbaudes virsniekiem Rīgā, Rēzeknē, Lielvārdē, Liepājā un Alūksnē. Lai veicinātu augstas klases karavīru sportistu sagatavošanu, tika organizēti treniņi militārās piecīņas, šaušanas, orientēšanās, handbola, basketbola un volejbola izlašu dalībniekiem.

Aizvadītajā gadā notika vairāki semināri NBS vienību sporta darba organizatoriem, sniedzot informāciju par karavīru fiziskās sagatavotības rādītājiem, izmaiņām sacensību kalendārajā plānā un noteikumos.

Aizsardzības ministrijas budžets un tā izlietojums

3. 1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

2007. gadā programmas «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» budžets bija 250 992 609 latī jeb 1,79% no iekšzemes kopprodukta (IKP).

AM budžets 2007. gadā bija 231 760 954 latī jeb 1,65% no IKP.

2007. gada beigās AM slēgtie budžeta asignējumi bija 2 111 693 latī.

2007. gadā AM pašu ieņēmumu un ārvalstu finanšu palīdzības finanšu resursu atlikums ir 2 176 190 latī.

Aizsardzības ministrijas līdzekļu izlietojums

Nr. p. k.		2006. gads, faktiskā izpilde (Ls)	2007. gada plāns (Ls)	2007. gads, faktiskā izpilde (Ls)
1.	Ieņēmumi kopā	175 099 3145	231 419 488	231 760 954
1. 1.	Dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem	173 608 025	228 898 713	228 879 972
1. 2.	Maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	1 313 669	1 640 175	2 010 433
1. 3.	Ārvalstu finansiālā palīdzība	177 620	880 600	870 549
2.	Izdevumi kopā	171 438 203	231 823 694	227 874 237
2. 1.	Uzturēšanas izdevumi kopā	125 615 144	184 654 786	182 802 216
2. 1. 1.	Atalgojumi	43 897 242	49 573 514	49 389 242
2. 1. 2.	Subsīdijas un dotācijas	7 943 158	10 178 424	10 170 504
2. 2.	Izdevumi pamatkapitāla veidošanai kopā	45 823 059	47 168 908	45 072 021
2. 2. 1.	Inventāra un nemateriālo ieguldījumu veidošana	4 256 697	17 446 071	15 369 027
2. 2. 2.	Nekustamā īpašuma iegāde un remonts	25 736 013	29 722 837	29 702 994
3.	Nodarbinātība			
3. 1.	Faktiskais nodarbināto skaits	7496	8176	7357
3. 2.	Vidējā darba alga	488	505	559

Ilgtermiņa saistības

Ilgtermiņa saistībām (IS) 2007. gadā kopumā izlietoti 28 370 512 lati no AM budžeta.

2007. gadā AM IS ir īstenojusi astoņus projektus.

Projekts	2007. gads, milj. Ls
Lielvārdes bāzes attīstība	2,6
Sakaru sistēma «zeme—gaiss»	0,49
Jūras spēku patruļkuģu būve	9,22
Jūras novērošanas sistēma	5,99
Jūras spēku pretmīnu kuģu iegāde	5,62
NBS sakaru sistēmas attīstība	4,22
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,02
NBS profesionālā dienesta karavīru nodrošināšana ar dzīvojamo platību	0,19
Kopā	28,37

AM 2007. gada IS projektu raksturojums:

- projektam «Lielvārdes bāzes attīstība» piešķirti 9,13% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: lidmašīnu izvietošana, serviss, militāro kravu loģistika, glābšanas aviācija. 2007. gadā izstrādāts Aviācijas bāzes skiču projekts un līdzfinansēti administratīvās ēkas būvdarbi;
- projekta «Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide» izmaksas bija 0,08% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: GPS ieviešana militārajai un civilajai lietošanai. 2007. gadā tika turpinātas pamatlīdzekļu iegādes, kas nodrošina datu glabāšanu, iegādātas licences, programmatūras un tehnika;
- projektam «Sakaru sistēma «zeme—gaiss»» atvēlēti 1,73% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: gaisa telpas patrulēšanas operācijas. 2007. gadā tika investēti radiosakaru aprīkojumā;
- projekta «Jūras novērošanas sistēma» izmaksas bija 21,04% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: izveidot sistēmu, kura sastāvās no sensoriem jūras un gaisa novērošanai. 2007. gadā tika investēti tehniskajā nodrošinājumā;
- projektam «Jūras spēku pretmīnu kuģu iegāde» piešķirti 19,75% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: jūras pretmīnu darbības spēju nodrošināšana un kuģu dalība NATO spēku sastāvā. 2007. gadā tika veikti kuģu iegādes maksājumi;
- projektam «Jūras spēku patruļkuģu būve» atvēlēti 32,4% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: attīstīt kuģubūves nozari Latvijā un nodrošināt Jūras

spēku funkciju izpildi. 2007. gadā tika strādāts pie patruļkuģu iegādes;

- projekta «NBS sakaru sistēmas attīstība» izmaksas bija 14,85% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: informātikas sistēmas attīstība. Investīcijas tika ieguldītas elektroiekārtās un sistēmās;
- projektam «NBS profesionālā dienesta karavīru nodrošināšana ar dzīvojamo platību» piešķirti 0,67% no AM IS 2007. gadā. Projekta mērķis: nodrošināt NBS profesionālā dienesta karavīrus ar dzīvojamo platību. 2007. gadā tika strādāts pie tehniskajiem projektiem.

Visi AM 2007. gadā ilgtermiņa saistībās iekļautie projekti tika realizēti saskaņā ar plānoto pasākumu grafiku un ilgtermiņa saistībām paredzēto līdzekļu ietvaros gan no kapitālajiem izdevumiem, gan vienību uzturēšanas izmaksām.

Kapitālie izdevumi

2007. gadā kapitālajiem izdevumiem no AM budžeta izlietots 45 072 021 lats jeb 20%:

- nemateriālajiem ieguldījumiem 7 050 987 lati,
- mākslas priekšmetu un muzeja eksponātu iegādei 7877 lati,
- inventāram un citiem kapitālieguldījumiem 5 709 926 lati,
- būvniecībai un nepabeigta celtniecība 32 303 231 lats.

Aizsardzības nozares personāla izmaksas

2007. gadā aizsardzības nozares personāla uzturēšanai pavisam izlietoti 88 754 925 lati:

- atalgojumam 49 389 241 lats,
- darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām, sociāla rakstura pabalstiem un kompensācijām 25 486 363 lati,
- ēdināšanas izdevumiem un uzturdevas kompensācijai naudā 7 053 115 lati,
- formas tērpu iegādei 3 991 459 lati,
- militārpersonu izdienas pensijām 2 834 123 lati.

2007. gadā personālam tika izlietoti 39% no kopējā ministrijas budžeta. Formas tērpu un ietērpa (veļas, apģērbi, apavu) iegādi centralizēti veica NBS Nodrošinājuma pavēlniecība; līdzekļi tika plānoti apakšprogrammā 22. 08. 00. «Nodrošinājuma pavēlniecība».

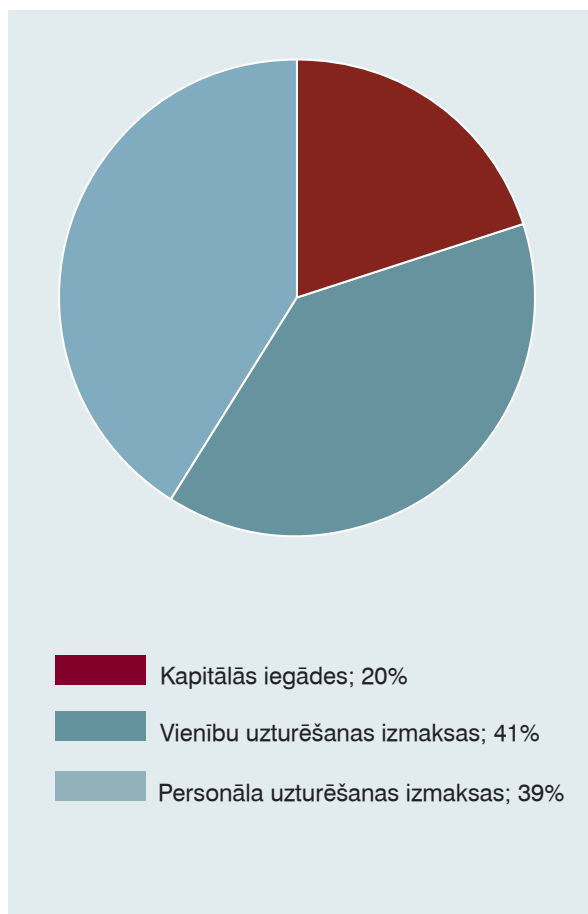
Vienību uzturēšanas izmaksas

2007. gadā vienību uzturēšanas izdevumi no AM budžeta bija 94 047 295 lats jeb 41%. Vienību uzturēšanas izmaksās iekļauti visu veidu izdevumi, kas attiecas uz komunālajiem maksājumiem, degvielas iegādi, ekspluatācijas izmaksām, maksu par pakalpojumiem, enerģētisko materiālu iegādi, rezerves daļām, bruņojumu, municiju u. c. specifiskas lietošanas materiāliem.

Galvenie izdevumi:

- sakari — 2 994 741 lats,
- VAS «Valsts informācijas tīkla aģentūra» pakalpojumi — 16 485 lats,
- starptautiskās mācības, komandējumi un dienesta braucieni — 5 195 926 lats, t. sk. Nacionālie bruņotie spēki — 4 254 270 lats,
- apkurei, apgaismošanai un enerģētisko materiālu iegādei — 5 487 071 lats,
- medikamentu iegādei, veselības aizsardzības pasākumu apmaksai — 434 921 lats,
- bruņojuma, munīcijas un citu specifiskas lietošanas materiālu iegādei — 34 548 545 lats,
- ēku, būvju, telpu un kustamā īpašuma kārtējam remontam un uzturēšanai — 7 473 060 lats.

Aizsardzības ministrijas 2007. gada budžeta izpildes procentuālais sadalījums

3. 2. Aizsardzības ministrijas 2007. gada budžeta programmas

Programmas nosaukums	Budžets, Ls
Valsts drošības aizsardzība	6 288 304
Nacionālie bruņotie spēki	152 490 045
Ģeodēzija un kartogrāfija	4 732 376
Valsts aizsardzības politikas realizācija	14 703 828
Militārpersonu pensiju fonds	2 926 720
Sabiedrības informēšanas un līdzdalības veicināšana valsts aizsardzības jautājumos	3 711 853
Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	46 566 362

Programma «Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2. 5. 1. punktu informācija par šo programmu ir slepena.

Programma «Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums bruņotiem spēkiem— NBS vadībai, vispārējām vienībām, Gaisa spēkiem, Jūras spēkiem, Sauszemes spēkiem, Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, Nodrošinājuma pavēlniecībai, Mācību vadības pavēlniecībai, starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam, Zemessardzei.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras funkciju veikšanai.

Programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums: valsts aizsardzības administrācijai, Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju darbības nodrošināšanai, dalības NATO pasākumu finansēšanai un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma «Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma «Sabiedrības informēšanas un līdzdalības veicināšana valsts aizsardzības jautājumos»

No programmas tiek finansēta v/a «Tēvijas sargs», v/a «Latvijas Kara muzejs» un Jaunsardzes centrs, kā arī dotācija Latvijas Nacionālo partizānu apvienībai un dotācija Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai.

Programma «Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Aizsardzības īpašumu valsts aģentūras darbība, kā arī AM remonts un būvniecība.

Aizsardzības ministrijas personāls

2007. gada nogalē AM strādāja 231 darbinieks. No tiem — 153 ierēdņi, 63 darbinieki un 15 militārpersonas. Diplomātiskajā dienestā un darbā ārvalstīs pienākumus pildīja 34 ministrijas darbinieki.

Aizvadītajā gadā ministrijā strādāja 156 sievietes un 75 vīrieši. 42,9% darbinieku bija vecumā no 21 līdz 30 gadiem, 26,8% — vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 12,6% — vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 10,8% — vecumā no 51 līdz 60 gadiem. Vairāk par 61 gadu ir 6,5% ministrijā strādājošo, savukārt līdz 20 gadiem — 0,4% ministrijā strādājošo.

97,4% AM darbinieku ir augstākā izglītība. 2007. gadā augstākās mācību iestādes absolvēja 22 ministrijas darbinieki, t. sk. 15 darbinieki ieguva maģistra grādu. Lielākoties ministrijas darbinieki ir ieguvuši izglītību ekonomikas un vadības zinību, politikas zinātnes vai tiesību zinātņu specialitātē.

AM darbinieki aktīvi apmeklēja dažādus kursus un seminārus gan Latvijā, gan ārvalstīs. Īpaša vērība tiek veltīta svešvalodu mācībām — angļu un franču valodas prasmes līmenis tiek paaugstināts, mācoties gan ministrijas organizētajos svešvalodu mācībuursos, gan mācībuursos ārvalstīs. Aizvadītajā gadā svešvalodas ārvalstīs mācījušies pieci ministrijas darbinieki. Zināšanas drošības un aizsardzības politikā papildinājuši 38 AM darbinieki, *NATO* koledžā Romā — trīs darbinieki, Eiropas aizsardzības un drošības politikasursos Ženēvā — viens darbinieks, *NATO* skolā Oberammergavā — 15 darbi-

Svinīgā aizsardzības ministru maiņas ceremonija, 2007. gada 21. decembris.

nieki, *IMET* kursus Monterejā — četri darbinieki, Eiropas drošības un aizsardzības koledžā Parīzē — trīs darbinieki, Zviedrijas Aizsardzības akadēmijā — trīs darbinieki, bet citos mācību centros — deviņi darbinieki.

2007. gadā AM personāls bijis stabils — personāla maiņa bijusi 8,7%. Darba attiecības pārtraukuši 53 ministrijas darbinieki, t. sk. 33 — *NATO* valstu un valdību vadītāju sanāksmes organizācijas biroja darbinieki. Darbam starptautiskās organizācijās rotējuši 18 AM darbinieki, t. sk. astoņi aizsardzības atašeji un desmit ierēdņi. Amatos ir paaugstināti 14 ministrijas centrālā aparāta darbinieki gan konkursa, gan pārcelšanas kārtībā. Pārcelšanas kārtībā AM amatos ir iecelti divi likvidētā Militārā dienesta iesaukšanas centra un astoņi *NATO* biroja darbinieki.

Saikne ar sabiedrību

5. 1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

Sabiedrības informēšana un līdzdalības veicināšana valsts aizsardzības jautājumos ir viens no trīs galvenajiem AM darbības virzieniem. Sabiedrības informēšana tiek īstenota, lai informētu Latvijas iedzīvotājus un starptautisko sabiedrību par aizsardzības nozares politiku, uzdevumiem un to īstenošanas gaitu, kā arī veicinātu sabiedrībā izpratni un diskusiju par valsts aizsardzību, tādējādi paaugstinot sabiedrības informētību un līdzdalību šīs nozares jautājumu risināšanā.

NBS dienu apmeklētāji apskata Gaisa spēku helikopteru Mi-17.

Arī 2007. gadā AM regulāri informēja sabiedrību par Latvijas aizsardzības nozares aktualitātēm. Plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem tika sagatavots un izsūtīts 371 paziņojums, kā arī organizētas septiņas preses konferences un 63 pasākumi ar žurnālistu dalību. Lai iepazīstinātu žurnālistus ar karavīru ikdienu, tika organizētas žurnālistu dienas NBS — ikgadējais atvērto durvju dienas pasākums, kas notiek vairākās bruņoto spēku vienībās. Tāpat tika nodrošinātas žurnālistu vizītes pie Latvijas kontingenta karavīriem starptautiskajās operācijās, lai sniegtu sabiedrībai informāciju par Latvijas dalību starptautiskajās operācijās.

2007. gadā AM sagatavoja un izdeva gada publisko pārskatu un trīs faktu lapas: «Nacionālie bruņotie spēki», «Lielvārdes lidlauka attīstība 2007.—2014. gads» un «11. novembris — Lāčplēša diena», kas bija paredzētas Latvijas un ārvalstu auditorijām. Šie materiāli pieejami arī elektroniskā formātā — ministrijas mājaslapā.

AM mājaslapu www.mod.gov.lv, kura interesentiem pieejama latviešu un angļu valodā, aizvadītajā gadā apmeklēja 1 071 345 interneta lietotāji, kas ir vidēji 89 278

apmeklētāji mēnesī un vidēji 2935 apmeklētāji dienā. Mājaslapā 2007. gadā tika publicēti 862 paziņojumi presei un pievienotas 211 foto galerijas. 2007. gadā tika aizsākts projekts, kas AM un citas valsts aizsardzības nozarē esošās mājaslapas integrēs vienotā valsts aizsardzības nozares informācijas portālā. Tādējādi tiks uzlabota mājaslapu funkcionalitāte un portāla apmeklētājiem būs ērtāka pieeja dažādiem nozares informatīvajiem resursiem.

2007. gadā AM ir uzsākusi darbību publiskās diplomātijas jomā. Publiskās diplomātijas uzdevumi ir veidot informētu augsni publiskajam viedoklim Latvijā par valsts ārpolitikas un drošības politikas centieniem, kā arī strādāt ar ārvalstu auditoriju, lai stiprinātu mūsu valsts ietekmi reģionālās un transatlantiskās drošības politikas veidošanā. Lai veiktu šos uzdevumus, ministrija pagājušajā gadā aktīvi sadarbojās ar Latvijas un ārvalstu nevalstiskajām organizācijām un ar NATO.

Pēc NATO Rīgas samita ir izveidoti vairāki retrospektīvi reprezentācijas materiāli ārvalstu un vietējai auditorijai — reprezentatīva grāmata «Vēsturiski darbi, cilvēki un vietas Latvijā. NATO valstu un valdību vadītāju sanāksme Rīgā 2006. gadā» un DVD, kurā apkopoti dokumentālā filma par NATO Rīgas samitu, videoklips par Rīgu samita kontekstā un samita atklāšanas koncerts.

Bijusī Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga un bijušais aizsardzības ministrs Atis Slakteris dokumentālās filmas «NATO Rīgā: divas dienas novembrī» un videoklipa «We meet in Riga» pirmizrādē.

Lai padziļinātu skolu jaunatnes interesi par NATO kopumā, veicinātu izpratni par Latvijas lomu un iespējām NATO, izkoptu solidaritātes jūtas, kas vieno alianses valstis un to sabiedrības, kā arī vairotu jauniešos lepnumu par Latvijas valsti un tās bruņotajiem spēkiem, tika īste-

nots izglītojošs projekts Latvijas vidusskolām «Diskusiju cikls un zināšanu konkurss 9.—12. klašu skolēniem». Projekta ietvaros apmeklētas 30 skolas Latvijas reģionu centros.

Rīgas konference «Eiropa krustcelēs: ceļā no Rīgas uz Bukaresti».

Sadarbībā ar NATO Publiskās diplomātijas nodaļu tika uzsākts ilgtermiņa projekts, kas paredz regulāru video-materiālu producēšanu par Latvijas kontingenta dalību NATO starptautiskajās operācijās. Sagatavotie materiāli tiks ievietoti NATO mājaslapā un NATO periodiskajā elektroniskajā izdevumā. Plānots, ka jauns video un foto materiāls par šo tēmu tiks gatavots un nodots NATO ne retāk kā četras reizes gadā.

2007. gadā AM finansiāli un organizatoriski atbalstīja Latvijas Transatlantiskās organizācijas, Konrāda Adenauera fonda un Stratēģiskās analīzes komisijas organizētās Rīgas konferences «Eiropa krustcelēs: ceļā no Rīgas uz Bukaresti» norisi.

Konferences mērķis bija turpināt augsta līmeņa starptautiskas politikas institūtu konferences tradīcijas, kas veiksmīgi tika aizsāktas 2006. gadā, kad NATO Rīgas samita ietvaros norisinājās pirmā Rīgas konference par NATO transformāciju. Konference tika plānota kā notikums, kas savā veidā vienotu NATO samitu Rīgā ar nākamo, 2008. gada pavasarī Bukarestē plānoto samitu.

AM ir uzsākusi darbu arī pie drošības stiprināšanas kaimiņu reģionā. Ar Latvijas un Gruzijas aizsardzības ministriju finansiālo un organizatorisko atbalstu Latvijas Transatlantiskā organizācija sadarbībā ar Gruzijas NATO atbalstošo nevalstisko organizāciju «New Generation — New Initiative» īsteno projektu «Gruzijas vidusskolēniem domātas grāmatas «NATO un Gruzijas drošība» izdošana». Projekts veicinās Gruzijas sabiedrības informēšanu par NATO, tādējādi sekmējot Gruzijas integrāciju aliansē. Īstenojot projektu, Gruzijai tiek nodota Latvijas pieredze līdzīgas grāmatas izdošanā — 2003. gadā tika izdota Ulda Umuļa grāmata Latvijas skolām «NATO un Latvijas drošība».

5. 2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ministrijai un tās padotības iestādēm ir izveidots stabils un līdzdarboties spējīgs nevalstisko organizāciju (NVO) tīkls. Ministrijas sadarbības partneri nevalstiskajā sektorā galvenokārt ir organizācijas, kuru darbības jomas ir sabiedrības informēšana un diskusijas veicināšana par Latvijas drošības un aizsardzības politikas jautājumiem valstiskā un starptautiskajā līmenī, kā arī patriotiskā audzināšana. NVO veic arī nozarei aktuālu jautājumu pētniecību, iedzīvotāju informēšanu un izglītošanu par valsts militārās vēstures jautājumiem, kā arī bruņoto spēku darbības popularizēšanu.

No AM budžeta 2007. gadā tika finansētas vairākas sabiedriskās organizācijas — Latvijas Nacionālo partizānu apvienība, Latvijas Nacionālo karavīru biedrība, Latviešu virsnieku apvienība, biedrība «Latvijas valsts aizsardzības fonds «Lāčplēsis»», Latvijas Rezerves virsnieku asociācija un Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija. Šīs organizācijas ir nozīmīgi ministrijas partneri sabiedrības un it īpaši jaunatnes patriotiskajā audzināšanā, Latvijas militārās vēstures pētniecībā un vēstures liecību apkopošanā, kā arī mūsu valsts karavīru piemiņas vietu sakārtošanā.

Aizvadītajā gadā uzsāktas regulāras aizsardzības ministra un NVO pārstāvju tikšanās. To laikā ministrs ar sabiedriskā organizāciju pārstāvjiem pārrunā sadarbības aktualitātes, aktualitātes aizsardzības nozarē, kā arī nākotnes sadarbības perspektīvas.

Bijušais aizsardzības ministrs Atis Slakteris tiekas ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem.

Ar AM atbalstu v/a «Tēvijas sargs» sadarbībā ar sabiedriskajām organizācijām 2007. gadā uzsāka un realizēja sešus sabiedrisko attiecību projektus izdevējdarbībā, desmit dažādus pasākumus un nometnes, divus konkursus. Sadarbībā ar «Vides filmu studiju» izveidota televīzijas filma «Kapelānu dienests». Sagatavota un izdota

Latviešu strēlnieku apvienības veidotā grāmata «Latvija, kur tavi dēli...» un apgāda «Zelta grauds» grāmata «Latvija — PSRS karabāze». Savukārt sadarbībā ar Latvijas Transatlantisko organizāciju nodrošināta pasākumu un konferenču rīkošana starptautiskās sadarbības izpratnes veicināšanai par Latvijas lomu un ieguldījumu NATO un citās starptautiskajās drošības struktūrās.

Aizvadītajā gadā AM uzsāka sadarbību ar vienu no lielākajām starptautiskajām nevalstiskajām organizācijām — ASV Vācijas Māršala fondu. Sadarbība notiek trīs virzienos — dalība ikgadējā augsta līmeņa starptautiskajā konferencē «Briseles forums», darbība Melnās jūras reģiona fondā, kā arī dalība izpētes vizītēs kaimiņu reģiona valstīs — Gruzijā, Azerbaidžānā, Ukrainā un Turcijā. Sadarbība ar ASV Vācijas Māršala fondu stiprina transatlantisko saiti sabiedroto vidū, palīdz Latvijai uzturēt pastāvīgu stratēģiskās partnerības dialogu ar ASV, veicina mūsu valsts ieguldījumu ES kaimiņu reģiona drošības stiprināšanā, kā arī sniedz iespēju piedalīties starptautiskās debatēs par būtiskiem globālās drošības politikas un reģiona nākotnes attīstības jautājumiem.

Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs Edgars Rinkēvičs tiekas ar ASV Vācijas Māršala fonda prezidentu Kregu Kenediju.

5. 3. Sabiedrības viedokļa izzināšana

2007. gadā AM organizēja ikgadējo sabiedriskās domas pētījumu «Latvijas iedzīvotāju viedoklis par valsts aizsardzības jautājumiem». Pētījuma mērķis bija noskaidrot Latvijas iedzīvotāju viedokli, informētību un izpratni par aktuāliem valsts aizsardzības jautājumiem — valsts aizsardzības situāciju, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, Latvijas karavīru dalību starptautiskajās operācijās, valsts aizsardzības budžetu, tā izlietojumu un citiem jautājumiem.

Pētījuma rezultāti liecina, ka Latvijas iedzīvotāji par aktuālākajiem draudiem valsts drošībai uzskata ekonomikas riskus (65%), noziedzību (42%), narkomāniju (40%) un ekoloģiskos riskus (33%). Tikai 7% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju domā, ka aktuāli ir militārie draudi, bet 12% starp aktuālākajiem draudiem min terorismu.

71% aptaujāto atzīst, ka NBS sniedz nozīmīgu ieguldījumu valsts drošības stiprināšanā miera laikā, 67% aptaujāto uzskata, ka NBS pēdējā gada laikā ir attīstījušies un progresējuši, 62% domā, ka valsts NBS attīstībai pievērš pietiekamu uzmanību. Sabiedrības viedokļa izpēte apliecina, ka Latvijas iedzīvotāju vidū ir izveidojies pozitīvs viedoklis par NBS karavīriem un profesionālo dienestu. To apliecina fakts, ka NBS karavīriem uzticas 63% Latvijas iedzīvotāju, bet bruņotajiem spēkiem — 60%.

Aizvadītajā gadā pieaudzis sabiedrības atbalsts Latvijas karavīru dalībai starptautiskajās operācijās. Pētījuma rezultāti parāda — vairākums aptaujāto uzskata, ka Latvijas karavīru dalība starptautiskajās operācijās stiprina mūsu valsts drošības situāciju.

Sabiedriskās domas izpēte liecina, ka 2007. gadā ir pieaugusi sabiedrības interese par tādām tēmām kā aizsardzības budžets, Jaunsardze, Zemessardze un profesionālais dienests.

Aizsardzības ministrijas 2008. gada plāns

Aizsardzības ministra noteiktās vadlīnijas 2008. gada valsts aizsardzības sistēmas attīstībai un budžeta plānošanai paredz nozīmīgākos uzdevumus, kas jārealizē 2008. gadā, un tie ir:

- profesionālā dienesta attīstība, nostiprinot rekrutēšanas un atlases procesu, kā arī turpinot karavīru profesionālās izaugsmes paaugstināšanu, izveidojot efektīvu apmācības sistēmu, nodrošinot konkurētspējīgu atalgojumu un sociālās garantijas, dzīvojamā fonda celtniecību;
- bruņoto spēku vienību sagatavošana dalībai starptautiskajās operācijās un NATO un ES ātrās reaģēšanas spēkos; attīstīt gatavību vienlaikus uzturēt starptautiskajās operācijās un/vai NATO Reaģēšanas spēku dežūrrežīmā 260 karavīrus;
- NATO spēku attīstības mērķu un standartizācijas līgumu ieviešana un izpilde, nodrošinot savietojamības spēju attīstību ar NATO valstu bruņotajiem spēkiem;
- NBS attīstība un modernizācija, īpašu uzmanību pievēršot Sauszemes brigādes mehanizācijai, vadības un kontroles sistēmas modernizēšanai, sakaru un informācijas sistēmas, gaisa telpas novērošanas un kontroles spēju attīstībai, kā arī nodrošinājuma un apgādes sistēmu pilnveidošanai;
- NBS spēju attīstība, lai piedalītos avāriju novēršanas un glābšanas darbos un ārkārtējo situāciju izraisīto seku likvidēšanā, kā arī likvidētu jūrā notikušo avāriju sekas un piesārņojumu ar naftas produktiem;
- Zemessardzes attīstība, lai pilnveidotu tās sadarbību ar regulārajiem spēkiem un sniegtu atbalstu to uzdevumu īstenošanā, turpinot tās specializāciju kaujas atbalsta un kaujas nodrošināšanas jomās, spētu sniegt atbalstu valsts un pašvaldību institūcijām avārijas, ugunsgrēku, tehnogēno avāriju seku likvidēšanā un sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, kā arī attīstītu uzņemošās valsts atbalsta spējas;
- uzņemošās valsts atbalsta pasākumu nodrošināšana gaisa telpas patrulēšanas operācijai Baltijas valstīs;
- atbalsta sniegšana valstīm, kuras vēlas veikt aizsardzības sistēmas reformas un izmantot NATO valstu pieredzi, īpašu uzmanību veltot sadarbībai ar Dienvidkaukāza valstīm, kā arī Ukrainu, Moldovu un Irāku;
- atbalsta sniegšana Jaunsardzes kustības nostiprināšanai un darbības attīstībai, lai veicinātu jauniešu patriotisko audzināšanu un militāro zināšanu apguvi, fizisko spēju izaugsmi, nostiprinot izpratni un interesi par valsts aizsardzības jautājumiem;
- sabiedrības informēšana valsts aizsardzības jautājumos, lai sekmētu tās izpratnes veidošanos par aizsardzības nozari un nodrošinātu līdzdalības veicināšanu jautājumos un jomās, kas saistītas ar valsts aizsardzību.

Kopējais līdzekļu apjoms, kas 2008. gadā atvēlēts programmai «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» ir 304,75 miljoni latu, t. i., 1,93% no IKP.

AM atvēlētais finansējums 2008. gadā ir 277,33 miljoni latu jeb 91% no programmas «Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO» kopapjoma.

Aizsardzības ministrijas 2008. gada budžeta programmas

Programmas nosaukums	Budžets, Ls
Valsts drošības aizsardzība	5 489 000
Nacionālie bruņotie spēki	184 575 182
Ģeodēzija un kartogrāfija	4 935 089
Valsts aizsardzības politikas realizācija	17 730 207
Militārpersonu pensiju fonds	2 835 000
Sabiedrības informēšana un līdzdalības veicināšana valsts aizsardzības jautājumos	4 438 130
Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	57 329 351

Programma «Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2. 5. 1. punktu informācija par šo programmu ir slepena.

Programma «Nacionālie bruņotie spēki»

Ar paredzēto finansējumu NBS jāturpina attīstīt un pilnveidot valsts aizsardzības, kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma spējas, kā arī jāpiedalās starptautiskajās operācijās. NBS līdz 2008. gada beigām jāsasniedz šādi rādītāji:

- NBS struktūrvienības ir sagatavotas valsts aizsardzībai un atbalsta sniegšanai valsts un pašvaldību struktūrvienībām avārijas, ugunsgrēku, tehnogēno avāriju seku likvidēšanā, kā arī sabiedriskās kārtības nodrošināšanā LR normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atbilstoši NBS attīstības plānos noteiktajam;
- dalībai starptautiskajās operācijās plānotās vienības ir sagatavotas un nodrošinātas atbilstoši pamatprasībām;
- NATO spēku attīstības mērķu īstenošanas plānā noteiktie uzdevumi 2008. gadam ir izpildīti;
- NBS attīstības projekti ir izpildīti atbilstoši apstiprinajam plāniem;
- NBS ir izveidota efektīva personāla atlases un apmācības sistēma, kā arī ieviesta karavīru un militāro darbinieku jaunā atalgojuma un sociālā nodrošinājuma sistēma;
- tiek turpināta ar NBS vienību kaujas sagatavošanu nesaistīto jomu (apsardze, ēdināšanas pakalpojumi,

iepirkumu organizācija, infrastruktūras uzturēšana utt.) nodošana civilajam sektoram;

- visi NBS profesionālā dienesta karavīri ir nodrošināti ar jaunā parauga lauka formas tērpiem un individuālo ekipējumu;
- veikta NATO operācijām izvēršamo vienību pārābruņošana ar jaunā tipa ieročiem.

Lai sasniegtu izvirzītos mērķus valsts aizsardzības uzdevumu sekmīgai izpildei, NBS attīstībai ir noteiktas šādas prioritātes:

- NBS vienību sagatavošana, nogādāšana un uzturēšana starptautisko operāciju rajonos un NBS izvēršamo kaujas spēju sagatavošana atbilstoši NATO spēku attīstības mērķiem;
- NBS vadības, kontroles un sakaru sistēmas modernizācija, mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko līdzekļu iegāde un infrastruktūras attīstība;
- NBS spēju attīstība civilās sabiedrības atbalstam.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

No programmas tiek finansēta «Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra», kurai noteikti šādi darbības uzdevumi:

- valsts ģeodēziskā tīkla ierīkošana un uzturēšana;
- valsts topogrāfiskā kartēšana;
- ģeogrāfiskās informācijas pamatdatu sagatavošana, ģeotelpiskās informācijas infrastruktūras izveidošana un uzturēšana;
- vietvārdu datu bāzes izveidošana un uzturēšana;
- poligrāfijas darbu veikšana;
- valsts robežas uzmērīšana;
- ģeodēzisko un kartogrāfisko materiālu arhīva uzturēšana;
- aeronavigācijas karšu sastādīšana;
- līdzdalība starptautiskos projektos;
- teritoriju plānošanas pasākumu nodrošinājums ar kartogrāfiskām pamatnēm.

Programma «Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmas mērķis ir Latvijas militārās aizsardzības vadības nodrošināšana, kas paredz šādu uzdevumu izpildi:

- sekmēt Latvijas aizsardzības sistēmas attīstību;
- nodrošināt efektīvas politikas izstrādi ar politikas dokumentu un normatīvo aktu palīdzību;
- nodrošināt starptautisko sadarbību un Latvijas dalību NATO;
- vairot Latvijas kā NATO dalībvalsts ieguldījumu kolektīvās aizsardzības sistēmā un kopējās Eiropas drošības un aizsardzības politikas attīstībā, ievērot vispārpieņemtās starptautiskās sadarbības un diplomātijas normas;
- veikt aizsardzības atašeju pamatzdevumus — pārstāvēt LR, AM un NBS intereses akreditācijas valstī, veicināt un sekmēt draudzīgas attiecības un sadarbības projektus starp LR un akreditācijas valstu aizsardzības ministrijām un bruņotajiem spēkiem.

Programma «Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma «Sabiedrības informēšana un līdzdalības veicināšana valsts aizsardzības jautājumos»

No programmas tiek finansēta valsts aģentūra «Tēvijas sargs», valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs», Jaunsardzes centrs, kā arī dotācija Latvijas Nacionālo partizānu apvienībai un dotācija Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai.

Programmas mērķis ir nodrošināt sabiedrības informēšanu un iesaistišanu aizsardzības jautājumos.

Programmā iekļauto valsts aģentūru uzdevumi:

- valsts aģentūrai «Tēvijas sargs» — informēt sabiedrību un veicināt tās atbalstu Latvijas aizsardzības politikai, izdot militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» un informatīvi nodrošināt NBS profesionalizācijas plānu;
- valsts aģentūrai «Latvijas Kara muzejs» — nodrošināt regulāru muzeja ekspozīciju un izstāžu pieejamību sabiedrībai, nodrošināt kvalificētas zinātniskās informācijas sniegšanu sabiedrībai par Latvijas politisko un militāro vēsturi, vākt, saglabāt, dokumentēt muzeju krājumu un nodrošināt tā papildināšanu un izpēti;
- Jaunsardzes centram — izglītēt jaunatni valsts aizsardzības jomā, kā arī laikus ieinteresēt jauniešus par militāro dienestu, tādējādi paplašinot motivēta profesionālā dienesta personālsastāva atlases iespējas.

Programma «Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Aizsardzības īpašumu valsts aģentūra, kuras darbības uzdevumi ir:

- AM valdījumā esošā nekustamā īpašuma, valsts militārās aizsardzības objektu un valsts aizsardzības vajadzībām nomātā nekustamā īpašuma apsaimniekošana;
- valsts militārās aizsardzības objektu celtniecības organizēšana;
- vides aizsardzības pasākumu veikšana valsts militārās aizsardzības objektos;
- iepirkuma procedūru veikšana AM un NBS vajadzībām;
- publisko pakalpojumu sniegšana valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī privātpersonām saistībā ar viesnīcas un sporta kompleksa izmantošanu;
- nodrošināt saistību izpildi, kuras izriet no Eiropas Aizsardzības aģentūras valdes 2005. gada 21. novembrī pieņemtā brīvprātīgā starpvaldību režīma militāro iepirkumu jautājumos.

No šīs programmas tiek finansēta arī aizsardzības ministra vadlīnijās noteiktā profesionālā dienesta attīstība — dzīvojamā fonda celtniecība un NBS sporta infrastruktūras attīstības turpināšana.

Latvijas Republikas Aizsardzības ministrija

K. Valdemāra iela 10/12, Rīga LV-1473
www.mod.gov.lv

Valsts aģentūra «Tēvijas sargs»

K. Valdemāra iela 10/12, Rīga LV-1473
www.sargs.lv

Foto: valsts aģentūra «Tēvijas sargs»

Dizains/makets: SIA «E Forma», SIA «MaxMor»

Iespiests valsts aģentūrā «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»

